

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΪΟΥ 1964

ΑΡΙΘ. 10

Η ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κατὰ τὰ ὀρθόδοξα λειτουργικά κείμενα, ἐν σπουδαιότατον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος καταπολεμεῖ τὸν ἐγωϊσμόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ρίζα παντὸς κακοῦ καὶ τὸ ἐμπόδιον τῆς οικειώσεως ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῶν διαφόρων πνευματικῶν ἀξιών καὶ ἀγαθῶν, εἶναι καὶ ἡ ἀσκησις τῆς «πραγματικῆς καὶ ἀνιδιοτελοῦς καὶ ἐλευθέρας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀγάπης» (Ἰω. Ρωμανίδου, Τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα, Ἀθήναι 1957, σελ. 110). Ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὴν «περικεφαλαίαν» εἰς τὴν πνευματικὴν πανοπλίαν τοῦ Χριστιανοῦ, «τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου καὶ τῆς νέας Ὁρησκείας τῆς Χάριτος, τὴν οὐσίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς» (Λεωνίδου Φιλιππίδου, Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Κ.Δ. ἐξ ἐπόψεως παγκοσμίου καὶ Πανθηρησκειακῆς, ἐν Ἀθήναις 1958, σελ. 883).

Ἀναρίθμητοι ἐκφράσεις τῶν λειτουργικῶν κειμένων πιστοποιοῦν, ὅτι ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι μόνον ἐκδήλωσις τῆς διαμορφωθείσης ἤδη ὑπὸ τὴν πνοὴν τῶν χριστιανικῶν μορφωτικῶν ἰδεωδῶν προσωπικότητος, ἀλλὰ καὶ σπουδαιότατον μέσον πραγματοποίησεως τῶν ἰδεωδῶν τούτων. Καὶ τοῦτο εἶναι εὐεξήγητον, διότι ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ τὸ «πνευματικὸν περιβάλλον» καὶ τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας πᾶσα μορφωτικὴ προσπάθεια ἀποβαίνει τελεσφόρος καὶ καρποφόρος. Μόνον ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀμέριστος καὶ ἀνιδιοτελής ἀγάπη συντελεῖ, ὥστε ὁ πιστὸς νὰ ὑπερνικᾷ τὴν ὑπερτροφικὴν ἐκδήλωσιν τῶν βιολογικῶν ἐνστίκτων (αὐτοσυντηρήσεως, γενετησίου κ.λ.) καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ ρίζα τῆς πνευμα-

τικῆς μυωπίας ἢ τυφλώσεως, ἡ ὁποία παρεμποδίζει τὴν οἰκείωσιν πασῶν τῶν ἀξιῶν εἰς τὴν ὀρθὴν ἱεραρχικὴν σχέσιν αὐτῶν .

Ἡ σωτηρία καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ Χριστιανοῦ «ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ κατὰ πόσον δύναται οὗτος ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Θεοῦ νὰ ἀσκήσῃ ἑαυτὸν πρὸς καλλιέργειαν» τῆς ἀγάπης (Ἰω. Ρωμανίδου, ἔνθ. ἀνωτ.). Ὁ ἀσκούμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀγάπης ἀπελευθεροῦται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν δεσμῶν τοῦ ἐγωΐσμοῦ καὶ τῶν ἐνστίκτων τούτων, τὰ ὁποῖα ἐμποδίζουν τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς τελειώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Μόνον ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία εἶναι «βασιλὶς τῶν ἀρετῶν» καὶ ἐξυμνεῖται ἰδίως κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω ὡς προϋπόθεσις τῆς σωτηρίας καὶ τῆς κατακτήσεως τῆς αἰωνίου ζωῆς, «κομίζει πλοῦτον ἀγαθῶν», διότι «κατευνάζει τῶν παθῶν τὰ οἰδήματα» καὶ «τῷ Δεσπότη καταλλάττει τοὺς πταισάντας». Μόνον ἡ ἀσκησις τῆς ἀγάπης θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἀκούσωμεν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως: «Ἐπίνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με... Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Μαθ. κε', 35 ἐξ.).

Ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ σημασία τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀγάπης, ἐξηγεῖται διατὶ τὰ λειτουργικὰ κείμενα ἐξαιροῦν τὴν ἀρετὴν ταύτην. Ἡ σχέσις ἐκάστου πρὸς τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ εἰκονίζῃ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν Χριστόν. «Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῆ, ψεύτης ἐστίν» (Α' Ἰωάν. δ', 20). Ἐφ' ὅσον ὁ Σωτὴρ «ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι» καὶ νὰ «κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων» (Α' Ἰωάν. γ', 16. Ἐβρ. ι', 24). Πρέπει νὰ ἔχωμεν «φιλαδελφίαν», διὰ νὰ συνδεώμεθα μετὰ τοῦ πλησίον «τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης» καὶ νὰ «ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν». Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ φράσει τῆς Θ. Λειτουργίας, «ἐπὶ τοῦ ἕνα» στηρίζεται ὁλόκληρος ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς πρὸς τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγάπης» (Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Ἡ λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Περ. «Ἐκ-

κλησία», 1952, σελ. 218).

Τὰ λειτουργικά μας κείμενα, εἰς ὅλην τὴν κλίμακα τῶν μουσικῶν τόνων, ἐξυμνοῦν τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὴν τελείωσιν. Τονίζουσι, ὅτι πρέπει νὰ μεριμνῶμεν διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ πλησίον. Πρέπει νὰ «ὀπλιζώμεν τὰς χεῖρας ἐλεημοσύνη», νὰ «ἀλείφωμεν τὰς κεφαλὰς ἐλαίῳ εὐποιίας», νὰ «ἐκτρέφωμεν τοὺς πένητας, πλοῦτον μὴ κενούμενον ἐν οὐρανοῖς ὠνούμενοι», νὰ «σκορπίζωμεν τὸν πλοῦτον πένησι», νὰ «εἰσάγωμεν πτωχοὺς ἀστέγους εἰς τὸν οἶκόν μας», νὰ περιβάλλωμεν γυμνοὺς, νὰ παρέχωμεν «ἐνδέεσι» καὶ «πεινῶσιν ἄρτον», νὰ μὴ ἐπιλανθανώμεθα τῆς φιλοξενίας, νὰ μιμησκώμεθα «τῶν δεσμίων» καὶ τῶν «κακουχουμένων», νὰ ἀποτελῶμεν τὴν «μικρὰν ζύμην», ἥτις «ἔβλον τὸν φύραμα ζυμοῦ», νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ τῶν «ἐσκοτισμένων», «πεπλανημένων» καὶ ὑπὲρ τῶν κατηχομένων, νὰ κηρύττωμεν τὴν ἀλήθειαν εἰς τοὺς «ἀμύητους», νὰ «καταγγέλλωμεν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ», νὰ ἀπειθύνωμεν ὡς «κηρία μέλιτος λόγους καλοῦς», πρὸς ἴασις ψυχῶν, νὰ «προσλαμβάνωμεθα τοὺς ἀσθενοῦντας τῇ πίστει» καὶ νὰ «καταρτίζωμεν ἐν πνεύματι πραότητος τοὺς ἐν τινι παραπτώματα προλαμβανομένους».

Ὁ Χριστιανός, κατὰ τὰ λειτουργικά μας κείμενα, πρέπει ἐξ ἀγάπης νὰ δρᾷ πολιτιστικῶς καὶ κοινωφελῶς ἐν τῇ κοινῇ πολιπλασιάζων τὰ τάλαντα, τὰ ὁποῖα ἐδωρήθησαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. «Ὁ μὲν σοφίαν κοσμεῖτω δι' ἔργων ἀγαθῶν· ὁ δὲ λειτουργίαν λαμπρότητος ἐπιτελείσθω· κοινωνεῖτω δὲ τοῦ λόγου πιστὸς τῷ ἀμύητῳ».

Ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποῖαν ἐξυμνοῦν τὰ λειτουργικά μας κείμενα, συνδέουσα τὸν καθ' ἕνα πιστὸν ὄχι μόνον μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάντων τῶν συνανθρώπων, μεταφέρει αὐτὸν εἰς μίαν ὑπερφυσικὴν καὶ οὐρανίαν κοινωνίαν ἀγάπης, ἐντὸς τῆς ὁποίας θρυμματίζονται τὰ δεσμὰ τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ εὐρύνη τόσον πολὺ τὴν ψυχὴν του, ὥστε νὰ περικλείη ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἐπὶ μέρους τάξεις τῶν ζώντων καὶ τῶν τεθνεώτων καὶ νὰ προσεύχεται ἀδιαλείπτως ὑπὲρ αὐτῶν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΤΙ ΕΙΝΕ Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ

Ε'.

“Ὅπως φαίνεται, ἡ προσέγγις μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Παπισμοῦ θὰ καταλήξῃ εἰς μίαν ψευδῆ συνεννόησιν, καὶ ἐπειδὴ ὅπωςδήποτε θὰ προσκρούσῃ ἡ πρὸς Ἐνωσιν σπουδὴ τῶν εἰς τὰς δογματικὰς διαφοράς, θὰ εἴπουν εἰς τὸ τέλος: «Ἀποκαθίσταται ἡ Ἐνωσις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ἐκάστη θὰ ἐμμείνη εἰς τὰ δόγματά της καὶ τὰς παραδόσεις της».

Ἄλλὰ τότε τί εἶδους Ἐνωσις θὰ εἶνε αὐτή;

Ἡ ἀπάντησις θὰ εἶνε ὁμοία πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀνθιμος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν περὶ Ἐνώσεως ἐγκύκλιον τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Π' κατὰ τὸ ἔτος 1895. Ἰδοῦ, μεταξὺ ἄλλων τί ἔγραφεν εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος Πατριάρχης:

«Πόθος ἱερὸς καὶ ἐνδόμυχος τῆς Ἁγίας Καθολικῆς Ὀρθόδοξου Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπάρχει, ὡς προσίρηται, ἡ τῶν ἀπεσχισμένων Ἐκκλησιῶν ἔνωσις μετ' αὐτῆς ἐν τῷ ἐνὶ κανόνι τῆς πίστεως. Ἄλλ' ἄνευ τοιαύτης ἐν τῇ πίστει ἐνότῃτος, ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ ποθητὴ τῶν Ἐκκλησιῶν ἔνωσις. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἀποροῦμεν τῇ ἀληθείᾳ πῶς ὁ Μακαρ. Πάπας Λέων ὁ ΙΓ', καίπερ ὁμολογῶν καὶ αὐτὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, περιπίπτει εἰς προφανῆ πρὸς ἑαυτὸν ἀντίφασιν, διακηρύττων, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐνότῃτος ἐγκρατεῖται ἐν τῷ ἐνιαίῳ τῆς πίστεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι πᾶσα Ἐκκλησία, καὶ μετὰ τὴν Ἐνωσιν, δύναται κατέχειν τοὺς ἑαυτῆς δογματικούς καὶ κανονικούς ὄρους, ἔστωσαν οὗτοι καὶ διάφοροι τῶν τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀποφαίνεται ἡ Αὐτοῦ Μακαριότητος διὰ νεωτέρας ἐγκυκλίου ὑπὸ χρονολογίαν 30 Νοεμβρίου 1894. Διότι ἀντίφασιν προφανῆς ἐστίν, ὅταν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁ μὲν πιστεύῃ ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς, ὁ δὲ, ὅτι ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ· ὁ μὲν ραντίζῃ, ὁ δὲ βαπτίζῃ τρίς εἰς τὸ ὕδωρ· ὁ μὲν χρῶται ἐνζύμῳ ἄρτῳ ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς θείας εὐχαριστίας, ὁ δὲ ἀζύμῳ· ὁ μὲν μεταδίδῃ τῷ λαῷ καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου, ὁ δὲ μόνον ἐκ τοῦ ἀγίου ἄρτου καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. Τί δ' ἄραγε ἐμφαίνει ἡ ἀντίφασιν αὐτῆ, σεβασμὸν πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ πλαγίαν ὑποχώρησιν καὶ ἀναγνώρισιν τούτων, ἢ τι ἄλλο, οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν.

Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἦ, πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ εὐσεβοῦς πόθου τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, πρῶτιστα πάντων δέον ἵνα

ὀρισθῆ μία κοινὴ ἀρχὴ ὡς βᾶσις· οὐδεμία ἄλλη δύναται εἶναι ἢ ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἑπτὰ ἀγίων Οἴκουμ. Συνόδων. Ἀνατρέχοντες λοιπὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν ταύτην, κοινὴν οὖσαν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως μέχρι τοῦ χωρισμοῦ, ὀφείλομεν ἐρευνῆσαι μετ' εὐλικρινοῦς πόθου τοῦ συνειδέ- ναι τὴν ἀλήθειαν, τί ἐπίστευε τότε σύσσωμος ἡ ἀνά τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, καὶ κρατεῖν τοῦτο ἀκέραιον καὶ ἀναλλοίωτον. Πᾶν δ' ὅτι ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις προσετέθη ἢ ἀφῆρέθη, καθῆκον ἔχει πᾶς τις ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον, ἐὰν εὐλικρινῶς ζητῇ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ, ἵνα ἐν πνεύματι εὐσεβείας ἐπανορθώσῃ τὸ τοιοῦτον, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐμμένων ἀλαζονικῶς ἐν τῇ διαστροφῇ τῆς ἀμαθείας, βαρεῖαν ὑπέχει τὴν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου βήματος τοῦ Χριστοῦ...

Καὶ δὴ ἐπὶ τῷ ἱερῷ σκοπῷ τῆς ἐνώσεως, ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος καὶ Καθολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐστὶν ἐτοίμη ἀποδέξασθαι ὀλοψύχως, εἰ τυχὸν παρέφθιρεν, ἢ μὴ κατέχοι, πᾶν ὅτι πρὸ τοῦ ἐνάτου αἰῶνος ὠμολόγουν ὁμοφώνως ἢ τε Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ Ἐκκλησία».

Ἀκολούθως, ἡ πατριαρχικὴ ἀπάντησις ἀπαριθμεῖ ἀνὰ μίαν τὰς παραφθοράς τὰς ὁποίας ἐπέφερεν ὁ Παπισμὸς εἰς τὰ δόγματα, κανόνας καὶ παραδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπιλέγει:

«Ἡ Ὁρθόδοξος ἄρα Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δικαίως καυχᾶται ἐν Χριστῷ ὅτι ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐννέα πρώτων αἰῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπομένως, ἡ Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, «στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Γαλατ. β', 11). Ἡ δὲ νῦν ρωμαϊκὴ ἐστὶν Ἐκκλησία τῶν καινοτομιῶν, τῆς νοθεύσεως τῶν συγγραμμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων καὶ τῆς παρερμηνείας τῆς τε Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν ὄρων τῶν ἀγίων Συνόδων. Δι' ὃ εὐλόγως καὶ δικαίως ἀπεκηρύχθη καὶ ἀποκηρύσσεται, ἐφ' ὅσον ἂν ἐμμένῃ ἐν τῇ πλάνῃ αὐτῆς. «Κρείσσω γὰρ ἐπαινετὸς πόλεμος, λέγει ὁ θεὸς Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, εἰρήνης χωριζούσης Θεοῦ».

«... Πόση δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἐπανόδου ὑμῶν εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ ἀνοθεύτους διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐν Χριστῷ ἐπιδιωκομένης σωτηρίας εὐκόλως κατανοεῖτε ἐὰν λάβητε συνετῶς ὑπ' ὄψιν σας τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς παραγγελίαν τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου Παύλου, λέγοντος «Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδό-

σεις, ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» (Α' Θεσσαλ. β', 15). Ἔτι δὲ καὶ ὅσα πρὸς Γαλάτας γράφει ὁ αὐτὸς θεὸς ἀπόστολος, λέγων «Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ» (Γαλάτ. α', 6). Ἄλλ' ἐκκλίνετε ἀπὸ τῶν τοιούτων διαστροφῶν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, «οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων» (Ρωμ. ζ', 18), καὶ ἐπανέλθετε λοιπὸν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν κατὰ μέρος ἀνά τὴν ὀρθοδοξοῦσαν οἰκουμένην θεοφυτεῦτων, δίκην ἀμπέλων εὐκληματουσῶν καὶ ἀρρήκτως ἐν ἐνότητι τῆς μιᾶς εἰς Χριστὸν σωτηρίου πίστεως καὶ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης καὶ τῷ πνεύματι συνημμένον ἀλλήλαις ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἵνα τύχητε τῆς ἐν Χριστῷ ποθουμένης σωτηρίας, καὶ δοξασθῆ οὕτω καὶ ἐν ὑμῖν τὸ ὑπερύμνητον καὶ ὑπερένδοξον ὄνομα τοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου παθόντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ἡμεῖς δέ, οἱ χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ τοῦ παναγάθου Θεοῦ μέλη τίμια τυγχάνοντες τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἦτοι τῆς Μιᾶς Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἀντεχόμεθα τῆς πατρῴας καὶ ἀποστολοπαραδότου εὐσεβείας. Προσέχωμεν πάντες ἀπὸ τῶν ψευδαποστόλων, οἵτινες ἐρχόμενοι ἐν σχήματι προβάτων, πειρῶνται δελεάζειν τοὺς ἀπλοικωτέρους ἐν ἡμῖν διὰ ποικίλων καὶ ὑπόυλων ὑποσχέσεων, τὰ πάντα θεμιτὰ ἡγούμενοι καὶ ἐπιτρέποντες πρὸς ἔνωσιν, ἐὰν μόνον ἀναγνωρισθῆ ὁ τῆς Ρώμης Πάπας ὡς ὑπέρτατος καὶ ἀλάθητος ἄρχων καὶ ἀπόλυτος κυριάρχης τῆς καθόλου Ἐκκλησίας καὶ μόνος ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καὶ πηγὴ πάσης χάριτος! Ἰδίᾳ δὲ οἱ χάριτι καὶ ἐλέῳ Θεοῦ τεταγμένοι ἐπίσκοποι καὶ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν «προσέχωμεν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ἡμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμένειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἱματος» (Πράξ. κ', 28), ὡς λόγον ἀποδώσαντες. «Διὸ παραχαλοῦμεν ἀλλήλους καὶ οἰκοδομῶμεν εἰς τὸν ἕνα» (Α'. Θεσσ. ε', 11). «Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, αὐτὸς καταρτίσαι ἡμᾶς, στηριξάει, σθενώσαι, θεμελιώσαι» (Α' Πέτρ. ε', 10.), καὶ δώη φωτισθῆναι τῷ φωτὶ τῆς χάριτος αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀληθείας πάντας τοὺς ἔξω καὶ μακρὰν τῆς

Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ὁρθοδόξου μάνδρας τῶν λογικῶν αὐτοῦ προβάτων. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως, ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ, ἔτους σωτηρίου αἰῶς' (1895).

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθιμος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης.

(Ἔπονται τὰ ὀνόματα τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων).

★

Ὅλαι αἱ ἀπαντήσεις τῶν διαφόρων Πατριαρχῶν πρὸς τὰς ἐγκυκλίους τῶν Παπῶν εἶνε συντεταγμέναι εἰς αὐτὸ τὸ Πατριαρχικόν, ἤρεμον, εἰρηνικόν, συγκαταβατικόν καὶ χριστιανικόν ὕφος. Εἰς αὐτὰς βλέπει κανεὶς τὴν βαθεῖαν εὐσέβειαν, τὸν φόβον Θεοῦ, τὴν πολιὰν φρόνησιν, τὸ δέος καὶ τὸν ἄπειρον σεβασμὸν πρὸς τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, πρὸς τὰς Συνόδους, πρὸς τοὺς Πατέρας, πρὸς τὴν ἱεράν Παράδοσιν.

Ἐπίσης εἰς τὰ πατριαρχικά αὐτὰ κείμενα φαίνεται ἡ φρίκη καὶ ἡ θλιψίς ποῦ προκαλεῖ ἡ ἐπιπολαιότης μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ παπικοί προβαίνουν εἰς πᾶσαν καινοτομίαν καὶ παρερμηνείαν τῶν θείων λόγων.

(Συνεχίζεται)

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ
ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1-5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας, ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Ἀναδρομή στὰ περασμένα

Η ΚΛΕΙΣΟΒΑ

Ἐξη στρέμματα φτενογῆς μέσα στὸν πλατὺ γαλάζιο κάμπο τῆς λιμνοθάλασσας τοῦ Μεσολογγοῦ εἶναι ἡ Κλείσοβα, μὲ τὸ Ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Τριάδας καταμεσῆς του. Καὶ εἶναι τόσο ταπεινὸ καὶ τόσο φτωχὸ τὸ Ἐκκλησάκι αὐτό, πού σοῦ θυμίζει τὸ φτωχοκάλυβο πού τραγουδεῖ ὁ ποιητής· καὶ πού τίποτα δὲν τοῦ «λείπει, κι' οὐτ' ἓνα βρίσκεται σκαμνί, γιὰ νὰ καθήσῃ ἡ λύπη».

Ἡ ἀπόστασή του ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι εἶναι ὡς τρία χιλιόμετρα· καὶ φαίνεται ἀπὸ ἐκεῖ σὰν μιὰ σκουρόχρωμη γραμμὴ, πού ἀντισκόβει τὸ γαλάζιο πλάτωμα. Κι' ὅμως κάθε φορά, πού γυρίζοντας πίσω τῆ ρόδα τοῦ καιροῦ, ξαναφέρνω στὴ μνήμη μου τὸ θαῦμα τῆς ἀντίστασης τῶν λίγων ὑπερασπιστῶν του στὴν τρομερὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τους ἀπὸ τοὺς Τούρκους, μιὰ ρόδινη πνευματικὴ μέθη μὲ κυριεῦει· καὶ νοιώθω πὼς ἀληθινὰ ὁ ἄνθρωπος εἶναι θεῖος· καὶ πὼς μπορεῖ, μὲ τὴν καρδιά του, ὅταν τὴν πλημμυρίζῃ ἡ πίστη, νὰ δαμάσῃ καὶ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ὕλη.

Σύμβολο τοῦ ἱεροῦ πάθους πρὸς τὴν ἐλευθερία εἶναι τὸ μικρὸ αὐτὸ θαλασσινὸ ἄλωνάκι, πού ἡ Δόξα ἐμπρὸς καὶ τὰ 115 παλληκάρια του πίσω της κι' ἀραδαριά, στήσανε ἀθάνατο χορό. Χορό, πού ὁ ρυθμὸς του σμίγει τίς ρίζες τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰ βᾶθη τ' αὐρανοῦ, πού τριγυνοῦνε οἱ φωτεινὲς οὐράνιες σφαῖρες. Κι' ὅσα χρόνια καὶ νὰ περάσουνε, θὰ στερνιάζῃ πάντα στὴ λίγη του γῆ τόση δόξα καὶ τόσο μεγαλεῖο, πού θὰ κοχλαῶ ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου στὴ θύμησή του· καὶ θὰ φλωροζυγιάζεται νικήτρα τοῦ ὀρθολογιστῆ νοῦ...

*

Μὰ καιρὸς εἶναι ν' ἀνιστορήσωμε, ὅσο τὸμποροῦμε λιτώτερα, τὰ γεγονότα.

Οἱ Τούρκοι, λοιπόν, πού εἶχανε πολιορκήσει στενά, κι' ἀπὸ στερεὰ κι' ἀπὸ θάλασσα τὸ Μεσολόγγι, γιὰ νὰ στενέψουνε ἀκόμα περισσότερο τὸν ἀποκλεισμό του καὶ νὰ τὸ κάνουνε ἔτσι νὰ γονατίσῃ ἀπὸ τὴν πείνα, ἀποφασίσανε νὰ καταλάβουνε τὴν Κλείσοβα, πού τὴν ὑπερασπίζανε ἑκατὸ ψυχωμένοι ἄνδρες, μὲ ἀρχηγό τους τὸν Χριστόδουλο Χατζηπέτρο. Καὶ τοῦτο, γιατί ὅσο καὶ ν' ἀσφιγγεν ὁ Χοσρέφ ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴ θάλασσα τὴν πολιορκία του, μερικά ζακυνθινὰ καΐκια ξεγλυ-

στρούσανε τὴ νύχτα μέσα ἀπὸ τὰ μεγάλα του καράβια καὶ κουβαλοῦσανε τροφίμα στὴν ἀντικρυνὴ Τουρλίδα, ποῦ ἀπὸ ἐκεῖ οἱ φρουροὶ τῆς Κλείσοβας τὰ μεταφέρανε στὸ Μεσολόγγι.

Ἐδιάλεξε λοιπὸν ὁ Κιουταχῆς δυὸ χιλιάδες ψυχωμένους Ἀρβανίτες κι' ἐτοιμάσθηκε νὰ τοὺς ἐπιτεθῆ.

Στὸ Μεσολόγγι ἦτανε κλεισμένος τότε κι' ὁ Κίτσος Τζαβέλλας, σὰν ἀρχηγὸς τοῦ ἐπικουρικοῦ σώματος τῶν Σουλιωτῶν, κι' ἔμενε σ' ἓνα σπιτάκι κοντὰ στὴν Ἁγία Παρασκευή. Στὰ ξημερώματα λοιπὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὄνειρευθῆκε, πὼς μιὰ μαυροφορεμένη καὶ μαντηλοσκεπασμένη γυναῖκα τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε·—«Σήκω, καπετάνιο! Τί κάθουσαι;» Δὲν ἔδωκεν ὅμως πολλὴ προσοχὴ στὴν ὄνειροφαντασίᾳ του αὐτῆ καὶ τὸν ξαναπῆρε. Καὶ τότε τοῦ ξαναπαρουσιάσθηκε ἡ ἴδια μαυροφορεμένη γυναῖκα καὶ τοῦ ξαναεἶπε, στενοχωρημένη καὶ μὲ δυνατώτερη φωνή.

—«Ἀκόμα κοιμᾶσαι, καπετάνιο ; Ζύπνια λοιπὸν !»

Ἀλαφιάσθηκε λοιπὸν καὶ τινάχθηκεν ὄρθιος. Καὶ καταλαβαίνοντας πὼς τῶνερό του αὐτὸ ἦτανε σημαδιακὸ, ἔκαμε ἓνα τσιγάρο κι' ἐπῆγε καὶ κάθησε κοντὰ στὸ παράθυρο. Καὶ τότε αὐτιάστηκε κάποιον σάλαγο καὶ κάτι σὰν ποδοβολητὸ πρὸς τὸ γιαλὸ κάτω. Καὶ στηλώνοντας προσεκτικώτερα μέσα στὸ σύθαμπο τῆ ματιᾶ του, ξεχώρισε σκιῆς ποῦ ἐκινούντανε, καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἄρματα ποῦ ἀντιφεγγίζανε κι' ἐλάμπανε.

Κατάλαβε λοιπὸν παρευθὺς, πὼς οἱ Τοῦρκοι ἐτοιμάζονται γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦνε τῆς Κλείσοβας. Ζύπνησε τότε ἀμέσως τὰ δυὸ ξαδέλφια του καὶ τοὺς τρεῖς ἀνιψιούς του, ποῦ μένανε μαζί του στὸ ἴδιο σπίτι καὶ τοὺς εἶπε ν' ἄρματωθοῦνε γρήγορα. Καὶ βγαίνοντας ἔξω, περιμάζωψεν ἀπὸ τὸ περίγυρο κι' ἐστρατολόγησε κι' ἄλλα δεκατέσσερα παλληκάρια. Περισσότερους οὔτε εἶχε καιρὸ, μὰ οὔτε καὶ μπορούσε. Γιατὶ τὸ κύριο σῶμα τῶν Σουλιωτῶν ἔμενε πρὸς τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ Μεσολογγιοῦ, καὶ δὲν ἦτανε βολετὸ τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ πάη ὡς ἐκεῖ. Ἀρκέσθηκε λοιπὸν σ' αὐτοὺς καὶ κατέβηκε χωστὰ στὸ γιαλὸ ἐπίασε τρία πριάρια καὶ μ' αὐτὰ πέρασαν ἐγκαιρα στὴν Κλείσοβα. Κι' ὁ Τζαβέλλας, πληροφορῶντας τὰ καθέκαστα στὰ παλληκάρια, ἀνάλαβε ἀπὸ τὸν Χατζηπέτρο τὴν ἀρχηγία καὶ τὴ διαφέντεψή της.

Ἄσσοι πιστεύουνε σὰν μοναδικὴν ἀλήθεια τὸ βασίλειον τοῦ νοῦ, ποῦ τὸ οἰκοδομοῦν, ἀσταμάτητα καὶ περίτεχνα, οἱ πέντε

μας ύλικές αίσθήσεις· κι' ὅσοι, θεότυφλοι, δὲν βλέπουν τὴν ὀλοφάνερη παρουσία καὶ ὀδοιπορία τοῦ Ἀόρατου ἐπάνω στὴ γῆς μας αὐτὴν, ὡς μοῦ εἶποῦνε, μὲ ποιὰν ἐξήγηση βολεύουνε στὴ συνειδησή τους τὴν παράξενη αὐτὴν ὑπνοφαντασία τοῦ Κίτσου Τζαβέλλα στὸν ὄρθρο καὶ στὸ χαραμέρι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ; Πῶς δὲν πνίγονται μέσα στὰ βαλτονέρια τῆς ἄδειας λογοκοπίας, καὶ δὲν ἀσφυκτιοῦνε μέσα στ' ἀτσαλένια δίχτυα τῆς ὕλιστικῆς ἀντίληψης τῆς ζωῆς, πού μ' αὐτὴν ἀγωνίζονται νὰ ἐξηγήσουν τὰ πάντα, καὶ σ' αὐτὰ περιορίζουνε τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπου ;

Πῶς δὲν τὸ καταλαβαίνουν, ὅτι, πίσω ἀπὸ τὴ ρεοῦμενη αὐτὴ ζωὴ μας καὶ πίσω ἀπὸ τὰ κάθε λογῆς φαινόμενα πού μᾶς περιβάλλουνε, στροβιλίζεται ἓνα βαθύτατο πνευματικὸ μυστήριο καὶ στέκεται ὁ παντοδύναμος Θεός, πού σ' αὐτὸν βρίσκεται τὸ πλήρωμα τῆς ἀλήθειας· πού ἐμεῖς δὲν κατέχομε παρά ἓνα ἐλαχιστομῶριό της, καὶ δὲν δεχόμαστε ἀπὸ τὸν ἀβασίλευτον ἥλιο της, παρά λίγες μονάχα ἀκτίνες του ; Πῶς δὲν αἰσθάνονται, πῶς ἡ ἀνρώπινη ζωὴ, μὲ τὰ χίλια δυὸ βάσανά της καὶ τὶς ἀτελείωτες πίκρες της, θάτανε φρικτὴ—φρικτότατη, ἂν δὲν ὑπάρχη ἀπολύτως τίποτα ἀπὸ ἐπάνω μας κι' ἂν εἶναι κούφια λόγια τὸ θεῖο μυστήριο καὶ τὸ θεῖο ἄπειρο ;

Ἄς μοῦ ἐξηγήσουν λοιπὸν ἱκανοποιητικὰ, ἀπὸ ποιά σκοτεινὴν ἄβυσσον ἐξεπετάχθηκε κι' ἐφανερώθηκε στὸν Κίτσο Τζαβέλλα τὸ μυστικὸ καὶ παράδοξον ὄραμα τῆς μαυροφορεμένης καὶ μαυρομαντιλοῦσας ἐκείνης γυναίκας, πού μέσα στὸ σκοτάδι καὶ τὴ σιωπὴ τῆς νύκτας τὸν ἐπρόσταξε, δύο φορές, νὰ ξυπνήσῃ καὶ νὰ σηκωθῆ ;

Γιατὶ εἶναι βέβαιο, πῶς χωρὶς τὸ ὄραμα αὐτὸ καὶ χωρὶς τὴν ἐμψυχωτικὴ παρουσία τοῦ Τζαβέλλα στὴν Κλείσοβα, δὲν θάχε στερεωθῆ ἐπάνω στὸ φτηνὸ κι' ἀρμυρισμένο της χῶμα τὸ θαῦμα τῆς ἀσύγκριτης ἐκείνης ἀντίστασης καὶ νίκης, πού θὰ σταθῆ ὕμνος τῶν γενεῶν ! Ποιὸς λοιπὸν ἐπνευμάτωσε κι' ἐμορφοποίησε τὴν ἄψυχην ὕλην στὸ νυχτερινὸν ἐκεῖνο φάντασμα, πού τὸν ἐξύπνησε, φωνάζοντάς του προστακτικὰ —«Ζύπνα, Καπετάνιο !» καὶ τὸν ἐξαπέστειλεν, ἔτσι, νὰ πολεμήσῃ στὴν Κλείσοβα ;

Ἔ ! εἶναι φανερό, ὀλοφάνερο, πῶς ὁ Θεὸς πολεμοῦσε τότε μὲ τὴν Ἑλλάδα. Γιατὶ ὅλοι οἱ δρόμοι πού ὀδηγοῦνε στὸ πνευματικὸ κι' ἀόρατό του βασιλεῖον μέσα ἀπὸ τὴ χώρα μας περνοῦν !...

(Συνεχίζεται)

Θ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

35. Η ΣΩΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ

«Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν».
(Ματθ. θ', 27-34).

Ἀκατάπαυστη περιοδεία, συνεχὲς κήρυγμα καὶ εὐεργεσία ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ τοῦ Κυρίου. Μιά ἐνεργὸς καὶ ἀνεξάντλητος καλωσύνη σ' ὅλους. Νερό, ψωμί, υγεία καὶ συγγνώμη στὸ διψασμένο, πεινασμένο, ἄρρωστο καὶ μετανιωμένο ἁμαρτωλὸ κόσμο. Οὔτε ὄρες ἀναπαύσεως, οὔτε ἀθυμίες στὴν κούρασί του. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ καλωσύνη, ὅταν ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἀστείρευτη Πηγὴ πού λέγεται Χριστός, δὲν ἐξαντλεῖται οὔτε ποσοτικῶς οὔτε ποιοτικῶς, ἀλλ' οὔτε καὶ περιορίζεται στὰ χρονικὰ ὅρια καὶ σὲ τόπους. Γιὰ τὸν Ἄχρονο καὶ Ἀχώρητο καὶ τὴν αἰώνια Πηγὴ τοῦ Καλοῦ τὰ πάντα βρίσκονται στὴν παλάμη του, καὶ δὲν ὑπάρχουν ἀνθρώπινα στοιχεῖα πού ν' ἀλλοιώνουν τὸ χαρακτῆρα τῆς θεϊκῆς φύσεως. Γιατὶ ἀκόμη κι' ὅταν αὐτὰ δὲν εἶναι ἐλαστικά, χρησιμοποιοῦνται στὸν καιρὸ τους καὶ μὲ δόσεις, ὥσπου νὰ ἐξαντληθοῦν τὰ περιθώρια τῆς προσφορᾶς. Γιὰ τὸ Χριστὸ ὅμως πού εἶναι μιὰ ἀκένωτη καὶ ἀδαπάνητη πηγὴ σωστικῆς ἐνεργείας πού δρᾷ στὴν ψυχὴ μας καὶ στὸ σῶμά μας, δὲν ἠγέρθη οὔτε θά ἐγερθῆ ποτὲ ζήτημα. Ἄμαρτωλοί, ἄρρωστοι, δαιμονισμένοι, πλανεμένες ὑπάρξεις, σκοτισμένες διάνοιες, καὶ κάθε ἐλαττωματικὸς καὶ συφοριασμένος στὸν κόσμον αὐτὸν τύπος, εἶχε καὶ ἔχει μέρος στὸ ἰατρεῖο καὶ στὸ ἐργαστήριο τοῦ Ἰησοῦ, πού χωρὶς ἐπιφυλάξεις, δισταγμοὺς, φόβο καὶ ντροπὲς μπορεῖ νὰ προσέρχεται, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες του καὶ τὶς ἀρρώστειες του πρὸς θεραπείαν καὶ ξανάνοιωμα ἂν ψυχικὰ ἐγέρασε. Καὶ τοῦτο ἀπὸ διαίσθησι καὶ πόνο, ἀπὸ τὴν ἄμεση ἐπαφὴ καὶ πείρα τὸ εἶχε διαπιστώσει ἡ κατηγορία τῶν ἀνθρώπων τῆς ὁποίας δὲν εἶχε πάθει τελείαν διαφθορὰν ἢ συνείδησις. Αὐτὸς ὁ συναγερμὸς πού ἐπροκαλεῖτο στὸ πέρασμα τοῦ Ἰησοῦ, πού δὲν μετῆρχετο τῶν μάγων, τῶν γοήτων, τῶν δημαγωγῶν καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς ἀμαθείας τοῦ κόσμου μεθόδους ὅπως ἐπιβάλη τὸ καθεστῶς τῆς ἀλήθειας καὶ ἐπιτύχη, μόνον ἔτσι, τὴν κοινωνικὴν ἀλλαγὴν, ἐρμηνεύεται σωστὰ τότε, ὅταν παραδεχθοῦμε πὼς ἄνεμος μιᾶς βαθεῖας πίστεως ἔπνεε μεταξὺ τοῦ κατακουρασμένου ἀπὸ τὶς φλυαρίες καὶ τὰ κενὰ λόγια τῆς ἀπάτης τῶν πνευματικῶν ταγῶν τῆς ἐποχῆς. Κι' ἂν δὲν ἦτο βαθεῖα, ἦταν μιὰ πίστις μ' ἓνα ξεχωριστὸ χρωματικὸ τόνο, ἀπὸ κάθε ἄλλη πίστι τῶν πολὺ-πολὺ ὑλικῶν ἀνθρώπων, ἔστω καὶ σὲ στενὸ κάπως κύκλο. Γιατὶ τὸ πρόβλημα ἦταν τὸ πῶς θ' ἀνοίξουν τ' αὐτιά, τὸ πῶς δὲν θά κλωτσίσῃ ἡ

καρδιά στην πρώτη βολή του λόγου. Αυτό ήταν το δύσκολο· επειδή τόσο η προτατάληψις όσον και το πνεύμα της αντίστασεως του έλευθέρου, αλλά σιλάβου στην άμαρτία, ανθρώπου, είναι δυνατά εμπόδια για τέτοιες επισκέψεις. Το ότι, λοιπόν, «ήκολούθουν» τον Ίησούν και πονεμένοι άνθρωποι, όπως οι σημερινοί δυο τυφλοί, προσδοκούντες τή θεραπεία τους με το δικαίωμα που τους έδινε ή γνησία πίστις των στη θεότητα του Κυρίου, αυτό δεν σημαίνει και πως οι χιλιάδες του όχλου που κατά πυκνάς μάζας τον συνέπνιγον, ήσαν όλοι άρρωστοι. Έπήρχε όμως στην ψυχή τους ένας άλλος πόνος, ύστερα από τή συνειδητοποίησι του καμουφλαρισμένου κακού: οι πνευματικές άνησυχίες, το στροβιλισμα του νου ύστερα από τήν κλήσι του Ίησού προς άλλαγήν πορείας. Μήπως και στάς περιπτώσεις των σωματικων άρρωστημάτων δεν έχουμε ολοφάνερη τή φορά τής ψυχής προς τον Ίησούν, χωρίς καν να υπάρχει ταπεινός ύπολογισμός, ή ένα συναλλαγματικό δοῦναι και λαβεῖν; 'Ασφαλώς· κι' αυτό το έρώτημα που εξεμαίευε τήν πίστιν των άρρώστων και έκανε δυνατή και δημοσία τήν όμιλία τους, ή έφερνε στα μάτια τους και στα χείλη τους τήν άποφασιστικότητα τής ήθικής άλλαγής και βελτιώσεως, δεν ήταν παρά μιá ζωντανή και άδιάψευστη μαρτυρία, πως ένα σεβαστό τμήμα του έγκαταλελειμμένου λαού έπλησίαζε τον Ίησούν μ' έμπιστοσύνην. «'Ελέησον ήμάς υιέ Δαυίδ». Και από κεί ξεκινά ό δεσμός, 'Από τήν έπίγνωσι. Και από τήν έπίγνωσι γεννιάται ή σειρά των θαυμάτων που είναι κάτι το δευτερεῖον για τους πνευματικούς ανθρώπους, που δεν θέλουν να αναγκασθουν για να πιστέψουν. 'Από τήν έπίγνωσι· γιατί χωρίς να έχης τελεία γνώσι τής θεανδρικής ύποστάσεως του Χριστού, δεν μπορεί να έξαρτήσης άπόλυτα τήν καρδιά σου άπ' Αὐτόν και να ζητήσης σε κάθε σου περίπτωσι φωτισμό, ένίσχυσι, προστασία, έλεος, όπως ακριβώς οι δυο τυφλοί, που απέκάλουν τον Ίησούν «Υιόν Δαυίδ», κατά σάρκα, συνεπείς προς τάς προφητείας, δεδομένου ότι ή Παρθένος κατήγετο γενεαλογικώς άπ' εκείνη τήν ρίζα. 'Ο χρόνος, και μόρφωσις, και ή άρτιμέλεια δεν παίζουν κανένα ρόλο σε ζητήματα πνευματικά, άρκει το μυαλό να στέκεται στη θέσι του και να υπάρχει μιá άνησυχία και δίψα να γνωρίση ό άνθρωπος τήν αλήθεια έρευνώντας με ταπεινώσι και προσευχόμενος γι' αυτό της το άπόκτημα ή ψυχή: «'Ελέησον ήμάς Υιέ Δαυίδ». "Όταν κανείς νοιώθη τον έαυτό του φτωχό να πληρώση το γιατρό, ή τον πλούσιο, ή το δυνατό τής έξουσίας και δεν είναι άνοιχτός άπέναντί του επικαλεῖται έλεύθερα τή βοήθειά τους μ' ένα τόνο ίκεσίας· πολύ περισσότερο όταν άπευθύνεται στο Θεό που γλυκαίνεται με τήν πίστι και τήν έξάρτησι του πλάσματός του από τήν αγάπη του και τή θαυματουργική της δύναμι. Και έτέθη, βέ-

βαια, σὲ δοκιμασία ἢ πίστις αὐτῆ τῶν δύο τυφλῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ τοῦτο ὄχι γιατί ὁ Χριστὸς δὲν ἐγνώριζε τὰ βάθη τῆς καρδιάς τους, ἀλλὰ γιὰ νὰ διδαχθῆ στοὺς ἄλλους, πὼς ἦσαν καὶ οἱ δυὸ ἄξιοι τῆς εὐσπλαγγνίας καὶ τοῦ ἐλέους : « Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; ». Δηλαδή : πιστεύετε πὼς μὲ τῆ δική μου δύναμι θ' ἀνοιχθοῦν τὰ μάτια σας ; Καὶ ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ἀδίσταχτα : « Ναί, Κύριε ». Σ' αὐτῆ τὴν ἀπάντησι ὑπάρχει ἡ κεραία πού ἐπράβηξε τῆ θεϊκῆ, θεραπευτικῆ χάρι τοῦ Κυρίου. Ἡ κατάφασις τῶν δύο τυφλῶν ἔδειχνε τὸ ψυχικὸ κλίμα τῆς δραστηότητος τῆς μυστικῆς, θείας δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ. Γιατί καὶ οἱ τυφλοὶ εἶχαν συνειδησι τῆς πίστεώς των καὶ ἐπομένως εἶχε περιεχόμενον συγκεκριμένο ἢ παράκλησις των, καὶ τοῦ Ἰησοῦ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις δὲν ἦταν μηχανικὴ καὶ ἀδέσποτη ἰδιότης πού ἔφερεν ἀποτελέσματα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τῆ θεία Του βούλησι. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο πού τὴν ζητᾷ, πάντοτε ἐζητήθη ἀπὸ τὸ βαθμὸ τῆς πίστεως πού ἔχει καὶ ἀπὸ τῆ βούλησι τοῦ Θεοῦ, πού μπορεῖ, ὅπως συνέβη πολλὰς φορές, νὰ ὑποβάλλῃ σὲ δοκιμασία τὸν ἄνθρωπο χάριν καὶ τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος : « Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; καὶ λέγουσιν αὐτῷ : ναί, Κύριε. Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων : κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν ». Ὁμολογεῖται δημοσίᾳ ἢ πίστις στῆ θεϊκῆ δύναμι τοῦ Κυρίου, ἔρχεται σ' ἐπαφή τὸ χέρι τοῦ Γιατροῦ μὲ τὰ τυφλὰ μάτια, διοχετεύεται ἀμέσως ἡ θεραπεύουσα χάρις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἄμεσον : « Καὶ ἀνέφχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί ». Καμμιά ἄλλη συνταγὴ πού ἀπαιτεῖ χρόνον, χρῆμα, ὑπομονή, ἐλπίδα ἢ καὶ σηκώνει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν χρησιμότητα τοῦ ὑποδεικνυμένου φαρμάκου. Οὔτε κλινικὴ παρατήρησις, οὔτε ὀδυνηρὲς ἐγχειρίσεις μὲ ἀμφίβουλα ἀποτελέσματα. Ἡ δημιουργικὴ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἀνανεώνει τοὺς βλαμμένους χιτῶνας, ἀντικαθιστᾷ τοὺς φακούς, ἐπαναφέρει τὴ κανονικὴ λειτουργία τὸν ὅλο μηχανισμό τῆς ὀράσεως καὶ τὸ ἀχρηστευμένο μάτι βλέπει. Τὸ θαῦμα στὴν περίπτωσιν αὐτῆ εἶναι τοπικὰ ἀνανεωτικὸ καὶ ὄχι νέα δημιουργία. Αὐτῆ ἡ ἀνανέωσις τῶν βλαμμένων ὀργάνων τῶν ματιῶν ἤλθε σὰν εὐλογημένο ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαφῆς τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ ἀνθρωπίνου στοιχείου : ἡ ψυχὴ συνδέεται μὲ τὸ Θεὸ διὰ τῆς πίστεως, καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν τοῦ Κυρίου διοχετεύει τῆ θαυματουργὸ του δύναμι καὶ οἱ τυφλοὶ βλέπουν. Ποτὲ δὲν ζημιώνεται ὁ ἄνθρωπος κρατῶντας τὴν καρδιά του κοντὰ στὸ Θεό. Πρῶτα-πρῶτα γιατί εἶναι πνευματικὰ ἀδύνατος, παθαίνει τόσους κλονισμούς, τόσες ἀπογοητεύσεις, τόσα πλήγματα ἀπὸ τὸν κόσμον γενικὰ ἢ ἀπὸ τὸ ἄμεσον περιβάλλον του καὶ ἔχει ἀνάγκη σπριγμοῦ καὶ δυνατῆς προστασίας. Δεύτερον, γιατί φθείρεται, ἀφοῦ

ἔγινε ἓνα παιδί τῆς φροθᾶς: Πότε τὸ στομάχι, πότε τὰ νεφρά, πότε τὸ συκώτι, πότε ἡ καρδιά του, πότε τ' αὐτιά του καὶ τὰ μάτια του, καί, γενικᾶ ὅλος καὶ ὡς μέρος ὁ ὄργανισμὸς παθαίνει βλάβες ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι τοῦ μικροβίου ἢ ἀπὸ διάφορα περιστατικά. Ἔτσι ὁσαδήποτε εἰδικὰ ἰατρεῖα κι' ἂν λειτουργήσουν ἢ κλινικὲς καὶ Νοσοκομεῖα ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἐξαρκέσουν στὴ θεραπεία τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου. Σπανιωτάτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς πλήρους σωματικῆς υἱείας. Ὁ καθένας μας ἀπὸ κάτι θὰ ὑποφέρει. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ πιστὸς εἶναι περισσότερο σοφὸς ἀπὸ τὸν ἄπιστο καὶ περισσότερον ἐξυπνος, γιατί δὲν ψαρεύει «στά θολὰ νερά» κατὰ τὴ λαϊκὴ παροιμία. Γνωρίζει τὴ θάλασσα, τὸ βάθος τῶν νερῶν, τὴν ὑπαρξί καὶ τὸ εἶδος τῶν ψαριῶν ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον ποῦ μποροῦν νὰ συλληφθοῦν. Ἐνῶ ὁ ἄπιστος πιεζόμενος ἀπὸ τὴν ἀνάγκη καταφεύγει, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεώς του σὲ γιατροὺς μὲ πιθανότητες καὶ ὄχι μὲ βεβαιότητα θεραπείας, ἐξαντλούμενος ὕλικά ἢ σὲ σεσυρμένα γύναια ποῦ ἀντιπροσωπεύουν τὸ Σατανᾶ μέσα σὲ σπηλιὲς ἢ κοσμικὰ σαλόνια, ἔχοντας γιὰ ἀντίκρουσμα ὄχι τὴν θεραπεία του ἀλλὰ τὴν ἐπιδείνωσι τῆς καταστάσεώς του καὶ τὸ χαμὸ τῆς ψυχῆς του. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ διπλᾶ δυστυχῆς. Δὲν εἶναι, φυσικᾶ, φρόνιμο καὶ λογικὸ ν' ἀφίσουμε τὸν ἄνθρωπο στὴν τυφλὴ τύχη, στὴ μοιροκρατία τῶν εἰδωλολατρῶν, στήν, χωρὶς περιεχόμενον, πίστι, ν' ἀπαγορεύσουμε τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γιατροῦ. Ἄλλ' οἱ δυὸ τυφλοὶ ποῦ ζητοῦσαν τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου κι' εἶδαν τὸ φῶς τους, δὲν πίστευαν σὲ τύχη, οὔτε ἦσαν μοιροκράται. Τύχη δὲν σημαίνει τίποτε, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ποῦ πιστεύει στὴν τύχη, εἶναι ἀνόητος, γιατί, ἂν ἐρωτηθῆ τί μέρος τοῦ λόγου εἶναι ἡ τύχη δὲν θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ. Αὐτὴ ἡ ἀμηχανία του εἶναι ἀρκετὴ νὰ τὸν ἐκθέσῃ σὰν πολὺ-πολὺ κουτὸν καὶ φωναχτὰ καθυστερημένον, σ' ὅποια ἐποχὴ πολιτισμοῦ κι' ἂν ζῆ, πολὺ δὲ περισσότερον ἓνα χριστιανὸ ποῦ, κατὰ τεκμήριον τοῦλάχιστον, νοεῖται σὰν μιὰ φωτισμένη προσωπικότης ποῦ ξεύρει τὴν Πηγὴν κάθε εἴδους εὐλογίας, ὅπως οἱ δυὸ τυφλοὶ τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ κουφὸς δαιμονιζόμενος ποῦ ὠδηγήθη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεραπείθη τελειῶς, γιὰ νὰ προκληθῆ τέτοια ἐντύπωσις μεταξὺ τοῦ λαοῦ ὥστε νὰ κραυγᾶσῃ: «Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ». Ἡ πύκνωσις τῶν πιστῶν ἀνθρώπων ἀραιώνει τὴν δυστυχία μας, γιατί μᾶς φέρνει κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ τὸ Θεὸ κοντὰ μας, ὅπως παρετηρεῖτο πρὸ τῆς πτώσεως στὴν ἁμαρτία, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ζωῆς τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Οἱ ἄνθρωποι πίστεψαν στὰ θαυμάσια τῆς ἐπιστήμης, ἐθαμπώθηκαν ἀπὸ τοὺς φρεσκοβαμμένους τοίχους, ἤλπισαν στ' ἀνθρώπινα ἐργαλεῖα καὶ ἐπανεπαύθησαν στὶς χημικὲς συνθέσεις. Ἔτσι ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν γιὰ νὰ μὴν ἔχουν τὸν ἔλεγχον τῆς ματιᾶς του μὲ τὸν ὑστερόβουλο σκοπὸ

νά χρησιμοποιήσουν τὰ γερά μέλη τους, ὡς μέλη ἀμαρτίας. Ἄλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπαράδεκτο, γιατί τὰ μέλη τοῦ σώματος μας δὲν μπορεῖ νὰ γίνουν ὄργανα ταπεινῶν ἡδονῶν γιατί ἔχουν ἀγιασθῆ μετὰ τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ κρατηθῆ ἡ ψυχὴ μας ἠνωμένη διὰ τῆς πίστεως μετὰ τοῦ Θεοῦ ποὺ θέλει τὸ παιδί του νὰ εἶναι καὶ γερὸ σωματικὰ γιὰ νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ἢ ἂν ἀρρωστήσῃ νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ τὸ ἔλεός του, ὅπως οἱ τυφλοὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ πάρῃ τὴν θεραπεία του ἀπὸ τὸ Γιατρὸ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Ἡ προσευχὴ πρέπει νὰ βγαίνει ἀπὸ θερμὴ καρδιά, ἀπὸ καρδιά ποὺ πιστεύει ἀκράδαντα γιὰ νὰ ἐλκύσῃ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Κι' ἂν δὲν τὴν ἔχουμε νὰ τὴν ζητήσωμε.

Ἄς μὴ φανῆ παράδοξο τοῦτο. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύναμος καὶ πρέπει νὰ εἶναι καλοδεμένος κοντὰ στὸ Θεὸ μετὰ τὴν πίστι τοῦ τὴν ὁποία πρέπει νὰ ζωογονῆ, νὰ πυρακτώσῃ ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσευχῆς του. Πρέπει καὶ τὴν πίστι νὰ ζητήσῃ ὁ ὀλιγόπιστος καὶ κλονισμένος. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ζῶντες μέσα στοὺς κοσμικοὺς πειρασμούς, μέσα στὴν ἀδικία καὶ τὴν ἰδιοτέλεια τῶν ἀκαλλιεργῆτων ψυχῶν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ σηκώνουν πολλοὺς σταυροὺς καὶ νὰ ὑπομένουν δυνατὰ, καὶ νὰ συγχωροῦν ἄπειρα, καὶ νὰ γίνωνται θύματα τῆς σταυρουμένης ἀγάπης. Καὶ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ φέρουν εἰς πέρας τὰ ἀθλήματα αὐτὰ ἐὰν δὲν εἶχαν τὴν πίστι πρὸς τὸν Χριστό. Σὲ σχετικὴ ὁμιλία τοῦ Κυρίου ἐπάνω στὴν ἀπέραντη συγγνώμη ἐναντι τῶν προσωπικῶν μας ἐχθρῶν, φωναχτὰ ἐζήτησαν τὴν πίστιν: «Καὶ εἶπον οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου· πρόσθεσ ἡμῖν πίστιν» (Λουκ. ιζ', 5). Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ξεκινήσῃς γιὰ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου, γιὰ τὸ στίβο τῶν ἀγωνισμάτων σου, γιὰ τὸ θρίαμβό σου. Καὶ τὸ πρῶτον αἴτημα πρῶτ', μεσημέρι, βράδυ, πρέπει νάχῃ ὡς περιεχόμενον ὄχι τὴν υἰεία, τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἢ τὴν ἀπομάκρυνσι τῶν πειρασμῶν ποὺ ἀσκοῦν τὴ θέλησί σου καὶ ἀτσαλώνουν τὸ χαρακτῆρά σου· αὐτὰ θὰ τὰ ζητήσῃς μετὰ τὴ σειρά τους: Θὰ ζητήσῃς τὴ διαθήμανσι τῆς καρδιᾶς σου μετὰ τὴ φωτιὰ τῆς πίστεως ὅπως οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου. Περισσότερο σήμερα ἀπὸ κάθε ἄλλῃ ἐποχῇ, ἡ πίστις εἶναι ἀναγκαία γιατί, εἶπαμε, στὸν αἰῶνα τῆς μηχανοκρατίας, τῶν ἐντυπωσιακῶν ἐπιτευγμάτων τῆς ἐπιστήμης, στὴν σύγχρονη νεοειδωλολατρεία τῶν μέντιουμ, τῶν γιόγκι, τῆς διανοητικῆς παρακρούσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναρχίας, εἶναι ἀνάγκη νὰ θωρακίσωμε τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὴν ἀπὸ Θεοῦ κληρονομία μας μετὰ τὴν πίστι, τὴ σωστικὴ αὐτὴ λογικὴ δύναμι καὶ τὸ ἀσφάλιστρο τῶν ἠθικῶν ἀξιών ποὺ κινδυνεύουν νὰ παραμερισθοῦν ἐντελῶς, ὡς ἀχρηστες, ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ τοὺς ἀχρηστεύσουν καὶ νὰ μεταβάλουν τὴν ὑποτιθεμένην εὐεργεσίαν τῶν ἐφευρέσεων καὶ

τοῦ ἐξελισσομένου πολιτισμοῦ σὲ μιὰ καθολικὴ κατὰρα κάτω ἀπὸ τὴν ὁποίαν γονατισμένη ἢ ἀνθρωπότης, παρὰ τὴν ἐπιφανειακὴ εὐτυχία, ζῆ ἐξαθλιωμένη στὴν πείνα, στὴ γύμνια, στὴν ξυπολυσιά, στὴν ἀγανάκτησι, στὰ ἔκδηλα μίση, στὰ ἐπαναστατικὰ ξεσπάσματα καὶ στὴν ἀλληλοεξόντωσι.

Ἄλλὰ ποιὸς ἔκαμε τέτοια προσευχὴ ὥστε νὰ δείξῃ πνεῦμα ἐσωστρεφείας καί, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐπιπολαίους, ἀβαθεῖς καὶ ἀφιλοσοφήτους, ποὺ ἐντυπωσιάζονται ἀπὸ τὰ στιγμιαῖα ἀστραποβολήματα, ν' ἀνεβῆ σὲ ψηλότερο βᾶθρο καὶ νὰ φωνάξῃ: «Κύριε πρόσθεσ ἡμῖν πίστιν»; Λίγοι, πολὺ λίγοι. Κι' ἀκριβῶς σ' αὐτοὺς τοὺς λίγους ὀφείλεται καὶ τὸ γεγονός ὅτι δὲν μᾶς ἐστράβωσαν ἀκόμη οἱ τυφλοί, δὲν μᾶς παρεξήγησαν νὰ μᾶς σκοτώσουν οἱ κωφοί καὶ δὲν μᾶς ἐξέσχισαν οἱ δαιμονισμένοι τοὺς ὁποίους ἐθεράπευε τότε, θεραπεύει καὶ σήμερα ὁ Χριστός, ἂν κι' αὐτοὶ τὸν ἐπικαλεστοῦν, ὅπως τότε ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν σωματικὰ καὶ ψυχικὰ σακατεμένων. Ἡ ὕλική βία τοῦ κακοῦ ποὺ χρησιμοποιοῖ τὸ τυφλὸ ἔνστικτο καὶ τὴ μηχανὴ γιὰ νὰ συντρίψῃ, μονάχα μὲ τὴν ἠθικὴ δύναμι τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἀντιμετωπίζεται.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

Ἄρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ἱεροκέρυκος Πρεβέζης

ΛΟΓΟΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΝΗΜΑΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ἐγκρίσει - εὐλογία τῆς Ἱ. Συνόδου
Τόμ. Α', σελ. 320

Πωλεῖται παρὰ τῷ συγγραφεῖ (Πρέβεζαν)
καὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα. Δρχ. 60.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΝΕΟΝΥΜΦΟΥΣ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Θὰ σᾶς εἰπῶ τώρα, γιὰ νὰ τᾶχετε σὰν ὑπόδειγμα, τί λόγια πρέπει νὰ συναλλάζῃ ὁ ἄνδρας μὲ τὴν γυναῖκά του. Κι' ἀφοῦ ὁ θεῖος Ποῦλος δὲν ἀπόφυγε νὰ δώσῃ συμβουλὲς στ' ἀντρόγυνα, πῶς πρέπει νὰ φέρνῳνται καὶ τοὺς μίλησε σὰν προξενητῆς, πολὺ περισσότερο βέβαια πρέπει νὰ τὸ κάνωμε κι' ἡμεῖς.

Σὰν ἄνδρας λοιπὸν, πρέπει νὰ τῆς μιλάς, μ' εὐγένεια πάντα καὶ μὲ λεπτότητα, καὶ νὰ τῆς λὲς αὐτά :

«Ἐγώ, ἀγαπημένη μου, συνέδεσα τὴ ζωὴ μου μὲ τὴν δική σου γιὰ πάντα, σ' ὅτι ὑπάρχει τιμιώτερο καὶ σπουδαιότερο · στὴ γέννηση δηλαδὴ καὶ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μου καὶ στὴ διακυβέρνηση καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ σπιτιοῦ μου. Τί μπορῶ λοιπὸν νὰ εἰπῶ ἄλλο, πού νὰ βαραίνῃ στὴν ἀξία σὰν αὐτό ;».

Προτιμότερον ὅμως εἶναι, νὰ τῆς μιλήσῃς προτιήτερα γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Γιατί τίποτα δὲν εἶναι ἀποτελεσματικώτερο γιὰ νὰ πεισθῇ στὰ λόγια μας αὐτὸς πού μᾶς ἀκούει, ὅσο τὸ νὰ αἰσθάνεται, πῶς τοῦ μιλεῖς ἀπὸ ἐνδιαφέρον κι' ἀπὸ ἀγάπη. Πῶς λοιπὸν θὰ τῆς φανερώσῃς καλύτερα τὴν ἀγάπη σου, παρὰ ἂν τῆς μιλήσῃς, ἐπάνω—κάτω αὐτά ;

—«Ἐγώ, γυναῖκα, ἀπὸ τίς πολλὲς πού μοῦ προξενεῦανε θὰ μποροῦσα βέβαια νὰ διαλέξω κάποιαν ἄλλη, πού καὶ πλουσιώτερη νᾶναι ἀπὸ σένα κι' ἀπὸ καλύτερη γενεά. Δὲν τῶκαμα ὅμως, καὶ διάλεξα ἀπ' ὅλες ἐσένα· γιατί σ' ἐγνώρισα· καὶ σ' ἀγάπησα, γιὰ τίς πολλὲς σου χάρες καὶ γιὰ τὴν καλωσύνη σου καὶ τὴν φρονιμάδα σου. Ἴσως ὅμως νὰ μοῦ εἰπῆς— «ἀφοῦ ἦτανε στὸ χέρι σου νὰ διαλέξῃς ὅποιαν ἤθελες γιὰ γυναῖκά σου, γιατί δὲν τῶκαμες;» καὶ γιατί δὲν διάλεξα κάποιαν ἄλλη πλουσιώτερην ἀπὸ ἐσένα ;

Μάθε λοιπὸν, πῶς δὲν γίνηκεν αὐτὸ κουτουροῦ κι' ἀπὸ τὴν τύχη καὶ χωρὶς νὰ τὸ καλοσθεφθῶ. Κι' ἂν δὲν τῶκαμα, ὁ λόγος εἶναι, γιατί δὲν τὸ θέλησα. Ἐπειδὴ ξέρω καλά, πῶς τὰ πλοῦτη δὲν ἀξίζουνε τίποτα· κι' ὅτι εἶναι ἓνα πρῶγμα τυχαῖο, πού μπορεῖ νὰ τῶχουνε καὶ ληστὲς ἀκόμη· κι' ἄνθρωποι σιχαμεροὶ καὶ διεφθαρμένοι καὶ φαῦλοι !

Νὰ λοιπόν, γιατί καταφρόνεσα ὅλ' αὐτά· καὶ νά, γιατί προτίμησα τὴν ἀρετὴ σου καὶ τὰ ψυχικά σου χαρίσματα ἀπὸ τὰ πλούτη κι' ἀπὸ τὶς κοσμοφαντασίες. Μιὰ κόρη νέα καὶ φρόνιμη κι' ἀνέγγιχτη ἀπὸ κάθε λογῆς κακίες, ὅπως εἶσαι ἐσύ, πιστεύω, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, πὼς ἀξίζει περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν οἰκουμένη ὀλάκαιρη. Καὶ γι' αὐτὸ σοῦ ἀφωσιώθηκα· καὶ σ' ἀγαπῶ· καὶ σὲ βάζω παραπάνω κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ μου. Καὶ τόση εἶναι ἡ λαχτάρα καὶ ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα, ποὺ δὲν λογιάζω γιὰ τίποτα κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ μου, ὅσο καὶ νὰ διαρκέση. Γιατί αἰσθάνομαι, πὼς μόνη ἡ αἰωνιότητα μπορεῖ νὰ χωρέση καὶ ν' ἀναπαύσῃ τὴν ἀγάπη μου γιὰ σένα. Γιαυτὸ κι' ὁ θερμότερος πόθος μου εἶναι, νὰ ζήσωμε μὲ τέτοιο τρόπο τὴ ζωὴ μας, ποὺ νὰ τὸ κατορθώσωμε νάμαστε πάντα μᾶς ἐνωμένοι στὸν ἄλλο κόσμο, τὸν ἀληθινὸ καὶ τῆς αἰωνιότητος ποὺ ἐκεῖ δὲν θὰ μπορῇ νὰ μᾶς χωρίσῃ πλέον τίποτα καὶ κανεῖς.

Εἶναι πολὺ σύντομη καὶ φθαρτὴ, ἀγαπητὴ μου, ἡ περαστικὴ μας αὐτὴ ζωὴ. Ἄν ὅμως τὸ καταξιωθοῦμε νὰ τὴν περάσωμε, σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ κι' εὐαρεστῶντας στὸ Θεό, θὰ κερδίσωμε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν αἰώνια ζωὴ. καὶ θάμαστε πάντα μᾶς ἐνωμένοι κι' ἀχώριστοι καὶ βυθισμένοι σ' ἀνείπωτην ἀναγάλλαση.

Νὰ λοιπόν—σοῦ τὸ ξαναλέω—γιατί βάζω τὴν ἀγάπη σου ἐπάνω ἀπ' ὅλα. Καὶ τίποτα δὲν θὰ μοῦτανε πικρότερο· παρὰ τὸ νὰ δυσареσθηθῶ καὶ νάλθω σὲ λόγια μαζί σου, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ φορὰ.

Ἔ! θέλω νὰ τὸ ξέρης, ἀγαπημένη μου. Κι' ἂν πρόκειται νὰ χάσω τὰ πάντα καὶ νὰ μείνω θεόφτωχος καὶ χειρότερος κι' ἀπὸ τὸν τελευταῖο διακονάρη. Κι' ἂν ἐπρόκειτο ἀκόμη ν' ἀντικρύσω τὸ θάνατο καὶ νὰ πάθω τὴ χειρότερη συμφορὰ, ὅλα θάχω τὴ δύναμη νὰ τὰ ὑποφέρω, ἀρκεῖ νάχω τὴν ἀγάπη σου. Καὶ δὲν μοῦ μένει καμμιά ἀμφιβολία, πὼς σ' ἀνάλογη περίσταση τὸ ἴδιο θάκανες κι' ἐσύ· κι' ἀπαράλλακτα μὲ τὰ δικά μου θάναι καὶ τὰ δικά σου συναισθήματα...

Θύμησέ της κατόπιν τὰ λόγια τῶν θείων ἀποστόλων, πὼς ἔτσι θερμὴ τὴν θέλει ὁ Θεὸς τὴν ἀμοιβαία ἀγάπη τοῦ ἀνδρα καὶ τῆς γυναίκας· καὶ πὲς της κι' αὐτά·

—Ἄκουσε καὶ τὴν ἀγία Γραφή, ποὺ μᾶς λέει κι' αὐτὴ πὼς «ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν μάννα του καὶ τὸν πατέρα του καὶ θὰ προσκολληθῇ στὴ γυναῖκά του», κι' ὅς φανοῦμε ἀντάξιοι στὸ μεγαλεῖο αὐτὸ τοῦ γάμου. Τὰ πλούτη καὶ οἱ ὑπηρετές καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου αὐτοῦ ὅς μὴν τὰ λο-

γιάζωμε για τίποτα· Ἐγὼ τὴν ἀγάπη σου καὶ τὴν ἀδιατάρακτη συμβίωση μαζί σου, τὴ βάζω ἐπάνω ἀπ' ὅλα αὐτὰ καὶ τὴν καρδιά τῆς γυναίκας δὲν τὴν ἀντιζυγιάζω μ' ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου.

Πές μου, ποιά γυναίκα δὲν προτιμᾷ τὰ λόγια αὐτὰ ἀπὸ κάθε στολίδι κι' ἀπὸ κάθε χρυσαφικό ; Καὶ μὴ φοβηθῆς, πὼς μπορεῖ τάχα νὰ σοῦ προβάλῃ παράλογες ἀξιώσεις, ἂν καταλάβῃ πὼς τὴν ἀγαπᾷς τόσο πολύ. Αὐτὸ τὸ κάνουν οἱ ἑταῖρες· πρὸς τὴν μίαν ἡμέραν ἀφοσιώνονται στὸν ἕνα καὶ τὴν ἄλλη στὸν ἄλλο. Καὶ εἶναι πολὺ φυσικό, ὅταν ἀκοῦνε τέτοια λόγια, νὰ γίνωνται ὑπεροπτικὲς καὶ νὰ παίρνουν ἀπέναντι στοὺς ἑραστές τους μιὰ στάση ὑπερήφανη. Μιὰ κόρη ὅμως εὐγενική καὶ μὲ πραγματικὸν ἦθος, ποτὲ δὲν θὰ τὸ πάρῃ ἐπάνω της, μὲ τὶς διαβεβαιώσεις αὐτές· παρὰ θὰ συγκινηθῆ βαθεῖα καὶ θ' ἀφωσιωθῆ πολὺ περισσότερο.

Πές της ἀκόμη, πὼς προτιμᾷς τὴν συντροφιά της ἀπὸ καθετὶ ἄλλο· καὶ γι' αὐτὸ σ' ἀρέσει νὰ μένης στὸ σπίτι, παρὰ ὅπουδήποτε ἄλλοῦ· γιὰ νὰ χαίρεσαι περισσότερο τὴν συντροφιά της· κι' ὅτι καὶ τὰ παιδιὰ σου ἀκόμη τὰγαπᾷς τόσο πολύ, γιατί εἶναι καὶ δικά της παιδιὰ. Κι' ἂν τυχὸν κάμῃ κάτι, ποὺ εἶναι καλὸ κι' ὠραῖο, νὰ τὴν ἐπαινῆς καὶ νὰ τὴν θαυμάζῃς. Κι' ἂν πάλι πέσῃ τυχὸν σὲ κάποιο λάθος, ποὺ ἕνα τέτοιο εἶναι φυσικό γιὰ νέες κι' ἄπραγες γυναῖκες, νὰ τὴν συμβουλεύῃς εὐγενικά καὶ μὲ ἤρεμο τρόπο, καὶ νὰ τῆς φανερώνης μ' ἀγάπη τὸ λάθος της.

Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο. Κανένας δὲν πρέπει νὰ παίρνῃ γυναίκα πλουσιώτερη παρὰ νὰ προτιμᾷ μιὰ νέα ποὺ εἶναι φτωχότερη. Ἡ εὐχαρίστηση ποὺ θὰ σοῦ φέρῃ στὸ σπίτι σου μιὰ γυναίκα, μὲ τὴν προικὰ της καὶ μὲ τὰ χρήματά της, θάναί τιποτένια καὶ μηδαμινὴ ἀπὸ τὶς ξενδιαντροπιές της, καὶ τὶς ἀξιώσεις της, τὶς σπατάλες της, τὴν αὐθάδειά της καὶ τὰ πικρά της λόγια. Γιατὶ μιὰ τέτοια γυναίκα καμμιά δυσκολία δὲν θάχῃ νὰ εἰπῆ στὸν ἄνδρα της—ἀπὸ τὰ δικά σου μήπως ξοδεύω ; τὰ φορέματα ποὺ κάνω καὶ τὰ χρυσαφικά ποὺ ἀγοράζω εἶναι ἀπὸ τὰ χρήματα τὰ δικά μου κι' ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦδωκαν οἱ δικοί μου!».

Τί λές, ἀνόητη γυναίκα ; Ἀκόμη τὰ δικά σου ροῦχα φορεῖς ; Μπορεῖ νὰ γίνῃ πικρότερος κι' ἀνοητότερος λόγος ἀπ' αὐτόν ; Δὲν ὀρίζεις πλέον τὸ σῶμά σου, κι' ὀρίζεις τὰ ὑπάρχοντά σου ; Ὑστερα ἀπὸ τὸ γάμο δὲν εἴσθε πλέον δυὸ σώματα, παρὰ ἕνα. Καὶ σὺ κάθεσαι καὶ μιλεῖς γιὰ δυὸ ξεχωριστὲς περιουσίες ;

Τόσο λοιπόν πολύ σέ τυφλώνει ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ χρῆμα ;
Καὶ οἱ δυὸ σας μαζί εἴσθε πλέον ἕνας ἄνθρωπος καὶ μιὰ ζωή·
καὶ σὺ τολμᾷς νὰ λὲς ἀκόμη τὰ δικά μου ; Σιχαμερὸς καὶ
ἀποκρουστικὸς εἶναι ὁ λόγος αὐτός· καί, χωρὶς ἄλλο, ὁ Σα-
τανᾶς σοῦ τὸν ἔβαλε στὸ στόμα σου !

Δίδασκέ την λοιπόν κι' ἐπάνω στὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ μὲ
καλωσύνη πάντα καὶ μ' εὐγένεια. Ἐπειδὴ κάθε συμβουλή που
κάνομε στοὺς ἄλλους γι' ἀρετή, εἶναι πάντα κάπως πικρὴ καὶ
δυσάρεστη. Καὶ μάλιστα, ὅταν τέτοια φρόνιμα λόγια τὰ λὲς
σὲ μιὰ κόρη τρυφερὴ κι' εὐαίσθητη, εἶναι σωστὸ νὰ τὰ καλο-
ζυγιαζῆς, καὶ νὰ τῆς μιλήῃς πάντα μὲ τρυφερότητα καὶ μὲ λε-
πτότητα. Καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νῶσαι βέβαιος, πὼς θ' ἀπο-
διώξης, ἀπὸ τὴν ψυχὴ της τὸ δικό μου καὶ τὸ δικό σου.

Κι' ἂν τυχὸν σοῦ εἰπῆ κάποτε «τὰ δικά μου», πὲς της ἐσὺ
—«Ποιὰ λὲς, καλὴ μου, δικά σου ; Γιατί δὲν σὲ καταλαβαίνω.
Ἐγὼ στὸ σπῆτι μας αὐτὸ δὲν ἔχω καὶ δὲν ὀρίζω τίποτα δικό
μου. Πῶς λοιπόν λὲς ἐσὺ γιὰ τὰ δικά μου, ἀφοῦ ὅλα εἶναι δικά
σου ;» Χάρισέ της σὲ παρακαλῶ, ἀγαπητέ μου, τὸν λόγον
αὐτόν. Ἴσως νὰ πρέπη νὰ τὴν μεταχειρισθῆς σὰν παιδί,
γιὰ νὰ κερδίσης τὴν ἀγάπη της. Κάμε το λοιπόν. Μὴ διστάσης.
Ἄν τυχὸν σοῦ εἰπῆ τὰ δικά μου, πὲς της ἐσὺ—ὅλα εἶναι δικά
σου. Κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος δικός σου εἶμαι καὶ σοῦ ἀνήκω. Καὶ σοῦ
τὸ ξαναλέω κι' ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμη. Δικός σου εἶμαι, κατα-
δικός σου.

Αὐτὰ μᾶς συνεβούλευσεν ὁ θεῖος Παῦλος, ὅταν εἶπε, πὼς
ὁ ἄνδρας δὲν ἐξουσιάζει πλέον τὸ σῶμά του, παρὰ ἡ γυναῖκά
του. Κι' ὅταν δὲν ἐξουσιάζομε πλέον τὸ σῶμά μας, πὼς μπο-
ροῦμε νὰ ἐξουσιάζομε τὰ ὑπάρχοντά μας, καὶ νὰ λέμε τὰ δικά
μου καὶ τὰ δικά σου ;...

Ἄν μιλήσης ἔτσι, θὰ τὴν γαληνέψης, θὰ τῆς σβύσης τὴν
ἔξαψή της, θὰ ντροπιάσης τὸν Σατανᾶ, θὰ τὴν κάμης κυριο-
λεκτικὰ σκλάβα σου, καὶ θὰ τὴν δέσης μ' ἀκατάλυτες ἀλυσσίδες
μαζί σου καὶ μὲ τὴν ἀγάπη σου. Καὶ γιὰ νὰ τὸ κατασφαλίσης
ἀπόλυτα αὐτό, νὰ τὴν περιποιῆσαι, καὶ νὰ φέρνεσαι πάντα,
μὲ καλωσύνη καὶ μὲ τιμὴ καὶ μὲ τρυφερότητα. Νὰ προτιμᾷς
τὴν συντροφιά της καὶ τὴν ἀγάπη της ἀπὸ καθετὶ ἄλλο.
Καὶ νὰ τὴν ἐγκωμιάζης, ὅταν λάξη περίστασις, γιὰ τίς χάρες
που τὴν στολίζουσε· ἀπὸ τὴν ὁμορφιά της, ὡς τὴν καλωσύνη
της.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Δόξα τῷ Θεῷ τῷ ποιῶντι θαυμάσια! Καί τὸ μεγαλύτερο θαῦμα εἶναι ἡ σωτηρία μιᾶς ψυχῆς. Ἐδῶ ἔχομεν τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς ποῦ ἔλαβε χώραν μέσα σ' ἓνα ἄλλο ὑπερῶον. Καί ἐδῶ εἶναι φυλακαί. Λέξις ποῦ μᾶς ξενίζει καί εἶναι τόσο ἀποκρουστική. Καί ὅμως πρόκειται περὶ ἱεροῦ τόπου, τὸν ὁποῖον καί αὐτὸν ἔχει ὁ Κύριος ὡς κατοικίαν του, καθὼς ἔλεγεν: «ἐν φυλακῇ ἤμην καί ἤλθετε πρὸς με». Καί ὅτι εἶναι τοιοῦτος τόπος ἀρκεῖ κανεὶς νὰ μελετήσῃ τὸ κατωτέρω γράμμα διὰ νὰ με δικαιώσῃ. Τὰ ὅσα, καί καθὼς διατυποῦνται καί τὰ ὁποῖα παραθέτω αὐτούσια, καθὼς ἐξεπήγασαν ἀπὸ τὰς νέας καρδίας, χωρὶς καμμιὰ διόρθωσι δικιά μου, τί ἄλλο μαρτυροῦν ἢ ὅτι ἔχομεν καί ἐδῶ ἐπαναλαμβανόμενον τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς;

Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅπως τὸ θαῦμα τοῦτο, τὸ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην διὰ μέσου τῶν αἰῶνων πραγματοποιούμενον, τὸ ἴδωμεν εὐρύτερα καί ἐδῶ, ὥστε ὅλη ἡ Ἑλλάδα μας νὰ μεταβληθῇ εἰς μίαν Ἑκκλησίαν «πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων» (Ἐβρ. ιβ' 23), καί μάλιστα ἀφοῦ ἔχει καί τόσο λαμπρὰ ἱστορία ἐὰν καί Ἑθνικὴν, πρὸ παντὸς ὅμως θρησκευτικῆν, μετὰ τὸ «νέφος τῶν μαρτύρων» καί τῶν Ἀγίων Πατέρων καί Ὁσίων, καί τὴν πλειάδα ἁγίων κ.λ.π.

Ἄρχ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΦΥΛΑΚΩΝ Τ.

Π ρ ὀ ς

Τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς Χριστιανικοῦ Ὁμίλου Φυλακῶν Α.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καί ὑπέρμαχοι τῆς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν πίστεως, Χ α ί ρ ε τ ε.

Ἡ ἀπὸ 15 Αὐγούστου ἐ.ἔ. σταλεῖσα ἡμῖν ἐπιστολή σας, τὴν ὁποίαν καί ἐλάβομεν, μᾶς πληροῖ παρηγορίας καί χαρᾶς, μᾶς ἐμψυχώνει καί μᾶς ἐνδυναμώνει ἐν χάριτι εἰς τὰ κατὰ Χριστὸν ἔργα μας. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐπεφύλαξε τὴν δέσμευσίν μας αὐτὴν διὰ νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ ἑαυτὸν, νὰ μᾶς τραβήξῃ κοντὰ του καί νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὴν προέλευσίν μας, τὴν πορείαν καί τὴν κατάληξίν μας. Νὰ μᾶς φανερώσῃ πλήρως καί ἀμε-

τακλήτως τὴν ἀληθῆ καὶ ἀσφαλῆ ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Διότι — ἐκτὸς τῆς προπατορικῆς καὶ πατροπαραδότου κλήσεώς μας καὶ τῆς διὰ τοῦ Βαπτίσματος υἰοθεσίας, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν (Ρωμ. στ' 3-4, Γαλ. γ' 26-27) δὲν ἔπαυσε νὰ μᾶς καλῆ πάντοτε, ἀλλὰ νὰ μᾶς καλῆ καὶ τώρα περισσότερον.

Δὲν καλεῖ ἓνα ἢ δύο, ἢ τάξεις καὶ κατηγορίας ἀτόμων, μᾶς καλεῖ ὅλους, διότι ὁ Θεὸς «πάντας θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α. Τιμ. β', 4). Διὰ τοῦτο λέγει: «Δεῦτε πρὸς με πάντες...» (Ματθ. ια', 28).

Ἄλλὰ ποία εἶναι ἡ νέα κλήσις ἡμῶν ἐν τῇ Φυλακῇ; Μᾶς ἔστειλε τοὺς ἐργάτας τοῦ Φωτός του πρὸς γνώσιν τῆς φωτεινῆς, τῆς ζωηφόρου καὶ ψυχοσωτηρίου διδασκαλίας Του, ἐμπεριεχομένης ἐν τῇ Θεοπνεύστῳ Ἁγίᾳ Γραφῇ, ἡ ὁποία ἐδόθη «δωρεάν» εἰς πάντα διψῶντα τὴν εὐαγγελιζομένην ζωὴν καὶ ὑπαναχώρησιν ἐκ τῆς ἀπωλείας. ἦλθον πρὸς ἡμᾶς οἱ ἀπεσταλμένοι του «... κηρυῖξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν» (Λουκ. δ', 18-19). Καὶ μᾶς λέγουν: «Ἴδου νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας» (Β' Κοριν. στ', 2). Τοῦτο δὲ ὅτι δὲν ἦλθον αὐτοβούλως διότι «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων» (Ἰακ. α', 16). Ἄλλ' ἡ πρὸς ἡμᾶς, ἀδελφοί, τιμὴ αὕτη τῆς δωρεᾶς δὲν μᾶς ἐδόθη μόνον διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν πόνων μας καὶ γλυκασμὸν τῆς, ἐν ᾧ τόπω διαβιούμεν, ζωῆς μας, δὲν μᾶς ἐδόθη διὰ τὸν ἠθικὸν καταρτισμὸν μας μόνον, δὲν μᾶς ἐδόθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας μόνον, τίποτε δὲ περισσότερον. Ἐδόθη εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς διὰ τῆς πίστεως σωτηρίας μας, διὰ τὴν κλήσιν πεπλανημένων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν.

Μᾶς ἐνεπιστεῦθη τὸν πολῦτιμον αὐτὸν θησαυρὸν διὰ τὴν θενναρὰν ἀπόκρουσιν τῶν τολμούντων βλασφημίας κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μεγάλου Λυτρωτοῦ μας. Μᾶς ἐδόθη ὡς ὄπλον ὑπὲρ τῶν ὑπαδῶν Του καὶ ἐναντίον τῶν ἀπολλυμένων, τῶν βαλλόντων σκωπτικῶς: «Μὴν εἴσθε χλευασταὶ διὰ νὰ μὴ γίνουιν δυνατότερα τὰ δεσμά σας», λέγει Κύριος ὁ Θεὸς διὰ στόματος τοῦ Προφήτου Ἡσαίου (Ἡσ. κη', 22).

Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ἠθικὸς ἐμβολιασμὸς παντὸς πεπλανημένου καὶ διὰ νὰ κληθῇ δι' ἡμῶν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τοῦτο θὰ γίνῃ μόνον ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν περισσεῖαν ἠθικοῦ πλούτου, ἥτοι θὰ κατορθωθῇ ἀπὸ τοῦ ἐκχειρίσματος τῆς καρδίας μας. Ὁ ἠθικὸς κατήφορος καὶ πᾶσα παρεκτροπὴ τοῦ πλησίον μας, ὅταν ἡμεῖς περισσεύωμεν, ἐπόμενον εἶναι νὰ μὴ μᾶς ἀφίνη ἀσυγκινήτους καὶ ἀδιαφόρους, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἀκουσίως νὰ μᾶς παρακινήῃ εἰς ἐπέμβασιν, πρὸς διόρθωσιν τοῦ παρεκτραπέντος, ἴασιν τοῦ πληγέντος ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ γενικῶς πρὸς ἀπαλλαγὴν καὶ σωτη-

ρίαν τοῦ παρασσομένου ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ Σατανᾶ. Μάλιστα δὲ ἡ ἐπέμβασις μας δέον νὰ εἶναι ἐπίμονος (Α' Τιμοθ. δ', 16), συνιστώμενος καὶ ὑποδεικνύοντες τὴν ἀνευ ἀναβολῆς μετάνοιαν. «Σήμερον παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν...» (Ἐβρ. γ', 13). «Μετανόησον· ἐὰν μὴ γρηγορήσης, ἦξω ἐπὶ σὲ ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴν γνώση ποῖαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σὲ» (Ἀποκ. γ', 3). «Μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. Ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ Κυρίου» (Σ. Σειράχ ε', 7).

Τὴν δύναμιν, τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας μᾶς τὰ παρέχει ἀφθόνως τόσον ἡ Ἁγία Γραφή ὅσον καὶ ἡ Ἐκκλησία μας. Ἄλλ' ἔχομεν καὶ τοῦτο πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος φέρει πολλάκις ἐνώπιον τῶν διακόνων Του (ἢ καὶ ἀντιστρόφως) ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἔχει προορίσει εἰς φωτισμὸν καὶ σωτηρίαν, μᾶς καλεῖ δ' ὅπως, τῇ βοήθειᾳ Του πάντοτε, ἐνεργήσωμεν τὸ ψυχαφελὲς ἔργον μας ἐπ' αὐτῶν. (Αἰθίοψ — Φίλιππος. Πράξ. η', 26-40) κ.λ.π. «Ὅποια χαρὰ γίνεται εἰς τοὺς Ἄγγέλους ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι» (Λουκ. ιε', 10). Ἄλλὰ καὶ ποῖα ἡ θέσις καὶ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ σώζοντος! «Σώζει ἀνθρώπων καὶ καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν» (Ἰακ. ε', 20). Καὶ «οἱ ἐπιστρέφοντες πολλοὺς εἰς δικαιοσύνην θέλουσιν ἐκλάμψει ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας» (Δαν. ιβ', 3). Δηλαδὴ ὁ πλήρης δικαιοσύνης Θεός, παρ' ὅλην τὴν ἡδὴ ἐπιτελεσθεῖσαν εἰς ἡμᾶς δωρεάν τῆς Χάριτος Αὐτοῦ, τῆς συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ παρ' ὅλον ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ρητῶς συνιστᾷ εἰς τοὺς Ἀποστόλους τὴν ἐπέκτασιν τῆς ληθθείσης δωρεᾶς (Ματθ. ι', 8), ἐν τούτοις ὑπόσχεται πλειοτέραν καὶ ἰδιαιτέραν ἀμοιβὴν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς διασώσεως ἄλλων.

Ὅθεν, ἀδελφοί, ἀπαντῶντες εἰς ἐκκλησίαν ὑμῶν — ὅπερ καὶ δι' ἡμᾶς ἐπιτακτικὸν καθῆκον — διαβεβαιοῦμεν ὅτι, οὔτε ἐπαύσαμεν, ἀπαξ φωτισθέντες καὶ συνεχῶς φωτιζόμενοι, ἀλλὰ καὶ μεῖ ἐτι πλειοτέραν δρᾶσιν θὰ ὑπηρετήσωμεν τὸν μόνον Λυτρωτὴν μας Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὄχι μόνον δὲν θὰ θέσωμεν ὑπὸ τὸν μόδιον τὴν λυχίναν, ἥτις δωρεάν ἐδόθη καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ θὰ κρατῶμεν ἔσαε αὐτὴν εἰς τὴν πλεον περιβλεπτον θέσιν πρὸς ἀπόσεισιν τοῦ σκότους εἰς ὅσον ἔνεστι μακροτέραν ἔκτασιν, ἵνα οὕτω γνωσθῇ καὶ τονισθῇ τοῖς πᾶσι καὶ ὑπὸ πάντων ἡ σημασία τῆς μεγάλης ἀπολυτρωτικῆς Θυσίας του, διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν ὡς ἀτόμων, ὡς Φυλῆς καὶ ὡς Ἔθνους εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος μᾶς συνδέει ἀρρήκτως διὰ τῆς πίστεως τοῦ Πνεύματός Του, ἀσπαζόμεθα τὴν δεξιάν τοῦ Διδασκάλου καὶ Πανοσιολογιωτάτου κ. Π., διὰ τοῦ ὁποῖου ἐδόθη ἡμῖν φῶς, καὶ διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ὁποῖου δέον νὰ μὴ παύωμεν προσευχόμενοι, ἀσπαζόμεθα ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, συμψάλλοντες:

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΑΡΙΘΜΟΥΣ»

Ἵπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Οἱ ἀντάρτες κατηγοροῦν, ἀπὸ ἰδιοτέλειαν
τοὺς φιλήσυχους καὶ φιλειρηνικοὺς ὡς στασιαστές.

Ὁ Κορὲ καὶ οἱ συναποστάτες σύντροφοί του, ἔκαμαν
ἀνω κάτω τὴ Συναγωγὴ τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐκινδύνεψαν
νὰ τὴν σπρώξουν στὸ βάραθρο τοῦ ἐξαφανισμοῦ της.
Κι' ἂν τοὺς ἀκούσης, τοὺς βλέπεις νὰ καυχιένται καὶ νὰ
καμώνωνται, πὼς αὐτοὶ εἶναι οἱ προστάτες της, ποὺ δια-
φεντεύουν καὶ ὑποστηρίζουν τὰ δικαιώματά της καὶ ἐ-
λέγχουνε, μ' ἀναισχυντία καὶ μὲ θρασύτητα, τὸν Μωϋσῆ
καὶ τὸν Ἀαρών, πὼς τάχα τὴν ἀδικοῦνε καὶ τὴ βλάπτου-
νε· «Συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών καὶ εἶπαν....
διατί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν Συναγωγὴν Κυρίου;» (Ἀριθ.
ιστ', 3).

Καθὼς βλέπετε, ἐμφανίζουνε τὰ πράγματα ἀντίστροφα
πρὸς τὴν πραγματικότητά καὶ τὴν ἀλήθεια. Ἐλέγχουνε
σὰν ταραχοποιούς καὶ σὰν ἀτάκτους τοὺς φιλειρηνικοὺς
καὶ φιλήσυχους ὀδηγούς τοῦ λαοῦ. Κι' ἐνῶ αὐτοὶ εἶναι
οἱ δημεγέρτες καὶ ταραξίες καὶ οἱ στασιαστές, τοὺς κα-
ταγγέλλουνε πὼς εἶναι δῆθεν τύραννοι καὶ δικτάτορες.

Παρόμοιος ἔγινε κατόπιν καὶ ὁ ἔλεγχος καὶ ὁ κατονει-

«Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω» (ψαλμ. ριε (ριδ)). Τὰ «Χριστια-
νόπουλα θὰ πᾶμε μὲ χαρά, νὰ ποῦμε μήνυμα ποὺ φέρνει τὴ χαρά»,
καὶ «Στὸν στρατὸν τοῦ Ἰησοῦ διαρκῶς θὰ πολεμῶ, ἕως ὅτου ἐκ
τῆς γῆς αὐτῆς κληθῶ» (Ρωμ. γ', 35-39, Β' Κορινθ. δ', ε', στ').

Τῷ Κυρίῳ ἡ δόξα καὶ τὸ Κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Ἀμήν.

Τὰ μέλη τοῦ Χριστιαν. Ὁμίλου Φυλ. Τ.
Ἐπονται ὑπογραφαί

δισμὸς τοῦ Προφήτη Ἡλία ἀπὸ τὸν Ἀχαάβ. Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ, πὼς ἐκεῖνος γίνηκεν ἀπὸ δεισιδαιμονία, κι' ὄχι ἀπὸ ματαιοδοξία καὶ τύφο καὶ ὑπερηφάνεια, ὅπως γίνηκε τοῦ Κορέ καὶ τῶν γύρω του· «Σὺ εἶ ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ» (Γ' Βασιλ. ιη', 17). Σὺ διαστρέφεις τὸν Ἰσραήλ, ποῦλεγεν ἐνῶ συνέβαινε τὸ ἀντίστροφο. Καὶ τοὺς Ἑβραίους δὲν τοὺς διέστρεφεν ὁ Προφήτης, ἀλλὰ ὁ ἀσεβὴς βασιλέας καὶ ἡ πατρικὴ του οἰκογένεια. Συχνὰ τὸ βλέπομε αὐτό. Καὶ οἱ παραβάτες τῶν νόμων καὶ τῶν ἐντολῶν, διαστρέφοντας τὰ πράγματα, κρεμοῦνε ἀναίσχυντα τὶς δικῆς τοὺς ἀθλιότητες στοὺς ἄλλους. Καὶ ὑποκρίνονται πὼς ὑπερασπίζονται αὐτῇ, μὲ ζῆλο καὶ μ' ἀφοσίωση, τοὺς νόμους, ποὺ τοὺς παραβαίνουν καὶ τοὺς καταπατοῦνε τάχα οἱ ἄλλοι. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτό, πρέπει νὰ δείξωμε κι' ἓνα ἄλλο εἶδος πονηρίας τοῦ μοχθηρότατου ἐκείνου Κορέ κι' ὅλων τῶν ἄλλων ποὺ ἐστάσασαν μαζί του. Πασχίζουνε δηλαδὴ νὰ συγκαλύψουνε τὸ φθόνο τοὺς πρὸς τὸν Μωϋσῆ καὶ πρὸς τὸν Ἀαρών, μὲ τὸ ζῆλό τοὺς τάχα γιὰ τὴν Συναγωγῆ. Καὶ τὴν λύσσα τῆς φιλοδοξίας ποὺ τοὺς κυριεῖει, προσῆαθοῦνε νὰ τὴν παραστήσουνε, μὲ δόλιο τρόπο, σὰν μιὰν ἀξιάπαινη κι' ὀφειλόμενη πρόβλεψη καὶ φροντίδα τοὺς γιὰ τὴν Κοινότητα καὶ γιὰ τὸ σύνολο. Δὲν γνοιάζονται τάχα γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς των, παρὰ γιὰ τὴ Συναγωγῆ. Καὶ τοὺς ἀκούεις νὰ λένε, πὼς δὲν φροντίζουνε γιὰ τὸ συμφέρον τοὺς, ἀλλὰ γιὰ τὸ καλὸ τῆς Κοινότηας.

Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ τάφεντικά τῆς μικρῆς ἐκείνης κορούλας, ποὺ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν ἐλύτρωσε ἀπὸ τὸ πονηρὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνα. Ἐσύρανε κι' αὐτοὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλα στὴν ἀγορὰ καὶ στοὺς Ἄρχοντες καὶ στοὺς Στρατηγούς, γιὰ νὰ τοὺς καταδικάσουνε σὰν ταραξίεις κι' ἀναστατωτῆς τῆς πολιτείας. Δὲν λένε, πὼς τῶκαμαν ἐπειδὴ ζημιώθησαν ἀπὸ τὰ κέρδητά τοὺς, ποὺ τὰ στερηθήκανε, ἐπειδὴ ἡ μάντισσα, ποὺ ἦτανε στὴ δούλεψή τοὺς γιατρεύθηκεν ἀπὸ τὸν Παῦλον, «ἦτις ἐργασία πολλὴν παρεῖχε τοῖς Κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη» (Πράξ.

Ἐποστ. ιστ', 16). Δὲν λένε κι' αὐτοὶ τὸ πραγματικό-
τους κίνητρο, ὅτι δηλαδὴ μαζί μὲ τὸν Πύθωνα ἐξαφανί-
σθηκε καὶ ἡ «ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν». Παρὰ φωνά-
ζουνε, πῶς τοὺς κινεῖ δῆθεν ὁ ζῆλος γιὰ τὴν πολιτεία-
τους· καὶ πῶς τάχα δὲν τὸ ὑποφέρουνε νὰ βλέπουνε νὰ κα-
ταφρονοῦνται τὰ πατροπαράδοτά τους ἤθη κι' ἔθιμα·
«Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράττουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν...καὶ
καταγγέλλουσιν ἔθη, ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι,
οὐδὲ ποιεῖν, Ρωμαῖοις οὖσι» (Πράξ. ιθ', 21).

Τὸ ἴδιο ἔκαμε κι' ὁ ἀργυραμοιβὸς Δημήτριος ὁ Ἐφέ-
σιος, ὅταν συγκινοῦσε τὰ πλήθη καὶ τὰ διήγειρεν ἐναντίον
τοῦ Παύλου. Κι' αὐτός, οὔτε λέξη δὲν εἶπε, γιὰ τὴ ζημιὰ
ποὺ ἐπάθαινε στὴ δουλειά του. Ἄλλὰ ἀγωνιζότανε νὰ
παραστήσῃ πῶς ἡ ζημιὰ ἦτανε γενικὴ, κι' ἀφοροῦσεν
ὅλους, ποὺ ἀσκούσανε τὸ ἴδιο μὲ τὸ δικό του ἐπάγγελμα·
«Ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐ-
πορία ἡμῶν ἐστὶ» (Πράξ. ιθ', 25). Καὶ μάλιστα ἡ ζημιὰ
αὐτὴ ἐφθανε στὸ σημεῖο νὰ φθάνη ὡς εἰς αὐτὴν τὴν μεγά-
λη θεὰν Ἀρτέμιδα, κι' ἀπλωνότανε σ' ὅλη τὴν Ἀσία καὶ
σ' ὅλο τὸν κόσμον· «Κινδυνεύει, ἔλεγε, καὶ τὸ τῆς μεγά-
λης θεᾶς Ἀρτέμιδος Ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, μέλλειν
τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ
Ἀσία καὶ ἡ Οἰκουμένη σέβεται» (Πράξ. ιθ', 27).

Κοντὰ σ' ὅλα αὐτά, γιὰ ν' ἀναφέρουμε τελευταῖα κι'
αὐτό, ὅταν στὸ συνέδριο κατὰ τοῦ Θεανθρώπου Σωτή-
ρα μας ἐγνωμάτευσε κι' ὁ παράνομος Ἀρχιερέας, «ὅτι
συμφέρι ἵνα εἰς ἀπώληται ὑπὲρ τοῦ λαοῦ» (Ἰωάν. ια',
50), τί νομίζεται τάχα, ἡ πρόβλεψή του καὶ ἡ φροντίδα
του ἦτανε πραγματικὰ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ; Ὁχι, ἦ-
τανε ἀνύπαρκτη. Ἄλλὰ τὸ εἶπεν ὑποκριτικὰ, κι' ἐπειδὴ
ἔβλεπε νὰ καταγγέλνεται καὶ νὰ στηλιτεύεται φανερὰ
κι' ἐμπρὸς στὰ μάτια τοῦ λαοῦ ἡ παράνομη Ἱεραρχία,
ποὺ αὐτὸς ὑπεράσπιζε τὰ συμφέροντά της.

Σὰν ἀκούω μερικὲς φορὲς κάποιους νὰ σχίζονται κυ-
ριολεκτικὰ καὶ νὰ χαλᾶνε τὸν κόσμον γιὰ τὴν κοινὴ δῆθεν
ὠφέλεια καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, ἔξω ἀπὸ κάθε μέτρο· ὅταν

τούς βλέπω νάχουνε διάπυρο καὶ φλογερό καὶ παράδοξο ζῆλο, καὶ ν' ἀγωνιοῦνε, ν' ἀφρίζουνε καὶ νὰ πλαντᾶνε γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ καὶ γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ.....ἔ, τότε ὑποπτεύομαι, πὼς κάτω ἀπὸ τὸν ἕξαλλον αὐτὸ ζῆλό τους, κρύβουνε δικὰ τους συμφέροντα· κι' ὅτι περισσότερο γνοιάζονται γι' αὐτά, παρά γιὰ κεῖνα. Κι' ὅτι γι' αὐτὸ προσπαθοῦνε νὰ μὴν τὸ φανερώουνε. Καὶ πραγματικὰ σπανιώτατα γελάσθηκα στὶς κρίσεις μου γιὰ τοὺς τέτοιους ἀνθρώπους.

Οἱ κληρικοὶ διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς.

Αὐτοὶ ποὺ ἐτάχθησαν νᾶναι λειτουργοὶ καὶ διάκονοι τοῦ Θεοῦ στῆ θεία λειτουργία, ἀποτραβιοῦνται κι' ἀποξενώνονται, κατὰ κάποιον τρόπο, ἀπὸ τοὺς περισπασμοὺς κι' ἀπὸ τὶς ἔγνοιες τοῦ κόσμου. Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖτες ξεχωρίσθησαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ λαὸ τῶν Ἑβραίων, ὡς «δόμα δεδομένον Κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου» σὰν ἀφιερώματα, ποὺ ἐχαρίσθησαν στὸν Κύριο, γιὰ νὰ χρησιμεύουνε στῆ λατρεία τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου (Ἀριθ. ιη', 1-7).

Οἱ μὲν ἱερεῖς γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν λατρεία, οἱ δὲ Λευῖτες γιὰ τὴν ἐξωτερικὴν. Γι' αὐτὸ δὲν πήρανε κι' αὐτοὶ μερίδιο ἀπὸ τὴν γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ὅπως ἐπήρανε ὅλες οἱ ἄλλες φυλές· «Καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν». Ὁ Θεὸς τὸ θέλησεν αὐτό· «Ἐν τῇ γῆ οὐ κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερὶς σου καὶ κληρονομία σου» (Ἀριθ. 23). Κι' ὅσα ἀφιερώματα προσέφερνεν ὁ λαός, ἢ τὰ σὰν πριμαρόλια ἀπὸ τὶς καρποφορίες ἢ σὰν θυσίες, ὅλα αὐτὰ ἦσαν προωρισμένα σὰν ἀμοιβὴ γιὰ τοὺς ἱερεῖς τὸ δὲ δέκατο ἀπὸ κάθε εἰσόδημα τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἦταν γιὰ τὸ μισθὸ τους. Καὶ οἱ ἱερεῖς πάλιν εἶχανε χρέος νὰ ἐξαιροῦνε ἓνα μέρος ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά τους γιὰ τὸν Ἀρχιερέα ἀπὸ κάθε εἰσπραξή τους. Τὸ δέκατο δηλαδὴ τοῦ δεκάτου. Μ' αὐτὴ τὴν ἱεροπρεπέστατη καὶ θεοδίδακτὴν οἰκονομία

ξεχώριζαν ἀναμεταξύ τους οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς. Κι' ἂν κάποιος λαϊκὸς Ἑβραῖος ἀποτολμοῦσε καὶ εἶχε τὴν ἀποκοτιὰ νὰ κάμῃ κάτι, ἀπ' αὐτὰ πού ἐταίριαζαν στὴ λατρεία καὶ στὴν ἐξυπηρέτηση τῆς Σικηνῆς, τὸν καταδίκαζαν σὲ θάνατο γιὰ τὴν τόλμη του. «Καὶ οὐ προσελεύσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Σικηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον» (Ἐξοδ. 22). Ἀλλὰ κι' ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος, τόσο οἱ ἱερεῖς ὅσον καὶ οἱ Λευῖτες, ἦταν ἐποχρῶμενοι νὰ μὴ καταπιάνωνται μὲ ἔργα πού ἀνήκανε στοὺς λαϊκοὺς. Ἡ ἱερατικὴ φυλὴ ἦταν ἀφιερωμένη στὸν Κύριο, μακριὰ ἀπὸ τίς ματαιότητες τοῦ μάταιου κόσμου καὶ ξεχωρισμένοι ἀπὸ τὸ πλῆθος γιὰ νὰ μποροῦνε νὰ καταγίνωνται περισσότερο στὰ θεῖα, πού αὐτὸ ἦταν ὁ προορισμὸς τους. Κι' αὐτὰ τὰ δύο ξεχωριστὰ ἀξιώματα, καὶ ἡ ἱερατικὴ δηλαδὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία καὶ διοίκηση, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωϋσῆ καὶ τοῦ Ἀαρὼν ἦταν ξεχωρισμένα πάντα, κι' ὅσο καιρὸ οἱ Ἑβραῖοι ἐπολιτεύονταν θεάρεστα καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμο. Ὅταν ὅμως σιγὰ σιγὰ παραστράτισαν κι' ἐξέκλιναν, τότε ἄρχισεν ἡ ἱερατικὴ ἐξουσία νὰ συμπορεύεται καὶ νὰ συμπεθεριάζη, μὲ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία. Κι' οἱ Ἀρχιερεῖς κατήντησαν Ἐθνάρχες, οἱ Ἱερεῖς δημογέροντες καὶ οἱ Λευῖτες κοσμόδουλοι.

Ἀλλοίμονό μας ὅμως ! Ἡ παρεκτροπὴ καὶ ἡ διαστροφή αὐτὴ σιγὰ σιγὰ παρεισέφρυσεν καὶ στὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἡ ἀταξία καὶ ἡ σκανδαλιστικὴ αὐτὴ θρασύτητα, προπέτεια τοῦ παλαιοῦ νόμου προχώρησεν κατόπιν καὶ στοὺς ὀπαδοὺς τοῦ νέου ! Καὶ φανήκανε καὶ σὲ μᾶς δυὸ ρομφαῖες νὰ ὑψώνονται ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι. Κι' ἔτσι ὑπάρχουνε καὶ στοὺς καιροὺς μας αὐτοὺς δυὸ σπαθιά, πού εἶναι ὅπως δίδλου ἀσυμβίβαστα κι' ἐναντιώματα μεταξύ τους, ὅπως εἶναι τὰ φρονήματα τὰ κοσμικὰ καὶ τὰ φρονήματα τοῦ Θεοῦ.

(Συνεχίζεται)

Ἀπὸδ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Γ'. Η ΕΚΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

α) Ἡ παίδοποιία. Εἶναι πρωταρχικὸ καὶ θεμελιῶδες καθήκον. Δὲν ὑπάρχει ἀποστολὴ πρὸ μεγάλη ἀπ' αὐτῆ, πού ἀποτελεῖ τὴ δημιουργίαν τῆς ζωῆς. Γι' αὐτό, τὶς ὥραιες καὶ συγκινητικὰς στιγμὰς τοῦ γάμου ἢ Ἐκκλησία προσεύχεται, κοντὰ στ' ἄλλα, καὶ γι' αὐτὸ τὸ ὕψιστον ζήτημα, χωρὶς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὁποίου ἢ ἔνωσιν τῶν δύο ὑπάρξεων θάταν ὅπως διόλου ψεύτικη, κί' οἱ δύο αὐτοὶ δυστυχησμένοι γιὰ ὅλα τὰ χρόνια τῆς ζωῆς τους. «Ἀξίωσον αὐτοὺς ἰδεῖν τέκνα τέκνων... χάρισαι αὐτοῖς εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν... Ἡ Παναγία καὶ Ὁμοούσιος καὶ ζωαρχικὴ Τριάς, ἡ μία θεότης καὶ Βασιλεία εὐλογῆσαι ὑμᾶς καὶ παρὰσχοι ὑμῖν... εὐτεκνίαν». Ὑστερα, αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ κατ' ἐξοχίην σκοπὸς τοῦ γάμου. Δηλαδή ἡ τιμὴ, νὰ γίνωνται συνδημιουργοὶ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ χάρισμα νὰ φέρουν στὸν κόσμον παιδιὰ, τὰ ὁποῖα θὰ βοηθήσουν γιὰ ν' ἀναδειχθοῦν πολῖτες τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ἀναμφισβήτητα θὰ ἦταν δυνατὸ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς νὰ δημιουργήσῃ μόνος Του ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι ἐζησαν καὶ θὰ ζήσουν. Ἀλλὰ δὲν θέλησε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴ δημιουργίαν Του. Προτίμησε νὰ δείξῃ στὸν ἄνδρα καὶ στὴ γυναῖκα τὴ μεγάλη Του αὐτῆ εὐνοία. Νὰ τοὺς κἀνῃ πηγὴ γιὰ νέας ζωές. Καὶ νὰ περιμένῃ ἀπ' αὐτοὺς νὰ φέρουν σὲ καλὸ πέρας αὐτῆ τὴ σπουδαία ὑλικὴ καὶ πνευματικὴ γέννησι. Αὐτῆ εἶναι ὄχι ἀπλῶς μιὰ ξεχωριστὴ τιμὴ. Ἀλλὰ κί' ἡ πρὸ συγκινητικὴ ἀπόδειξις τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνδρα καὶ στὴ γυναῖκα !

Γι' αὐτὸ ἡ τεκνογονία δὲν ἀποτελεῖ θέλημα μόνον τῶν γονέων. Εἶναι προπαντὸς θέλημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἱερὴ κλῆσις Του γιὰ νὰ γίνουν συνδημιουργοὶ Του. Νὰ φέρουν στὸν κόσμον παιδιὰ.

Κάποιος ξένος συγγραφεὺς εἶπε κέποτε, πολὺ σωστά : Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ εἰσθε ἐρασιτέχναι γονεῖς. Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐνοοῦσε πῶς δὲν εἶναι δυνατὸν δύο ἀνθρώπινες ὑπάρξεις, χωρὶς συναίσθησι τῆς σοβαρᾶς εὐθύνης τῆς παιδοποιίας, νὰ συνάψουν γάμον. Ἐχουν ὑποχρέωσι νᾶναι «φιλότεκνοι», ὅπως γράφει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος. Ὅφειλουν ν' ἀγαποῦν τὰ παιδιὰ. Νὰ θέλουν ἀβίαστα νὰ φέρουν παιδιὰ στὸν κόσμον. Νὰ φανοῦν δηλαδή συνεπεῖς στὴ μεγάλη ἀποστολὴ τους.

Ἀπ' αὐτῆ τὴν ἀποψὶ εἶναι ἔνοχοι μεγάλης ἁμαρτίας οἱ σύζυγοι ἐκεῖνοι, πού καταπατοῦν τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα καὶ ἀποφεύ-

γουν την τεκνογονία. Ἀνατρέπουν ἔτσι τρομακτικά τὸ βαθύτερο σκοπὸ τοῦ γάμου, τὴν ἔννοια τῆς οἰκογενείας μὲ τὴν ἄρνησι τῆς κυριώτερης ἀποστολῆς. Κατὰ τὴν ἔκφρασι δὲ τῆς βιολογίας, περιφρόνησις στὸ παιδί, ἀδιαφορία πρὸς τὴν ὑπαρξή του, εἶναι «ἐκφυλιστικὴ τάσις». Ἀποβαίνουν οἱ σύζυγοι «δέντρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα» (Ἰουδ. 12), γιὰ νὰ καοῦν στὴν «κάμινον τοῦ πυρὸς» (Ματθ. 1γ', 42, 50), ἀφοῦ φθάνουν στὸ τραγικὸ σημεῖο—πολλὲς φορὲς—φρικτὰ κι' ἀποτρόπαια νὰ ἐγκληματοῦν, γιὰ νὰ μὴ γίνουν γονεῖς !

Ἄλλ' αὐτὴ ἡ τρομερὴ ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ· αὐτὴ ἡ περιφρόνησις στὸ ἅγιο θέλημά Του· αὐτὴ ἡ λιποταξία ἀπ' τὸ ὑπέρτατο καθῆκον, δὲν ἀφίνει τοὺς συζύγους χωρὶς συνέπειες. Εἴπαμε πὼς εἶναι τρομερὰ ἔνοχοι μπροστὰ στὸ Θεό, ὅσοι ἀποφεύγουν τὴν τεκνογονία καὶ μάλιστα ὅσοι σκοτώνουν ἄσπλαγχνα τὰ ἴδια τὰ σπλάγγχνα τους, τὰ παιδιὰ τους! Ἄλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ ἔχομε κι' ἄλλα ἐπακόλουθα, πολὺ θλιβερὰ γι' αὐτὴ τὴ ζωὴ, ποὺ κυριολεκτικὰ τὴν ἀναστατώνουν.

Διάσημοι γυναικολόγοι, γιατροὶ-καθηγηταί, ὁμολογοῦν, πὼς ἡ γυναῖκα ποὺ ἀρνεῖται τὴ μητρότητα, παθαίνει ἀρτηριοσκληρώση, νευρασθένεια, πίεσι, νεύρωσι καρδιακῆ, νευρικὴ διαταράξεις!... Ὑστερα, οἱ τρομεροὶ ἔλεγχοι τῆς συνειδήσεως δὲν ἀφίνουν καὶ τοὺς δυὸ νὰ ἡσυχάσουν. Ἡ γυναῖκα ὑποφέρει πιὸ πολὺ. Αὐτὴ, ποὺ «σωθῆσεται διὰ τῆς τεκνογονίας» (Α' Τιμ. β', 15), χάνει ὅλη τῆς τὴν ἀξιοπρέπεια. Ἀρνεῖται αὐτὴ τὴ χαρὰ, τὴν ἔννοια τοῦ σπιτιοῦ. Γίνεται προδότρια. Ζεφεύγει ἀπ' τὴν κύρια ἀποστολὴ τῆς. Καὶ ἀκολουθεῖ μ' εὐκολία ἡ συζυγικὴ ἀπιστία. Σημειώνεται δηλαδὴ παρέκκλισις ἀπ' τὴν ὀρθὴ γραμμὴ ἐκτροχιασμός. Καὶ τὸ ἐπαίσχυντο διαζύγιο!

Νά, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ !

Μὴν πῆ κανεῖς τώρα πὼς στέκονται, σὰν σοβαρὲς, ὅλες οἱ ἄπιστες δικαιολογίαι, ποὺ προβάλλουν ὅλοι, ὅσοι ἀποφεύγουν τὸ ἱερώτερο αὐτὸ καθῆκον. Οἱ περισσότεροὶ κινοῦνται ἀπ' τὴ σκέψι πὼς τὰ παιδιὰ εἶναι βάρος κι' ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἐλεύθερη κι' ἀνερμάτιστη ζωὴ τους. Κι' ὅσοι πάλι ἰσχυρίζονται πὼς δὲν ἐπιτρέπουν τὰ οἰκονομικά τους μέσα, ἀποδεικνύονται ἄπιστοι καὶ ὕλισται στὴν πραγματικότητα, γιὰτὶ ἀποκλείουν τὸ θεῖο παράγοντα, τὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τόσες καὶ τόσες οἰκογένειαι θεοφοβούμεναι ἔχει ἀπ' τὴν ἀφάνεια καὶ ἀσημότητα ἀνυψώσει, κατὰ τρόπο θαυμαστό, ποὺ ἐβόηθησαν ὕστερα τὴν Κοινωνία, τὸ Ἔθνος.

Καὶ ἐρωτῶ : Οἱ πλοῦσιοι, κι' ὅλοι οἱ εὐκατάστατοι οἰκονομικά, ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ μέσα, γιὰ ν' ἀναδείξουν μεγάλες οἰκογένειαι, δ ι κ α ι ο λ ο γ ο ὕ ν τ α ι, ὅταν συστηματικὰ ἀποφεύ-

γουν την παιδοποιία ; Κι' έπειτα ξέρομε πώς οί μεγαλύτεροι άνδρες τής Ιστορίας, όλων τών αιώνων, από πολυμελείς και πτωχές οικογένειες προήρχοντο.

Έπομένως χρειάζεται πίστις ακλόνητη. Προσήλωσι στη θεία έπιταγή. Πλήρης πεποίθησις, ότι ο Θεός θα φροντίση για τή διατροφή και συντήρησι τών παιδιών, χωρίς φυσικά και να σταυρώσουν τὰ χέρια τους οί γονεΐς.

Δέν ήμπορεί εύκολα καθένας να φαντασθῆ τι πλοῦτος άνυπολόγιστος, τι εύλογία Θεοῦ, τι τιμή και δόξα για τους γονεΐς είναι τὰ παιδιά. Μπροστά σ' αυτά, πλούτη, χρυσάφια, περίβλεπτα αξιώματα, δέν συγκρίνονται. Τὰ παιδιά αποτελούν συνδετικό κρίκο για τους συζύγους. Χαρά άνεμήμεντη γι' αυτούς και ιδιαίτερα για τή μητέρα. «Ή στιγμή, πού γεννιέται τὸ παιδι—βεβαιώνει μιὰ χρ/νή μητέρα—είναι στιγμή ύψιστης χαρᾶς στη ζωή τής γυναίκας· ή κορφή του κύματος πού τήν άνεβάζει : μιὰ συγκίνησι, μιὰ χαρά, με τήν όποία καμμιά άλλη δέν συγκρίνεται. Είναι ή ίδια ή χαρά τής δημιουργίας».

Γι' αυτό, τὸ παιδι πρέπει να γεννηθῆ μέσα σ' ένα σπίτι δημιουργημένο απ' τήν τέλεια χριστιανική πίστι και τή γνήσια κοινή αγάπη δύο ύπάρξεων, πού ελεύθερα, άβίαστα, διάλεξαν ή μιὰ τήν άλλη· κι' ένωσαν τις ζωές τους σε μιὰ άμοιβαία κι' όλοκληρωτική έγκατάλειψι.

β) Ή Χριστιανική άνατροφή τών παιδιών. Είναι βέβαια έργον κόπων, μόχθων, θυσιών. Παρά ταῦτα όμως είναι κι' ή πιό ώραία κι' εύχάριστη άπασχόλησι τών γονέων.

Έφεραν στον κόσμο τὰ παιδιά. Έξεπλήρωσαν μ' αυτό τον τρόπο τὸ ένα σκέλος του μεγάλου καθήκοντος. Τώρα χρειάζεται από μέρος των έντατική προσπάθεια για τήν άνατροφή τους.

Είναι αλήθεια, πώς πολλοί γονεΐς σήμερα δείχνουν μεγάλη φροντίδα κι' έπιμέλεια για τήν ανάπτυξη τή σωματική και τήν άρτια διατροφή τους. Σ' αυτό—παρατηρεΐ κανείς—τους όδηγεΐ ή φυσική αγάπη, πού μόνο δυστυχώς στο σώμα άποβλέπει. ΄Αλλ' αυτό δέν είναι τὸ άπαν. Είναι μιὰ μονομέρεια καταστρεπτική. ΄Αλλοίμονο στη μητέρα, πού δέν θα προλάβη τον κίνδυνο. ΄Η τυφλή αγάπη της δημιουργεΐ χαρακτήρες άπαιτητικούς, δυστρόπους, μαλθακούς. Έκτρέφει τὸ σώμα θανμάσια. ΄Αλλά σκοτώνει τήν πνευματικότητα, τήν προσωπικότητα του παιδιοῦ.

΄Ιδιαίτερη, λοιπόν, έπιμέλεια άπαιτεΐται για τή μόρφωση του χαρακτήρα και τή διάπλασι τής ψυχῆς τών παιδιών. ΄Η

προκοπή κι' ἡ εὐτυχία τους εὐρίσκεται κατὰ κανόνα στὰ χέρια τῆς μητέρας, πού πρέπει νάνα χριστιανική ἀξία, προσωπικότητα, ἄνθρωπος πίστεως καὶ ἀρετῆς, εὐσεβείας καὶ προσευχῆς. Ὡστε, μαζί μὲ τὸν ἄνδρα, νάνα εἰς θέσιν νὰ δίνη τὸ καλὸ παράδειγμα στὰ παιδιὰ της.

Ἡ μητέρα μὲ τὴ βαθεῖα καὶ πηγαία στοργή της καλεῖται ν' ἀναθρέψη τὰ παιδιὰ της «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου» (Ἐφεσ. στ', 4). Μ' ὅλη τὴν προσοχὴ τῆς καρδιάς της καὶ μ' ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς της, θὰ ἐπιδιώξη νὰ τὰ μορφώσῃ κατὰ Χριστόν. Ἀπ' τὶς δικές της ἀρετὲς θὰ ἐμπνεύσῃ σ' αὐτὰ πόθους ἀγνοῦς, ὀραματισμούς εὐγενικούς, ζωὴν ἀνωτερότητος καὶ ἀρετῆς. Βαθεῖα φωτισμένη, μ' εὐσυνείδητη χριστιανικὴ ζωὴ, μὲ παράδειγμα ἰδανικό, θὰ στεγάζῃ στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν της τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ ὠραῖο, τὴν καλωσύνη, τὴν ζωντανία, τὶς ἅγιες ἐφέσεις γιὰ πνευματικὲς κατακτήσεις. Στηριγμένη στὴν εὐσεβεία, θὰ μεταδώσῃ τὴ γνώση τοῦ θεοῦ Νόμου. Θὰ συνεργήσῃ στὴν ἐφαρμογὴ του σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου (Δευτερ. σ', 6-7). Θὰ διδάξῃ αὐτὴ τὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς. Θὰ μεταβάλλῃ τὸ σπίτι της σὲ «κατ' οἶκον Ἐκκλησίαν», δηλαδὴ κέντρο καὶ ἐργαστήριον πνευματικό, ὅπου ἐπιδέξια θὰ σμιλεύονται χαρακτήρες. Κι' ἀπ' τὸ ὁποῖο θὰ βγοῦν οἱ καλοὶ χριστιανοί, οἱ ἐξαιρέτοι κληρικοί, οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες, οἱ συνειδητοὶ τεχνίτες, ὅλα τὰ φωτισμένα μέλη τῆς κοινωνίας, πού θὰ ἐργασθοῦν πολὺ μὲ ἀφοσίωση κι' ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴ ἀνασυγκρότησί της.

Ἔτσι ἐργάζεται ἡ καλὴ χριστιανὴ μητέρα. Θυσιάζεται κάθε μέρα στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης. Καὶ ξέρεῖ νὰ ἐπαινῇ, ὅταν πρέπει, τὰ παιδιὰ της. Ἀλλὰ γνωρίζει καὶ νὰ τὰ τιμωρῇ παιδαγωγικά, σὰν χρειάζεται.

Ἀποτέλεσμα. Τὰ παιδιὰ ἀναδεικνύονται. Μένουν ἀφωσιωμένα στὸ πατρικὸ σπίτι. Διατηροῦν ἀπέραντη ἀγάπη στοὺς γονεῖς τους. Δείχνουν ὑπακοή, σεβασμὸ, ἀπέναντί τους. Διασώζονται ἄτρωτοι ἀπ' τὰ τρομερὰ ἠθικά καὶ πνευματικὰ ναυάγια. Καὶ λαβαίνουν, σὰν ἀναφαίρετη κληρονομιά, ὄχι μέγαρα, χρήματα (λίρες) ἢ κτήματα· οὔτε ἀπλῆ «κοσμικὴ» μόρφωση, δηλ. πτυχία, γλῶσσες, μουσικὴ, πού μόνα αὐτὰ δὲν ἀξίζουν ἀπολύτως τίποτε, ἀλλὰ πίστη θερμὴ, ζωντανή, μόρφωση ψυχικὴ, προσόντα ἠθικά καὶ πνευματικά !

(Συνεχίζεται)

Ἄρχ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Ἡ ἀγωνία τῆς Ὁρθοδοξίας

ΤΟ ΥΠΟ ΔΙΩΞΙΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΚΑΙ Ο ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΤΗΣ ΤΟΥ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΑΚΑΤΑΛΥΤΗ

Ἡ ἐξέγερσις τοῦ πολιτισμένου κόσμου

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ κορυφή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὐδέποτε κατὰ τὴν διάρκειαν δέκα ἑξ αἰώνων ἀφ' οὗτου ἰδρῦθη ἀντιμετώπισε μεγαλείτερον κίνδυνον ἐκδιώξεώς του. Τὸν κίνδυνο αὐτὸν τὸν ἀντιμετωπίζει σήμερον ὑπὸ τὴν πλέον σκληρὰς καὶ διὰ τὴν ὁμογένειαν τῆς Τουρκίας συνθήκης. Ἔχει τάξει ὡς σκοπὸ τῆς ἡ Τουρκία νὰ ἐκδιώξη ὅπωςδήποτε τὸ Πατριαρχεῖον. Ἀδιαφορεῖ διὰ τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἱστορίαν του. Διαγράφει ὑποχρεώσεις πού κατωχύρωσε ὁ Πορθητῆς εὐθύς μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου. Ὅ,τι κατευθύνει αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ ἐξοντωτικοῦ τῆς σχεδίου κατὰ τῆς κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Φαναρίου εἶναι ἡ μισαλλοδοξία καὶ συγκεκριμένως τὸ ἄσβεστον μῖσος κατὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ παντὸς ὅτι ἔχει σχέσιν μὲ αὐτὴν. Ἀλλ' εἰς τὴν τραγικὴν αὐτὴν περίπτωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐξοντωτικοῦ προγράμματος δὲν εἶναι ἔνοχος ἡ ὑπεύθυνος ἡ Τουρκία ὡς ἔθνος καὶ ὡς λαός. Τὰ νήματα τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς ἐξοντώσεως κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Πατριαρχείου τὰ κινεῖ καὶ τὰ κατευθύνει ὁ κουρδικῆς καταγωγῆς ἐχθρὸς τῆς χριστιανωσύνης πρωθυπουργός της, ὁ Ἰσμέτ Ἰνονου. Ὑπάρχει ἓνα πρόσφατο σχετικῶς παρελθὸν καὶ μία ἱστορία πού ἀποδεικνύουν τὴν πραγματικότητα. Ἀδιάφορον ἂν κατὰ τὰ θλιβερά ἀνθελληνικὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ φθινόπωρον τοῦ 1955 ὁ Ἰσμέτ Ἰνονου ὕψωσε τὴν φωνὴν του ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀγκύρας καὶ κατέκρινε τὴν κυβέρνησιν διότι ἐπέτρεψε τοιαύτας ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις πού διέσυραν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸν στοιχειώδη πολιτισμὸν τῆς Τουρκίας. Ἦταν ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως τότε καὶ αἱ ἐκδηλώσεις ἐστεροῦντο εἰλικρινείας. Τὸ μῖσος κατὰ τῶν χριστιανῶν ὑπῆρξε ζυμωμένον μὲ τὸ κουρδικὸν αἷμα τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς σημερινῆς Τουρκίας. Καὶ ἂν κάτω ἀπὸ μιὰν μειλίχιον μορφήν ἢ ἓνα ὑπόγλυκον μεϊδιάμα δὲν ἐπροδίδετο ὁ ἐσωτερικὸς ἀντιχριστιανικὸς κόσμος τοῦ Ἰσμέτ Ἰνονου, δὲν παρήρχετο ὅμως εὐκαιρία πού νὰ μὴ ἐκδηλώνεται κατὰ τὸν πλέον ποταπὸν

τρόπον. Ἡ ἥττα τὴν ὁποῖαν ὑπέστη κατὰ τὴν Διάσκεψιν τῆς Λωζάννης εἰς τὴν ὁποῖαν συνεζητήθη καὶ ἐκρίθη ὀριστικῶς ἡ θέσις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔρριψε ζωηρότερον πῦρ εἰς τὴν ἀναμμένην φλόγα τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ μίσους. Ἀπεδέχετο τὴν ἀπόφασιν τῆς Διασκέψεως ἐνῶ ταυτοχρόνως ὠρκίζετο εἰς τὸν Ἀλλάχ καὶ εἰς τὸν Προφήτην του—Ἀλλαχί μπιλλαχί—ὅτι δὲν θὰ ἔκλεινε τὰ μάτια του πρὶν ἀπολαύσει τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τὸ Φανάρι καὶ τὴν συστηματικώτερον ἐξαφάνισιν τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ ὑπῆρξε ὁ πρῶτος φραγμὸς ἔναντι τοῦ ὁποῖου ὁ Ἰσμέτ ἐδοκίμασε ἀναχαιτιζόμενον τὸ ἀντιχριστιανικὸν μένος του. Αἱ κατηγορηματικαὶ διαταγαὶ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἐκεῖναι πρῶται ποῦ ἠνάγκασαν τὸν Ἰσμέτ νὰ δείξῃ τάσεις ὑποχωρητικότητος, ἀλλὰ καὶ ἡ σθεναρὰ στάσις τῶν συμμάχων ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν Διάσκεψιν συνετέλεσεν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ ἐχθροῦ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἀγκύρας. Θὰ παραμείνῃ ἱστορικὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς θέσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὁ Ἰνονου ἄλλοτε ἐχρησιμοποιοῖ τὴν βαρκοῖαν του καὶ ἄλλοτε, ὡσάκις ἀνεπτύσσοντο ἀντιλήψεις προασπίζουσαι τὴν παράδοσιν καὶ τὰ ἱστορικὰ προνόμια τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, ἀνελάμβανε ἐπιθετικότητα ἀκούων καὶ τὶς ἐλάχιστες λεπτομέρειες τῶν λόγων τῶν συμμάχων συνέδρων ἀναπηδῶν ἀπὸ τὸ κάθισμά του καὶ ἐρίζων με αὐτοῦς. Οἱ σύμμαχοι ἐδέησε νὰ καταλάβουν ὅλην τὴν διπλωματικὴν του δεξιότητα καὶ νὰ δώσουν δείγματα τῆς ἐσχάτης προσπαθείας των διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅ,τι πράγματι ἐπέτυχον: τὴν διάσωσιν τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου συμφῶνως πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἐκχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ προνόμια. Ἦκούσθη δὲ περὶ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως μιὰ ἐκδήλωσις ἀνακουφίσεως ἀπὸ μέρους τοῦ Βρεττανικοῦ ἀντιπροσώπου, τοῦ λόρδου Κῶρζον, ὁ ὁποῖος ἐξωμολογήθη εἰς τοὺς συμμάχους συνεδέλφους του, ὅτι οὐδέποτε ἀντιμετώπισε τόσον ἐπίμοχθον καὶ ἐξαντλητικὴν καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς συζήτησιν ὅπως τὴν συζήτησιν μετὰ τοῦ Τούρκου πρωθυπουργοῦ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν ζήτημα.

* * *

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διεσώθη καὶ περιεφρουρήθη ἡ θέσις του ἔκτοτε. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάννης ὑπῆρξεν ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια βάρθρα τῆς κατοχυρώσεώς του. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον βάρθρον ἐστάθηκε ἡ πίστις τοῦ ἑλληνορθόξου ὁμογενοῦς

πληθυσμοῦ τῆς Πόλης. Περιπέτειες, διωγμοί, ἀπειλὲς ἐξοντώσεως ἀντιμετωπίσθησαν στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων μὲ σθένος καὶ ἀποφασιστικότητα συσπειρωμένοι ὅλοι, πληθυσμὸς ἑλληνοχριστιανικὸς καὶ Ἐκκλησία τοῦ Φαναρίου, γύρω ἀπὸ τὴν ἀκλόνητη ψυχὴ ποῦ δὲν τὴν παρέσυρε ἢ καταστροφὴ τοῦ Βυζαντίου. Ἡ ψυχὴ αὐτὴ μὲ τὶς παραδόσεις μιᾶς εὐλαβικῆς καὶ δυναμικῆς φυλῆς ἐκράτησαν ὅ,τι περισώθη ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποφράδα νύχτα τῆς Ἀλώσεως. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Εἰκοσιένα, εὐκαιρία γιὰ τοὺς κατακτητὲς νὰ ξεριζώσουν τὴν ἑλληνοχριστιανικὴ ψυχὴ, ἐδημιούργησεν ἀντίθετα πρὸς τὰ σχέδια τῶν ἀλλοδόξων μιὰ καινούργια ζωὴ καὶ ἐποχὴ. Τὸ σχοινὶ τοῦ ἔθνομάρτυρος Πατριάρχου καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα πλήθους ἄλλων ἱεραρχῶν ἐστερέωσαν περισσότερον τὴν ψυχὴ αὐτῆ. Συνεκλονίσθη ὀλόκληρος ὁ χριστιανικὸς πολιτισμένος κόσμος ὅπως καὶ σήμερα μὲ τὸν ἥρωϊσμό τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν Πατριαρχῶν του καὶ εἰς τὴν συνεχιζομένην δίωξι καὶ τὴν ἀπειλὴ τῆς ἐξοντώσεως τοῦ Πατριαρχείου ἀντετάχθη ἡ προστάσια τῶν ὀρθοδόξων ἰδίως ἰσχυρῶν κρατῶν καὶ λαῶν. Ἡ θέσις καὶ ἡ συνέχισις τῆς παραδόσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπῆραν θέσι στὴν ὅλη πολιτικὴ τῶν ὀρθοδόξων μεγάλων καὶ μικρῶν κρατῶν. Ἐδωσε πνοὴ θάρρους καὶ γενναιότητος ἢ προστάσια αὐτῆ τῶν ὀρθοδόξων ἰσχυρῶν εἰς τοὺς Πατριάρχας τῶν διαφόρων ἐποχῶν καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Λωζάννης ἢ ἀναγνώρισιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς τοῦ κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας ὑπῆρξε διεθνὴς καὶ πανηγυρικὴ. Καὶ ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐστάθηκε σ' ἓνα ὕψος ταπεινότητος μὲ τὴν στάσι καὶ τὴν ἐπιβλητικότητά της στοὺς συνεχεῖς διῶκτες τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ τὴν σουλτανικὴ ἀπολυταρχία κατώρθωσε νὰ παρακάμψῃ ἰσχυρὴ κάθε κίνδυνον καὶ ἀντιμετώπισε κατόπιν τὸν νεοτουρκισμό ποῦ ἐπεβουλεύθηκε τὴν θέσιν του μὲ τὶς πλέον ἐχθρικές διαθέσεις μὲ τὸν Ταλαὰτ ἐπὶ κεφαλῆς μὲ ὅλο τὸ ἐκ παραδόσεως σθένος του. Ἡ ἀναταραχὴ καὶ ἡ ἀγωνία ὑπῆρξε πάντοτε, ἀλλ' οὐδέποτε ἔλλειψε τὸ θάρρος ποῦ ἔδιδε ἢ παράδοσις καὶ ἡ ἱστορία. Αἱ εὐλαβικαὶ ἐπισκέψεις ὀρθοδόξων ἡγεμόνων καὶ ξένων προσωπικοτήτων ἐνίσχουν διαρκῶς τὴν αἴγλην τοῦ Φαναρίου καὶ ἐκράτησαν τὸ Πατριαρχεῖον εἰς μίαν θέσιν ἐξαιρετικὴν. Ἐστάθηκε τὸ Βατικανὸν τῆς Ὀρθοδοξίας χωρὶς τὴν ἐξωτερικὴν ἐντυπωσιακὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς μεγάλης Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν μιᾶς ψυχῆς ἀκλόνητης στὶς παραδόσεις της. Ἐπισκέπτες τῶν τελευταίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς σουλτανικῆς ἀπολυταρχίας ὑπῆρξαν ὁ βασιλεὺς τῆς Σερβίας Πέτρος Καραγιώργεβιτς, ὁ τελευταῖος βασιλεὺς

τῶν Ἑλλήνων Παῦλος, ἡ βασίλισσα Μαρία τῆς Ρουμανίας, πρίγκηπες ὀρθοδόξων καὶ ξένων ἀλλοδόξων κρατῶν, πρωθυπουργοὶ καὶ προσωπικότητες πολιτικές, ἡ ἐπίσκεψις τῶν ὁποίων διαρκῶς καὶ ἐνίσχυεν τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας.

* * *

Ἡ κατοχύρωσις τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου καὶ βραδύτερον ἡ ἑλληνοτουρκικὴ συμφωνία τῆς Ἀγκύρας, ἐπιστέγασμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ἡ ἱστορικὴ ἐπίσκεψις τοῦ μεγάλου Ἑλλήνου πρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου εἰς τὸ Φανάριον, ἐνέπνευσαν αἰσιοδοξίαν. Ἄλλ' ἡ αἰσιοδοξία αὕτη ὡς συνέπεια διπλωματικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀποφάσεων οὐδέποτε ὑπῆρξε σταθερὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανισμοῦ τῆς βασιλίδος. Ἦταν γνωστὴ καὶ διάχυτη ἡ ἀντιχριστιανικὴ ψυχροσύνησις καὶ διάθεσις ὠρισμένων τουρκικῶν ἐπισήμων κύκλων. Καὶ δὲν διέφυγε ποτὲ τὴν ἀντίληψιν τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ σημερινοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Τουρκίας. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Φαναρίου δὲν ἔπαυσε ν' ἀποτελεῖ τὸν στόχον τῶν ἐπιθέσεων καὶ ἡ ἀπομάκρυνσίς της ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν καὶ οἰονδήποτε πρόσχημα ὁ πόθος καὶ τὸ μύχιο σχέδιον ὠρισμένων Τούρκων.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἐξημιώθηκε οὐσιαστικώτερα ἡ Τουρκία καθὼς δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ ὁ ἴδιος ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ εἰς συνομιλίαν μετὰ τοῦ Ἑλλήνου πολιτικοῦ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ἐξηντάρη, ὑπῆρξε πρωτοβουλία τοῦ Ἰσμέτ Ἰνονου. Καθὼς κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἰδίου ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀπέλασις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ' ὡς ἀνταλλαξιμοῦ. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς του αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα πλήγματα τοῦ Πατριαρχείου μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης.

Ὁ Ἰσμέτ Ἰνονου εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων παραμένει πάντοτε ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα ἐχθρὸς τοῦ χριστιανισμοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ οὐδένα ἐνεθουσίασε ἡ ἐπίκρισις ἀπὸ μέρους του τῆς κυβερνήσεως Μενδερὲ διὰ τὰς ἀνθελληνικὰς βεβήλους ἐκδηλώσεις τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1955 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἰς ὅλους ὑπῆρχεν ἡ βεβαιότης ὅτι τὸ μῖσος του παρέμενε ἄσβεστο, ἔτοιμο νὰ ἐκδηλωθῇ εἰς πρώτην παρουσιαζομένην εὐκαιρία. Καὶ ἡ εὐκαιρία παρουσιάσθηκε. Ἄλλ' ἀσχέτως μὲ τὴν ὅλην ἔκβασιν τοῦ ζητήματος τοῦ τόσο θλιβεροῦ διὰ τὴν ὁμογένειαν ἰδίως τῆς βασιλίδος, ἡ θέσις τῆς ὀρθοδοξίας καὶ οἱ ὁμοϊδεάται τραγικῆ φάσι, ὁ κύριος διώκτης τῆς ὀρθοδοξίας καὶ οἱ ὁμοϊδεάται συνεργάται του δὲν ὑπελόγησαν τὴν ἐξέγερσιν ὀλοκλήρου τοῦ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ,” ”Η “ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ,”

Πῶς ὁ ἅγιος Ἀβράμιος ἔσωσε μιὰ ἀμαρτωλὴ ψυχή.

Ὁ ἅγιος Ἀβράμιος εἶχεν ἕναν ἀδελφὸν κατὰ σάρκα ποῦ ἀπόθανε κι' ἀφήκεν ἕνα κοριτσάκι, ποῦ δὲν ἦτανε περισσότερο ἀπὸ ἑπτὰ χρονῶν. Τὸ πήρανε λοιπὸν οἱ συγγενεῖς του καὶ τὸ πήγαγε στὸ θεῖο της τὸν Ἀβράμιο, ἐπειδὴ εἶχε πεθάνει προτῆτερα καὶ ἡ μητέρα καὶ εἶχε μείνει πεντάρφανο.

Ὁ θεῖος της λοιπὸν καὶ πραγματικὰ θεῖος ἄνθρωπος Ἀβράμιος τὸ συμπόνεσε κατάκαρδα γιὰ τὴν ὀρφάνια του καὶ ποῦ ἦτανε τόσο μικρὸ κι' ἄπραγο, καὶ τὸ ὑποδέχθηκε μὲ στοργικὴ τρυφερότητα καὶ μ' ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιά του. Τοῦδωσε λοιπὸν ἕνα μικρὸ σπιτάκι ποῦ ἦτανε παράπλευρα στὸ κελλί του, γιὰ νὰ μένη. Καὶ κάθε μέρα, σκύβοντας ἀπὸ ἕνα παραθυράκι, τὸ μάθαινε νὰ γράφῃ καὶ νὰ διαβάζῃ, καὶ τὸ ἐμόρφωνε μὲ τὰ θεῖα γράμματα, δείχνοντάς του τὸν σωστὸ δρόμο καὶ ξυπνώντας του τὴν ἐπιθυμία γιὰ πνευματικούς ἀγῶνες. Κι' ἔμοιαζε σὰν ἕναν ἀετό, ποῦ παίρνει ἐπάνω στὰ πλατεῖα καὶ δυνατὰ του φτερὰ ἕνα πουλάκι καὶ τὸ σηκώνει ψηλὰ στὰ οὐράνια καὶ τὸ μαθαίνει νὰ φτεροκοπᾷ καὶ νὰ φτερανεμίζεται στὰ ὕψη τῆς ἀρετῆς.

Κι' ἐκείνη, ἂν καὶ ἦτανε ἀκόμη πολὺ μικρὴ κι' ἄπραγη, ἔδειχνε μεγάλην ἐπίδοση σ' αὐτὰ κι' ἐφανέρωνε μιὰ ἀρετὴ καὶ μιὰ φρονιμάδα πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἡλικία της, ποῦ ἔκανε ν' ἀναγαλλιάζουν ἡ καρδιά καὶ τὰ σπλάγχχνα τοῦ θεοῦ της Ἀ-

---

πολιτισμένον κόσμον. Ὑπὸ τὴν ἐξέγερσιν αὐτὴν ὁ μισοχριστιανὸς πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας ἔχει μεταβληθῆ εἰς ράκος διασύρων μὲ τὴν ἀθλιότητά του καὶ τὴν θέσιν τοῦ κράτους του εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ πολιτισμὸς αὐτὸς ὁ παγχριστιανικὸς θὰ ἀφοπλίσῃ καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ μῖσος του κατὰ τῶν χριστιανῶν τὸν χριστιανομάχον κυβερνήτην τῆς Τουρκίας. Τὸ Πατριαρχεῖον ἀντιμετωπίζον μίαν ἀπὸ τὰς σκληροτέρας ἐποχὰς τῆς ζωῆς του, θὰ ἀντιτάξῃ καὶ πάλιν τὴν ἀκατάλυτον σθεναρὰν ψυχὴν του. Ἀλλὰ καὶ ἂν τυχὸν ἐκδιωχθῆ—ὃ μὴ γένηται—ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, θὰ παραμείνῃ ἡ ψυχὴ του, ἡ παράδοσις του εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ θὰ καταδιώκῃ ὡς μιὰ φοβερὰ τύψιν τὸν σκληρὸν διώκτην του καὶ τοὺς ὁμοϊδεάτας συνεργάτας του.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

βράμιου. Κι' ἔχαιραν κι' ὅλοι πού τὴν ἔβλεπαν, πού σὲ μιὰ τόσο τρυφερὴν ἡλικία φανέρωνε μιὰ τέτοιαν εὐδοκίμησιν καὶ προκοπὴν.

Πέρασαν λοιπόν, ἔτσι, κάμποσα χρόνια, κι' ἔφθασεν ἡ κοπέλλα νὰ γίνῃ εἴκοσι χρονῶν. Καὶ τότε ἓνας μοναχός, πού φοροῦσε μὲν τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα, ἦτανε ὅμως πόρνος καὶ φθόρος καὶ μιαρὸς στὴν ψυχὴ του καὶ πού πήγαινε συχνὰ στὸ μακάριον Ἀβράμιο χάριν φιλίας, τὴν ἐπρόσεξε μ' ἀκόλαστα καὶ λάγνα μάτια καὶ τῆς ἄναψε μέσα της τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν λαχτάρῃ τῆς συντροφιάς του. Κι' αὐτὴ, παρασυρμένη ἀπὸ τὴν ἀκόλαστη αὐτὴν ἐπιθυμίαν, ξεγλύστρησε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πορτοπούλα της, καὶ πῆγε καὶ τὸν βρῆκε κι' ἔσιμξε μὲ τὸν μιαρὸν ἐκεῖνο. Ἀμέσως ὅμως τὸ μετάνοισε καὶ κατανύχθηκε καὶ νοιώθοντας πληγὴ μεγάλη μέσα στὴν ψυχὴ της ἔκλαιγε κι' ἔδερνόντανε— « Ἀλλοίμονό μου, ἔλεγε, καὶ τρισαλλοίμονό μου, ποῦ κατάντησα ἢ ταλαίπωρη ! Πῶς ἔφθασα σὲ τέτοια κατάντια νὰ καταμολύνω τὸ κορμί μου, πού εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ ; Ἀλλοίμονό μου, τῆς δυστυχισμένης. Εἶμαι ἡ ἀθλιώτερη γυναῖκα τοῦ κόσμου, γιατί καταφρόνεσα τὸ τάξιμό μου στὸ Θεό· καὶ γιὰ μιὰ πρόστυχη καὶ μιᾶς στιγμῆς ἡδονῆ ἐπούλησα ὅλη μου τὴν προσητερινὴν ἀσκήσιν ! Μὲ ποιά μάτια νὰ κυττάζω τῶρα τὸν οὐρανὸ ; μὲ ποιά χεῖλη νὰ προσευχηθῶ, πού τὰ καταλέρωσα μὲ βρωμερὰ λόγια καὶ φιλιὰ ; Ποῦ ναῦρω πλέον τὴ θάρρητα νὰ προβάλω στὸ παραθυράκι καὶ νὰ μιλήσω μὲ τὸν θεῖο μου, πού τὸν ἐπρόσβαλα ἔτσι καὶ πού ἀποξέχασα τόσο τὶς συμβουλές του, ἢ φαύλη κι' ἀμαρτωλὴ καὶ καταμολυσμένη καὶ στὸ σῶμα μου καὶ στὴν ψυχὴ μου ; Ἀλλοίμονό μου, τί θ' ἀπογίνω τῶρα ; γιατί νὰ ζῶ ; Καλύτερὰ μου ἦτανε, χίλιες φορές, νὰ πέθαινα, γιατί θάχα κέρδος τὴν ἀγνότητά μου ! Τῶρα, πού νὰ βρῶ τὶς πηγές τῶν δακρύων, πού νὰ μποροῦνε νὰ ξεπλύνουνε τὴν βρωμιὰ μου ;

Ἐνῶ λοιπόν θρηνολογοῦσε καθημερινῶς, λέγοντας αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια, ὁ Σατανᾶς τὴν ἔσυρεν, ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν της στὰ δίχτυα του· καὶ λογιάζοντας πῶς εἶναι πλέον χαμένη καὶ καταστρεμμένη, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὸ κελλί της καὶ πῆγε στὴν πολιτεία τῆς Αἰσός, πού βρίσκεται δυὸ ἡμερῶν δρόμο μακρύτερα. Ἐκεῖ ἔμεινε σ' ἓνα ξενοδοχεῖο κι' ἀλλάζοντας τὴν ὄψη της καὶ τὴν ἐμφάνισή της, ντύθηκε φορέματα κοσμικά, καὶ δινόντανε στὸν καθένα, πού ζητοῦσε τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν.

Ἐνῶ λοιπόν αὐτὴ κατάντησε σ' αὐτὸν τὸν ξεπεσμό στὸν Ἅγιον πού περνοῦσε τὴν ἀσκητικὴν του ζωὴν στὸ πάρα μέσα σπιτάκι τοῦ παρουσιάσθηκε μιὰ τέτοια ὑπνοφαντασία. Τοῦ φάνηκε δηλαδὴ, πῶς ἓνα μεγάλο φίδι πού βγήκε μέσα ἀπὸ τὰ θεμέλια τῶν τριγυρινῶν κελλιῶν, σύρθηκεν ἐμπρὸς του φοβερὸ καὶ μὲ μάτια πού γυάλιζαν σὰν νάτανε ἀπὸ φλόγα, κι' ὅτι

κατάπτε ένα περιστέρι πού φώλιαζε στο κελλί του, και ύστερα εξαφανίστηκε πάλι μέσα στα σκοτεινά υπόγεια. Ζύπνησε λοιπόν, έπειτα από το σηµαδιακό αυτό όνειρο και ήταν άκεφος και συλλογισµένος, τί να εσήµαινε ή ύπνοφαντασία του αυτή. Παρακαλούσε λοιπόν τον Θεό να του το φανερώση. Και την έποµéνη βραδεία είδε πάλι στον ύπνο του το ίδιο φίδι να ξεπροβάλλη από το ίδιο μέρος και να ξανασούρνεται κοντά του και να χώνη το κεφάλι του κάτω από τὰ πόδια. Και τότε έσκασε παρευθύς κι' έσχίστηκε στα δύο και μέσα από τὰ σπλάγχχνα του ξεπήδησε κι' έφετερούγισε το περιστέρι πού είχε καταπιή την προηγούμενη ήµέρα, άβλαβο όλως διόλου και καθαρώτατο.

Τὰ όνειράτα λοιπόν αυτά τον έρριψαν σε συλλογή. Κι' έβαζε στο νοϋ του, πώς κάτι θα συμβαίη στην άνιψιά του δυσάρεστο κι' όχι καλό. Γεμάτος λοιπόν από άνησυχία πρόβαλλε στο παραθυράκι κι' έφώναζε—«Μαρία, Μαρία μου... τί σου συμβαίνει, παιδί μου, κι' έχεις δυό ήµéρες τώρα να φανής κι' ούτε κι' άκουσα την ψαλµωδιά σου. Γιατί, παιδί μου, όπως τώκανε πάντα δεν πρόβαλες να µου ζητήσης να σου είπω, τίποτα και δεν άκουσα τή φωνούλα σου, πού µούτανε πιό γλυκειά κι' από το μέλι ;

Αυτὰ έφώναζεν άσκοπα· γιατί κανένας δεν άπαντούσε ! Μά, και πώς ήτανε βολετό να γίνη ένα τέτοιο πράγμα, άφου την στιγμή εκείνη αυτή βρισκόντανε στο ξενοδοχείο κι' άσελγούσε µε τον ένα και µε τον άλλο ; Κατάλαβε λοιπόν, πώς τόνειρο του έσυμβόλιζε κάτι γι' αυτήν κι' αίσθάνθηκε κατάβαθά του πόνο µεγάλο, κι' έβγαιναν οί άναστεναγµοί από τὰ σπλάγχχνα του σαν καπνός, πού έφανέρωνε την φλόγα πού τον εκαιγε. Παρακαλούσε λοιπόν τον Θεό να την ξαναφέρη στα σύγκαλά της και στον ίσιο δρόμο, όπως και προτήτερα. Και δεν έπαυσε να τó κάνη αυτό δυό όλόκληρα χρόνια. Γιατί έξηγούσε τó διπλό όνειρο, πώς εσήµαινε τó πέρασμα δυό χρονών.

Σύγκοντα λοιπόν να τελειώση ή δεύτερη χρονιά, ξαναγύρισε κάποιος φίλος του, πού τον είχε εξαποστείλει ν' αναζητήση την άνεψιά του και του είπε και πού μένει και τί κάνει και γενικά όλα τὰ καθέκαστα τής ζωής της. Κι' εκείνος τότε, χωρίς να χάση διόλου καιρό, και χωρίς να λογαριάση ούτε τὰ γηρατιά του, ούτε τις ταλαιπωρίες, ούτε και την άσκητική του ήσυχη ζωή, ξεκίνησε για να σώση µιά ψυχή από τὰ νύχια του Σατανά. Φόρεσε λοιπόν µιά στρατιωτική στολή, κι' έβαλε στο πουγγί ένα χρυσό νόμισμα, πού αυτό µονάχα του βρισκόντανε, και νοικιάζοντας κάποιον άλλογο, καβαλλίκεψε κι' έφυγε για τó ξενοδοχείο. Έκαµε δηλαδή κι' αυτός τó ίδιο πράγμα πού πρωτόκανε ό Άβραάμ, πού έξεστράτευσε έναντίον πέντε βασιληάδων για να σώση από την αίχµαλωσία τον άδελφό του τον Λώτ, όπως και τον

ἔσωσε. Ἐμεινε λοιπὸν λίγο καιρὸ στὸ ξενοδοχεῖο, ποῦ τοῦ εἶχεν εἰπῆ ὁ φίλος του πὼς ἔμενεν ἢ ἀνεψιά του. Μὰ δὲν ἐφανερώθηκεν αὐτὴ πουθενά. Γιατὶ φυλαγόντανε, καὶ παρουσιαζόντανε μονάχα σ' ἐκείνους, ποῦ ἔμοιαζαν χαροκόποι καὶ γλεντζέδες. Καὶ τότε μηχανεύθηκε κάτι, ποῦ αὐτὸ μονάχα φανερώνει τὸν ὑπέρμετρο ζῆλο του ποῦ τὸν ἐκυρίευε, γιὰ νὰ λυτρῶσῃ τὴν ψυχὴ της. Αὐτὸς δηλαδή, ποῦ φοροῦσε προτιήτερα τὴν ἀγγελικὴ στολὴ τοῦ μοναχοῦ κι' εἶχεν ἀπολησμονήσει πὼς ἔχει σάρκα, μετασχηματίσθηκε σὰν ἕνας κοσμικὸς ἡδονιστὴς καὶ σαρκολάτρης καὶ παρουσιάσθηκε στὸν ξενοδόχο—«Ἐχω ἀκούσει τοῦ εἶπε, πὼς στὸ ξενοδοχεῖο σου μένει κάποια πολὺ ὁμορφὴ καὶ σὰν τὸ κρῦο νερὸ δροσερὴ κοπέλλα, κι' ὅτι αὐτὴ δέχεται, μὲ καλοπληρωμὴ, νὰ συντροφέψῃ τοὺς πελάτες σου. Γι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ λόγο ἦρθα κι' ἐγὼ νὰ μείνω στὸ ξενοδοχεῖο σου.

Ὁ ξενοδόχος τὸν κῦτταξε καλὰ καλὰ, καὶ βλέποντας τ' ἄσπρα του μαλλιά τὸν ἐσιχάθηκε γιὰ τὴν ἀκόλαστη διάθεσή του σὲ μιὰ τέτοια περασμένην ἡλικία—Κῦτταξε, ἔλεγε, τὸν παλιόγερο, νὰ μὴ μπορῆ νὰ συγκρατηθῆ σὲ μιὰ τέτοια ἡλικία, παρὰ νὰ θέλῃ χάδια κι' ἀγκαλιές.... Μὰ γιὰ νὰ μὴ χάσῃ ὅμως τὸ κέρδος ποῦ θάχε, τὸν ἐρέθισεν ἀκόμη περισσότερο, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ λήῃ χίλια δυὸ παινέματα γιὰ τὴν ὁμορφιά τῆς κοπέλλας. Κι' ἐκεῖνος ἀνάστυρεν ἀπὸ τὸ πουργὶ τὸ μεγάλο χρυσὸ νόμισμα ποῦ εἶχε καὶ τῶδωσε στὸν ξενοδόχο—Πάρτο, τοῦ εἶπε κι' ἐτοίμασέ μου ἕνα ὠραῖο δεῖπνο μαζί μὲ τὸ κορίτσι. Κι' ἐκεῖνος προθυμοποιήθηκε καὶ τοῦ ἐτοίμασεν ἕνα πλούσιο τραπέζι κι' ἄφησε καὶ τὴν κόρη, ντυμένη στὰ μεταξωτὰ καὶ μυρωμένη καὶ μὲ ζωγραφισμένη τὴν ὄψη της, ὅπως τὸ συνηθίζουνε οἱ ἐταῖρες. Κι' ὁ Ἀβράμιος, ὅταν τὴν εἶδε σ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν ἔνοιωσε νὰ σχίζεται ἡ καρδιά του. Μὰ συγκρατήθηκε ὅμως, μήπως ἢ ταραχῆ του καὶ τὰ δάκρυά του φανερώσουνε στὴν κόρη τὸ δρᾶμα του. Παρ' ὅλον ὅμως, ὅτι ἔβαλε ὅλα του τὰ δυνατὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ συγκρατήσῃ, καὶ συχνὰ ἐβούρκωναν τὰ μάτια του· καὶ τότε γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά, τὰ σκούπιζεν, προτοῦ νὰ τρέξουνε καὶ ν' αὐλακώσουνε τὴν ὄψη του.

Γιὰ νὰ τῆς ἀποδιώξῃ δὲ καὶ κάθε ὑπόνοια, ἄρχισε νὰ τῆς λήῃ κι' ἐρωτικὰ λόγια, καὶ νὰ τῆς γνέφῃ καὶ νὰ τῆς γλυκογελεῖ καὶ γενικὰ νὰ κάνῃ αὐτὰ ποῦ συνηθίζουνε οἱ ἐραστῆς, γιὰ ν' ἀναφλέξουνε καὶ νὰ ξυπνήσουνε τὴν ἐπιθυμία. Αὐτὴ ὅμως, σὰν νὰ ἰδεάσθηκε καὶ σὰν νὰ μυρίσθηκε τὴν εὐωδιά ποῦ ἀνάδινε τὸ ἀσκητικὸ του κορμί, ἀναθυμήθηκε τὴν προτητερινὴ της ἀγνή καὶ ὠραία ζωὴ καὶ σὲ ποιὸ σημεῖο κατάντησε τώρα, κι' ἄρχισε ν' ἀναστενάζῃ καὶ νὰ κλαίῃ καὶ νὰ λήῃ—'Αλλοίμονό μου τῆς τρισαθλίας.....' Ἀλλοίμονό μου, ποῦ ἐδέθηκα κι' ἐτυλίχθηκα μονά-

χη μου, μέ τὰ σχοινιά τοῦ ξεπεσμοῦ καί τῆς ἀμαρτίας..... Ἄλλοί-
μόνο μου, τί νά κάνω ; Γιατί δέν ἀνοίγει ἡ γῆς νά μέ καταπιῇ ; ...

Ὁ Ἀβράμιος λοιπόν, βλέποντας αὐτά, ἐφοβήθηκεν ὁ ἅγιος
ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μήπως φανερωθῆ κι' αὐτὸς κι' ἔτσι ἡ ἀνεψιά
του θάφευγε ντροπιασμένη καί φοβούμενη νὰ τὸν ἀντικρύσει.
Γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ λοιπόν ἀπὸ τὸν νοῦ της κάθε ὑποψία, ἄρχισε
νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἀνυπόμονον ἔραστή καί τῆς ἔλεγε—Ἄφησέ
τα αὐτὰ τώρα, κοπέλλα μου... Τί χρειάζονται τὰ λυπητερά αὐτὰ
λόγια ; Ὁ καθένας ἔχει τὰ δικά του... Μὰ ἐμεῖς ἐσμίξαμε, γιὰ νὰ
φᾶμε καί νὰ πιοῦμε, καί νὰ κάνωμε ὄξω νοῦ... Ζαναπήγε λοιπόν
στὸν ξενοδόχο καί τοῦ εἶπε—«Ἐτοίμασέ μου ἕνα φαγοπότι ἀκόμα.
... Γιατί ἐγὼ γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ ἦλθα ἀπὸ μακριὰ κι' ἔκαμα
καί τόσο δρόμο... Τοῦ ἐτοίμασε λοιπόν ἐκεῖνος ἕνα πολυτελέ-
στατο τραπέζι. Κι' ὁ ἅγιος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, πού πενήντα
ὀλόκληρα χρόνια δέν ἀνέχθηκε οὔτε τὸ πρόσωπο γυναίκας νὰ
ἰδῆ, οὔτε νὰ χορτάσῃ τὸ ψωμάκι καί τὸ νερό, πού εἶναι ἀπα-
ραίτητο γιὰ νὰ συντηρηθῆ ὁ ἄνθρωπος, τώρα ἐκάθησε στὸ
τραπέζι μὲ μιὰ γυναῖκα πόρνη, κι' ἔτρωγε μαζί της κρέατα κι'
ἔπινε κρασιά· γιατί ἤξερε, πὼς κι' ὁ μακάριος Παῦλος ἔκανε
κάποτε κάτι τέτοιο καί μάλιστα πὼς ἐξύρισε τὰ μαλλιά τοῦ κε-
φαλοῦ του.

Ὅταν λοιπόν ἔφαγαν καί ἤπιαν κι' ἐχόρτασαν, ἐπιάσθησαν
ἀπὸ τὰ χέρια κι' ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ,
πού ἦταν ἕνα κρεβάτι καλοστρωμένο. Ἐκάθησε λοιπόν ἐπάνω
σ' αὐτὸ ὁ Ἀβράμιος καί ἡ κόρη προθυμοποιήθηκε νὰ τοῦ βγάλῃ
τὰ παπούτσια του—«Στάσου, τοῦ εἶπε, γιατί ἐσύ δέν μπορείς
νὰ σκύβῃς». Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε, νὰ κλείσῃ καλὰ προτῆτερα τὴν
πόρτα. Ἀγκάλιασε λοιπόν αὐτὴ τότε τὸν ἅγιο... Κι' ὅταν εἶδεν
ὁ Ἀβράμιος πὼς ἔφθασε σ' αὐτὸ τὸ ἀναπόφευκτο σημεῖο, τότες
ἐσταμάτησε νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἔραστή, καί τῆς ἀποκάλυψε
ποιὸς ἦτανε πραγματικά. Τῆς ἐπέταξε καί τὰ στολίδια ἀπὸ τὸ
κεφάλι της. Κι' ἄρχισε ν' ἀναστενάζῃ βαρεῖα καί μὲ περιπάθεια·

—«Σπλάγχνο μου, Μαρία μου, δὲν μ' ἐγνώρισες ποιὸς εἶμαι ;
Τὸν θεῖό σου λοιπόν δὲν ξέρεις ; Τί σοῦ συνέβηκε, κορούλα μου
κι' ἀγαπημένη μου ψυχούλα ; Ποιὸς εἶναι αὐτὸς πού σὲ παράσυ-
ρε στὴν καταστροφή ; Τί ἀπόγινε, κόρη μου, ἡ ἀγνότητά σου
καί τὸ ἀγγελικὸ σου σχῆμα ; Ποῦ εἶναι ἡ σκληρὴ καί σταυρω-
μένη ζωούλα σου ; Τί ἀπόγιναν τὰ κατανυκτικὰ σου δάκρυα ;
Πῶς ἀπὸ τέτοιο ὕψος ἀρετῆς κυλίστηκες μέσα σὲ τέτοιον ἀπαί-
σιο βάραθρο ; Γιατί δὲν μοῦ τὸν φανέρωσες, κόρη μου, τὸν
πόλεμο τοῦ ἐχθροῦ ; Γιατί τὸ πέσιμό σου ἐκείνο, δὲν τὸ ἐνίκησες
στὴν ἀρχὴ του καί θριαμβευτικά ; Νὰ ξέρῃς, πὼς τόσο ἐγὼ,
ὄσον κι' ὁ φίλος μου ὁ Ἐφραίμ παρακαλέσαμεν ἱκετευτικά τὸν

ἅγιο Θεοῦ γιὰ σένα! Γιατί, κόρη μου, ξεμάκρυνες ἀπὸ κοντά μας ; Γιατί νὰ σὲ κυριεύσῃ τόσο ἡ ἀπελπισία, ποῦναι τὸ ἀποτελεσματικὸ ἀγκίστρι τοῦ Σατανᾶ, κι' ἔτσι δὲν λυπήθηκες τὸν ἑαυτό σου κι' ἔφθασες σ' αὐτὸ τὸ αἰσχρὸ κατάντημα ; Πρέπει, κόρη μου, ν' ἀλλάξῃς ὅλως διόλου τῶρα διαγωγὴ, καὶ νὰ ἐπαναστατήσῃς κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ νὰ δείξῃς μεταμέλεια ; Γιὰ μὴπως δὲν ξέρεις πὼς τὰ σπλάγχνα τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐλεοῦνε καὶ μᾶς εἶναι στοργικώτερα κι' ἀπὸ τοῦ πατέρα μας ἀκόμη τὰ σπλάγχνα ; Δὲν ξέρεις, πὼς θέλει νὰ μᾶς συνάξῃ κοντά του, ὅπως ἡ κλωσσα τὰ πουλιά της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της ; Ναί, κόρη μου, γιὰ ὅλα αὐτὰ, ἀποφάσισέ το τῶρα νᾶλθῃς πίσω μαζί μου ! Λυπήσου, κόρη μου, τ' ἄσπρα μου μαλλιά ! Λυπήσου τοὺς κόπους μου καὶ τὴν ἄμετρη θλίψη μου γιὰ τὸν ξεπεσμό σου καὶ ξαναγύρισε στὴ στράτα τοῦ Θεοῦ. Δός μου, κόρη μου, καὶ σ' ἐμένα τὸ γέρο, αὐτὴ τὴ χαρὰ, καὶ μὴ μ' ἀφήσῃς νὰ κατεβῶ στὸν Ἄδη, μὲ τέτοιο πόνο.

Αὐτὰ καὶ τέτοια ἔλεγε ὁ Ἀβράμιος πρὸς τὴν κόρη. Μὰ ἔμοιαζε, σὰν νὰ μιλοῦσε σὲ κουφό. Γιατί εἶχε σκύψει τὸ κεφάλι της, καὶ τῆς εἶχε κοπῆ ἡ φωνή της ἀπὸ τὴ θλίψη κι' ἀπὸ τὴν ντροπὴ. Καὶ στεκόντανε, μὲ τὰ μάτια της καρφωμένα στὴ γῆ, κι' ἀλλάζοντας κάθε στιγμή χρώματα. Κι' ὁ Ἀβράμιος, βλέποντάς την, θέλησε νὰ τὴν ἐμψυχώσῃ καὶ τῆς εἶπε—« Γιατί, κόρη μου, δὲν μ' ἀπαντᾷς καὶ δὲν μ' ἀποκρίνεσαι τίποτα ; » Ἡ μὴπως δὲν τὸ κατάλαβες, πὼς γιὰ σένα καὶ γιὰ νὰ σὲ σώσω ὠδοιπόρησα τόσο δρόμο κι' ἔκαμα τέτοιες ὑποκρισίες ; Καὶ πὼς γι' αὐτὸ καὶ μόνο φόρεσα στρατιωτικὴ στολὴ κι' ἔφαγα κρέατα κ' ἤπια κρασιά, κι' ἔκανα καὶ τὸν ἔραστή ; Ἡ μὴπως δὲν τὸ ξέρεις, πὼς τίποτα ἄλλο δὲν μ' ἐγνοιαζε παρὰ ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μου κι' ὅτι ἀπὸ τὸ κελλί μου, δὲν ἤξερα τίποτες ἄλλο ; Δὲν ὑπάρχει, κόρη μου, ἀνθρώπινη ἀμαρτία ποὺ νὰ μὴν διορθώνεται· οὔτε καὶ πληγὴ τῆς ψυχῆς μου, ποὺ νὰ μὴν γιατρεύεται, μὲ τὸν πυροκαυτήρα τῆς μετάνοιας. Ἄς εἶναι, κόρη μου, ἡ ἀμαρτία σου ἐπάνω μου, ἐγὼ θὰ δώσω γιὰ σένα λόγο στὸ Χριστό. Γύρισε μονάχα, κόρη μου, μαζί μου πίσω στὸ ἐρημητήριό μας...

Στὰ λόγια του αὐτὰ αἰσθάνθηκε ἡ κόρη συντριβή. Καὶ πέφτοντας στὰ πόδια του, ὅπως ἡ πόρνη στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, ἔκλαιγε πικρὰ κι' ἐτρέχανε, ποτάμι καὶ μ' ἀναφυλλητὰ, τὰ δάκρυά της. Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ὥρα, ποὺ ἐκεῖνος τὴν ἐπρότρεπε νὰ ξαναγυρίσουνε στὸ βουνό τους, κι' ἐκεῖνη τοῦλεγε, τί νὰ κάνῃ τὰ φορέματά της, τὰ χρυσαφικά, τὰ σημικά της καὶ τὰ διάφορα στολίδια της, γιατί εἶχε πολλὰ τέτοια, ὁ θεῖος Ἀβράμιος τὴν ἐσυμβούλεψε νὰ τὰ παρατήσῃ ὅλα ἀνεξαιρέτως, καὶ νὰ τὸν

Πνευματικές ἐμβαθύνσεις

Η ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΖΩΗ

Ἡ καλλονὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος.

Ἡ ἐν Χριστῷ μεταμόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι κάτι, πού γίνεται ξαφνικά, μονομιᾶς κι' ἐξ ὀλοκλήρου. Εἶναι κάτι τὸ προοδευτικό. Δὲν εἶναι ἐπίσης μιὰ στατική, ἀλλὰ μιὰ δυναμικὴ κατάστασις.

Ὁ πιστὸς ἀποδέχεται ἐλεύθερα τὸ θεῖο θέλημα. Προσαρμόζεται ἐλεύθερα σ' αὐτό, ἔχοντάς το ἀπέναντί του σὰν ἀντικείμενο ἀγάπης. Ἡ δουλεία του στὸ θεῖο θέλημα εἶναι ἡ ἀπόδειξις ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν πραγματικὴ δουλεία, τὴ δουλεία στὸν Σατανᾶ καὶ τὴν ἁμαρτία. Ἔτσι, ἡ Γραφή λέγει : «Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας» (Ἰω. η' 34). Ὁ πιστὸς ἀπο-

---

ἀκολουθήσῃ. Καὶ γιὰ ἓνα μονάχα νὰ γνοιάζεται, γιὰ τὸν θησαυρὸ δηλαδὴ τῆς ψυχῆς της καὶ τῆς μέλλουσας ζωῆς.

Τὴν πῆρε λοιπὸν, καὶ βγαίνοντας κρυφὰ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, τὴν ἐκάθισεν ἐπάνω στ' ἄλογο, κι' αὐτὸς ἐπροχωροῦσε πεζός, σέρνοντάς το ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Κι' ὅταν ἔφθασαν στὸ βουνὸ πού βρίσκεται τὸ ἔρημητήριό τους αὐτὸς μὲν ἐδιάλεξε, γιὰ νὰ μένῃ, τὸ ἔξωτερικὸ σπιτάκι τὸ δὲ ἔσωτερικὸ τὸ παραχώρησε στὴν ἀνεψιά του. Ἐκλείσθηκε λοιπὸν μὲς σ' αὐτό, καὶ περνοῦσε τὴ ζωὴ της, μὲ προσευχάς, μὲ νηστείας, καὶ μὲ δάκρυα, πλύνοντας, μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, τ' ἀνομήματά της. Γιατὶ εἶχε πάντα ἐμπρὸς στὰ μάτια της τὸν ξεπεσμό της, πού τὴν ἔκανε νὰ νοιώθῃ πάντα πίκρα στὴν ψυχὴ της καὶ νὰ τὴν ἐλέγχῃ ἡ συνειδήσή της· ἂν κι' ὁ Θεὸς τῆς φανέρωσε, πὼς τὴν εἶχε συγχωρέσει· καὶ τὴν ἐστόλισε μάλιστα μὲ τὸ χάρισμα νὰ κάνῃ θαυματουργίες, πρᾶγμα πού ἔκανε τὴν καρδιὰ τοῦ Ἀββάρμιου νὰ πλημμυρίσῃ ἀπὸ ἀγαλλίαση καὶ ὑμολογοῦσε τὸν Θεό.

Ἐζῆσε λοιπὸν ἐκεῖνος κι' ἔφθασε σὲ βαθειὰ γηρατιά. Κι' ὅταν ἄφησε τὸν κόσμον αὐτόν, τὸν δέχθηκεν ὁ Θεὸς στὸν οὐρανόν, στὶς σκηνές τῶν Ἀγίων του. Καὶ ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια ἀπὸ τὴν θανή του, ἀπόθανε καὶ ἡ ἀνεψιά του. Καὶ τὸ λείψανό της ἐμοσχομύριζε καὶ θαρρεῖς πὼς ἀκτινοβολοῦσε. Κι' αὐτὸ ἦταν ἓνα σημάδι κι' ἓνα σύμβολο τῆς λαμπρότητος τῆς ψυχῆς της.

(Συνεχίζεται)

Ἀποδ. ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

δέχεται ελεύθερα τὸ θεῖο θέλημα κι' ἀγωνίζεται ἀδιάκοπα γιὰ νὰ τὸ ἐφαρμόζη.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴ χάρι καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, ὁ ἄνθρωπος ξαναποχτᾶ τὴν ὑψηλὴ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ἀντίληψι, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴ θεόδοτη ἀξία του σὰν ὄντος λογικοῦ, ἐλευθέρου καὶ προωρισμένου νὰ ὠραίση τὸν «καλὸν λίαν» κόσμο, ὅπου τοποθετήθηκε σὰν κορωνίδα.

Μαζί, λοιπόν, μὲ τὴ θρησκευτικὴ κι' ἠθικὴ συνείδησι τοῦ προορισμοῦ του, ὁ πιστὸς ἔχει καὶ μία αἰσθητικὴ συνείδησι. Καὶ μ' αὐτὴν ἐπίσης ἀνταποκρινόμαστε στὴ θεία κλήσι. Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴ συνείδησι, ὄχι μόνο εἴμαστε «κατ' εἰκόνα» τοῦ Θεοῦ κτίσμα, ἀλλὰ καὶ συγκτίστες μὲ τὸν Θεό. Μαζί του, συνανακαινίζουμε καὶ συναγιάζουμε τὴν κτίσι. Νὰ ποιά εἶναι στὴν πληρότητά της ἡ καλλονὴ τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τὸ θυμίζει, γράφοντας : «Μόνοι ἡμεῖς τῶν κτισμάτων ἀπάντων, πρὸς τῶ νοερῶ τε καὶ λογικῶ, καὶ τὸ αἰσθητικὸν ἔχομεν · ὁ τῶ λογικῶ συνημμένον εἶναι πεφυκός, τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν καὶ γνώσεων ἐξεῦρε πολυειδестаτὴν πληθύν· γεωργεῖν τε καὶ οἰκοδομεῖν καὶ προάγειν ἐκ μὴ ὄντων, εἰ καὶ μὴ ἐκ μηδαμῶς ὄντων (τοῦτο γὰρ Θεοῦ)» (PG 150, 1156). Ὅπως εἶναι γνωστό, τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν τόνισε καὶ τὴν ἀνάπτυξε στὰ νεώτερα χρόνια ὁ μεγάλος Ρῶσος ὀρθόδοξος φιλόσοφος Ν. Μπερντιάεφ.

Ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴ θεία δημιουργία, ὁ μεγάλος αὐτὸς λόγος τῆς ὑψηλῆς ἀντιλήψεως, ποὺ ἔχει γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ὁ πιστὸς, εἶναι ὑλικὴ καὶ πνευματικὴ, καὶ στὶς δυὸ πλευρὲς δὲ ἀγιαστικὴ. Ἐκπληρώνεται μὲ τὸν ἀγῶνα πρὸς τὸ κακό, μὲ τὸν κόπο, ποὺ καταβάλλεται (φυσικοὶ νόμοι μετὰ τὴν πτώσι, ἁμαρτία). Ὁ Γκόγκολ, ὁ βαθύτερα θρησκευτικὸς Ρῶσος λογοτέχνης πλάι στὸν Ντοστογιέφσκυ, γράφει : «Ὁ Θεὸς δὲν ἐκτελεῖ τίποτε καὶ δὲν κάνει καλὸ σὲ κανένα, χωρὶς νὰ συμμετάσχη καὶ τὸ κτίσμα του σ' αὐτὸ τὸ καλὸ ἔργο καὶ σ' αὐτὴ τὴν εὐεργεσία, ὥστε καὶ τὸ κτίσμα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ὑψηλὴ μακαριότητα τῆς εὐποιίας» (Ἡ Θεία Λειτουργία, μετάφρ. Βασ. Μουστάκη, Ἀθῆναι 1962, σ. 96).

Τὸ ἀνδρεῖο, λοιπόν, φρόνημα τοῦ χριστιανοῦ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴ συναίσθησι τῆς ἀξιοπρεπείας μας σὰν ὄντων κτισμένων «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» καὶ τέκνων τοῦ Θεοῦ (κατὰ χάρι), ποὺ ἐργαζόμαστε μαζί μὲ τὸν Θεὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἡ ἁμαρτία ἀποσκοπεῖ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ ὁ χριστιανός, ἔχοντας συνείδησι τοῦ ὅτι ἀξίζει κάθε θυσία, κάθε κόπος, κάθε ἀγῶνας γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξιοπρέπειά του, ἀντιτάσσεται στὴν ἁμαρτία, δὲν γίνεται ὑποχείριός της. Αὐτὴ ἡ ἀξιοπρέ-

πεια είναι ένας συνδυασμός θρησκευτικής, ήθικης κι' αισθητικής αὐτοαξιολογήσεως, πού δὲν ἔχει καμμιά σχέσι με τὸν ὑποβαλλόμενο ἀπὸ τὸν Σατανᾶ ἐγωϊσμό καὶ δὲν ἀντίκειται καθόλου στὴν ταπεινοφροσύνη. Γιατί βασίζεται στὴ συναίσθησι, ὅτι τὰ καλὰ μέσα μας τὰ ἔχουμε ἀπὸ τὸν Θεό.

Ἐ ρίζα τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας.

Ἡ συντριβὴ τοῦ πνεύματος κι' ἡ ἀπουσία πεποιθήσεως πά-νω στὶς δικές μας δυνάμεις εἶναι ἡ μεγάλη προϋπόθεσις τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας. Ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή ἀντλοῦμε ἕνα εὐ-γλωττο σχετικὸ παράδειγμα: τὴν ἄρνησι τοῦ Πέτρου. Ὁ Πέτρος εἶχε ἀναμφισβήτητη ἀγάπη πρὸς τὸν Κύριο. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶχε μέσα της πεποίθησι ἐγωϊστικὴ. Γι' αὐτὸ δὲν ἀποδείχθηκε ἀνδρεία, ἀλλὰ κατέληξε, μπροστὰ στὸν πειρασμό, σὲ ἄρνησι. Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἔχουμε τὸ λυπηρὸ ἐκεῖνο γεγονός, πού ἀναφέρεται στὴ διήγησι γιὰ τὸ μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου, ἐπισκόπου Σμύρνης: «Εἰς δὲ (ἐννοεῖται: ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, πού εἶχαν συλληφθῆ), ὄνοματι Κόϊντος...ιδὼν τὰ θηρία ἐδειλίασεν. Οὗτος δὲ ἦν ὁ παραβιασά-μενος ἑαυτὸν τε καὶ τινας προσελθεῖν ἐκόντας. Τοῦτον ὁ ἀνθύ-πατος ἐκλιπαρήσας ἔπεισεν ὁμόσαι καὶ ἐπιθῦσαι». Ὁ Κόϊντος, εἰσπηδώντας στὸ μαρτύριο, ἔδειξε ἔτσι ἔλλειψι ταπεινοφροσύνης. Ἐξ αἰτίας τῆς αὐτοπεποιθήσεώς του, τὸν παράτησε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἔπιασε δειλία ἀνάλογη μ' ἐκείνη τοῦ Κορυφαίου στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως. Ἡ δειλία, λοιπόν, καταδικάζεται ὄχι ἀπλῶς με τὴν πολλὴ ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ με τὴν ὕπαρξι τῆς προϋ-ποθέσεως κάθε ἀρετῆς, δηλαδὴ με τὴν ὕπαρξι τῆς ταπεινοφροσύ-νης. Τὸ «πνεῦμα τῆς δυνάμεως», πού ἀναφέρει ὁ Παῦλος, ἀντι-θέτοντάς το στὸ «πνεῦμα τῆς δειλίας» (Β' Τιμ. α' 7), δὲν ὑπάρ-χει παρὰ ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα εἶναι συντετριμμένο, ὅπου τὸ ἐνθουσιαστικὸ στοιχεῖο εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὴν αὐτοπεποιθήσι. Ἡ ρίζα, λοιπόν, τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ συναίσθησις ὅτι «ἀχρεῖοι δοῦλοί ἐσμεν» (Λουκ. ιζ' 10) κι' ὅτι «χάριτι Θεοῦ ἐσμεν ὃ ἐσμεν» (Α' Κορ. ιε' 10). Γι' αὐτὸ κι' ὁ Ἁγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος ὑποδείχνει σὰν ἄριστο φάρμακο κατὰ τῆς δειλίας τὴν ταπεινωσι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου: «Πρὸς τοῦτον οὖν τὸν δαίμονα (δηλαδὴ τῆς δει-λίας) μὴ θέλε λόγους λέγειν ἢ ἀντιρρήσεις ποιῆσθαι: τῆς γὰρ ψυχῆς τρεμούσης καὶ κλονουμένης οὐκ ὠφελήσουσι λόγοι: ἀφεῖς δὲ τούτους, ὄση σοι δύναμις τὸν λογισμὸν σου ταπεινώσον καὶ θάπτων γνώση ἠφανισμένην τὴν δειλίαν» (Κεφάλαια Πρα-κτικά καὶ Θεολογικά, Α' ο').

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ

ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ TAKE ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

«Περὶ τῆς θέσεως καὶ δράσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ»

Ἄριθ. Πρωτ. 5721

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1964

Ἡ Διοίκησις τοῦ TAKE, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἠσφαλισμένων αὐτοῦ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου των, ἀπεφάσισεν, ὅπως ἔρχεται, περιοδικῶς, εἰς ἐπαφὴν μετὰ τούτων καὶ παρέχῃ στοιχεῖα ἀναφερόμενα τόσον εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ Ὁργανισμοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐκάστοτε χαρασσομένην οἰκονομικὴν γραμμὴν αὐτοῦ.

Διὰ τῶν κατωτέρω δίδονται, ἐν συνόψει, τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς πόρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ὡς καὶ εἰς τὴν παροῦσαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ὁργανισμοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ

I. Τὰ πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ 1963 ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἀνῆλθον :

Α'. ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Ἔσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων	11.791.056
Εἰσφοραὶ Ἰ. Ναῶν	8.892.088
Ἔσοδα διαχειρίσεως ἐξωκκλησίων	2.271.039
» ἐκ κληρικοσήμευ	9.029.903
» ἐκ κηρωδῶν ὑλῶν	4.356.714
» ἐκ λιβάνου	9.486
» ἐκ προστ. Συνοδ. Δικαστηρίων	38.266
» ἐκ τόκων	1.858.768
» ἐκ μισθωμάτων ἀκινήτων	1.521.789
» Διάφορα	25.154
	<hr/> 39.794.264
Ἔξοδα	Δραχμαὶ
Συντάξεις	28.701.553
Ἔξοδα κηδείας	159.748

Είσφορὰ εἰς Ταμεῖον Ἀρωγῆς	10.000
Ἔξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν Τ.Α.Κ.Ε.	2.366.537
Ἔξοδα διαχειρίσεως ἐξωκκλησιῶν	1.379.436
Ἔξοδα διαχειρίσεως ἀκινήτων	249.806
Ἔξοδα διαχειρίσεως κληρικοσῆμου (ἐκτυπωτικά, προ- μήθειαι κ.λ.π.)	505.480
Προμήθειαι Τ. Τ.Α.Κ.Ε. καὶ Δημ. Ταμείων ἐπὶ εἰσ- πράξεων	427.032
Προμήθειαι Τραπεζῶν καὶ φύλακτρα ἀξιῶν	51.996
Φόροι καὶ Τέλη	652.766
Ἀποσβέσεις ἀκινήτων καὶ ἐγκαταστάσεων	784.121
Σύνολον Ἐξόδων	<u>35.288.476</u>
Περὶ σσευμα	<u>4.505.788</u>

Β'. ΚΛΑΔΟΥ ἈΡΩΓΗΣ

Ἔσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων	3.710.969
Εἰσφορὰ Κλάδου Συντάξεων	10.000
Τόκοι	200.000
Σύνολον	<u>3.920.969</u>
Ἔξοδα	Δραχμαὶ
Ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα	3.089.338
Περὶ σσευμα	<u>831.631</u>

Γ'. ΚΛΑΔΟΥ ἈΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ἔσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων	<u>5.216.697</u>
Ἔξοδα	Δραχμαὶ
Νοσήλεια 1963 καὶ (μερικῶς) ἐκ προηγ. ἔτους	7.079.412
Ἔξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας (μέρος Γεν. Ἐξόδ.)	167.500
Σύνολον δαπανῶν Κλάδου Ἀσθενείας	<u>7.246.912</u>
Ἐλλειμμα Ἔτους	<u>2.030.215</u>

**Συγκεντρωτικῶς τὰ ὡς ἄνω ἀποτελέσματα τῆς διαχειρί-
σεως τοῦ ἔτους 1963 ἔχουν:**

Περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	4.505.788	
Μεῖον ἔλλειμμα Κλάδου Ἀσθενείας	2.030.215	
Καθαρὸν περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	<u>2.475.573</u>	
Περίσσευμα Κλάδου Ἀρωγῆς	831.631	<u><u>831.631</u></u>

★

**II. Τὰ προβλεπόμενα νὰ πραγματοποιηθοῦν, κατόπιν καὶ
τῆς δοθείσης τελευταίως (ἀπὸ 1.1.1964) αὐξήσεως τῆς
μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου κατὰ 50/ο, ἔχουν συνοπτικῶς:**

1. ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ		Δραχμαὶ
Ἔσοδα τακτικὰ	39.394.791	
» ἔκτακτα	1.499.601	40.894.392
Ἔξοδα τακτικὰ	<u>35.594.964</u>	
» ἔκτακτα	530.003	36.124.967
Πιθανὸν περίσσευμα		<u><u>4.769.425</u></u>
 2. ΚΛΑΔΟΥ ΑΡΩΓΗΣ		 Δραχμαὶ
Ἔσοδα τακτικὰ	4.249.676	
» ἔκτακτα	15.001	4.264.677
Ἔξοδα τακτικὰ	<u>4.051.000</u>	
» ἔκτακτα	237.000	4.288.000
Πιθανὸν ἔλλειμμα		<u><u>23.323</u></u>
 3. ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ		 Δραχμαὶ
Ἔσοδα τακτικὰ	5.654.664	
» ἔκτακτα	15.000	5.669.664
Ἔξοδα τακτικὰ	6.168.736	
» ἔκτακτα	700.000	6.868.736
Πιθανὸν ἔλλειμμα		<u><u>1.199.072</u></u> <u>1.199.</u>

Συγκεντρωτικῶς, τὸ πιθανὸν καθαρὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἔτους 1964 ἀπάντων τῶν Κλάδων ἔχει, κατὰ τὰ ὠς ἄνω, ὡς ἑξῆς:

	Δραχμαὶ	
α) Κλάδου Συντάξεων περίσσευμα	4.769.425	
β) μεῖον ἔλλειμμα Κλάδου Ἀσθενείας	1.199.072	
Καθαρὸν περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	<u>3.570.353</u>	
γ) Ἐλλειμμα Κλάδου Ἀρωγῆς	23.323	
Πιθανὸν περίσσευμα ὄλων τῶν Κλάδων	<u><u>3.547.030</u></u>	

★

Τὰ ἀνωτέρω ἔσοδα καὶ τῶν τριῶν ὁμοῦ Κλάδων διακρίνονται εἰς:

α) Εἰσφορὰς ἠσφαλισμένων	20.876.231	41ο/ο
β) » Ἐργοδότου (Ναῶν-Ἐξωκκλησιῶν)	11.500.000	23ο/ο
γ) » Κοινωνικὰς (κληρικισήμου, κηρωδῶν ὑλῶν)	13.384.001	26ο/ο
δ) Πρόσοδον περιουσίας	5.068.501	10ο/ο
Ἐν συνόλῳ	<u>50.828.733</u>	<u>100ο/ο</u>

Τὰ δὲ ἔξοδα:

α) Εἰς παροχὰς Κλάδου Συντάξεων	29.508.011	58,0ο/ο
β) Εἰς παροχὰς Κλάδου Ἀρωγῆς	4.288.001	8,4ο/ο
γ) Εἰς παροχὰς Κλάδου Ἀσθενείας	6.700.001	13,1ο/ο
Εἰς παροχὰς ἐν συνόλῳ	<u>40.496.003</u>	<u>79,5ο/ο</u>
δ) Εἰς ἔξοδα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως	6.785.700	13,5ο/ο
Ἐν συνόλῳ	47.281.703	93,0ο/ο
ε) Εἰς περίσσευμα δι' ὄλους τοὺς Κλάδους	3.547.030	7,0ο/ο
	<u>50.828.733</u>	<u>100,0ο/ο</u>

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατηροῦνται ὅτι: α) τὸ προϋπολογιζόμενον πιθανὸν περίσσευμα τοῦ Κλάδου Συντάξεων, ἐκ δραχμῶν

4.769.425, μειούται κατά δρχ. 1.199.072, εις ὅσα ὑπολογί-
ται ν' ἀνέλθῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦ Κλάδου Ἀσθνεϊας. Ἄς σημειωθῆ
ἐνταῦθα ὅτι, κατόπιν τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας
αὐξήσεως τῶν νοσηλείων, αἱ δαπάναι τοῦ Κλάδου Ἀσθνεϊας
θέλουσιν αὐξηθῆ κατὰ ποσοστὸν ἀνερχόμενον, κατὰ προχείρους
ὑπολογισμοὺς εἰς 20ο/ο. β) Τὸ προϋπολογιζόμενον σύνολον τῶν
ἐσόδων καὶ τῶν τριῶν Κλάδων διατίθεται κατὰ 79,5ο/ο εἰς πα-
ροχάς, κατὰ 13,5ο/ο εἰς ἐξόδα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως καὶ
κατὰ 7ο/ο εἰς κεφαλαιοποιήσιν.

(Σημειοῦται, ὅτι τῶν ἐξόδων διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως,
περιεχόντων εἰδικὰς πιστώσεις «ἀποθεματικῶν» κλπ., ἀναμένε-
ται ἡ πτώσις τοῦ ποσοστοῦ ἀπολογιστικῶς).

★

**Τὰ ἐσοδα, αἱ παροχαὶ καὶ τὰ ἐξόδα διοικήσεως καὶ δια-
χειρίσεως, κατὰ τὴν τελευταίαν 10ετίαν, ἔχουν συγ-
κεντρικῶς ὡς ἑξῆς:**

Ἔτη	Ἐσοδα	Παροχαὶ	Ἐξόδα Διοικήσεως καὶ Ἐξωκκλησιῶν	Σύνολον	Σχέσις ο/ο Ἐξόδων διοικήσ. διαχειρίσ.
1953-54	20.491.282	15.426.517	2.086.747	17.513.265	10,1ο/ο
1954-55	27.738.843	28.388.854	2.811.567	21.099.424	10,1ο/ο
1955-56 (18μην.)	43.486.357	31.253.838	5.149.522	36.403.360	11,1ο/ο
1957	33.255.435	23.526.889	4.013.647	27.540.536	12,0ο/ο
1958	36.266.952	30.972.783	4.797.800	35.770.583	13,2ο/ο
1959	39.465.256	32.436.983	4.669.421	37.106.404	11,8ο/ο
1960	40.422.718	35.025.163	4.645.596	39.670.759	11,5ο/ο
1961	41.867.946	36.871.494	5.282.040	42.153.534	12,6ο/ο
1962	44.822.035	37.823.776	5.440.600	43.264.376	12,1ο/ο
1963	48.921.930	39.040.051	6.583.675	45.624.726	13,4ο/ο

Ἐκ τούτων παρατηροῦνται: α) ἡ συνεχῆς καὶ ἀδιάλειπτος
ἀνοδος τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων, ὀφειλομένη εἰς τὴν βελτίωσιν
τῶν μισθῶν τῶν ἠσφαλισμένων, τὴν αὐξήσιν τῶν ἐσόδων τῶν Ἰ.
Ναῶν, τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ ἀναλισκομένου κηροῦ
τῶν Ναῶν καὶ εἰς ἄλλους λόγους, β) ἡ συνεχῆς καὶ ἀδιάλειπτος
ἀνοδος τῶν διατιθεμένων εἰς παροχάς, ὀφειλομένη ἀφ' ἑνὸς εἰς
ἐκτάκτους βελτιώσεις τῶν παροχῶν καὶ εἰς τὴν, διὰ τῆς παρόδου

τοῦ χρόνου, ἐπερχομένην φυσιολογικὴν τοιαύτην, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Κλάδον Ἀσθενείας εἰς τὴν αὐξησιν τῶν τιμῶν νοσηλείας καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς περιθάλψεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων, γ) ἡ ἀναλογία τῶν ἐξόδων διοικήσεως καὶ λειτουργίας, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἔσοδα, δὲν παρουσιάζει διακυμάνσεις αἰσθητάς, εὐρισκομένη εἰς ἐπίπεδα κανονικά.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

α') Κλάδου Συντάξεων:

Οἱ συνταξιούχοι ἀνέρχονται εἰς 3.250, αἱ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὡς καὶ τοὺς πιθανῶς καταστησομένους κατὰ τὸ 1964, καταβλητέαι συντάξεις, μετὰ τῶν δώρων καὶ τοῦ ἐπιδόματος λουτροθεραπείας, ὑπολογίζονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 29.508.001.

Ἡ μέση σύνταξις ἐξ ἀμέσου ἀπονομῆς ἢ μεταβιβάσεως ἀνέρχεται, διὰ μὲν τοὺς μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1951 συνταξιοδοτηθέντας εἰς 514 δραχμάς, διὰ δὲ τοὺς συνταξιοδοτηθέντας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1951 καὶ ἐφεξῆς εἰς δρχ. 742. Τέλος εἰς τοὺς λαμβάνοντας σύνταξιν πολεμοπαθοῦς εἰς δρχ. 852.

Ἡ σύνταξις ἱερέως τῆς δ' μισθολογικῆς κατηγορίας, ἔχοντας συνεχῆ ἀσφάλισιν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου καὶ μέλλοντος νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 1.003, εἰς δρχ. 1142 τῆς γ' μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς δρχ. 1.323 τῆς β' μισθολογικῆς κλάσεως καὶ εἰς δρχ. 1.556 τῆς α' μισθολογικῆς κλάσεως.

(Σημείωσις: Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀντιστοιχοῦν εἰς βασικοὺς μισθοὺς μετὰ τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἄνευ τοῦ 300 δρχ. ἐπιδόματος).

β') Κλάδου Ἀρωγῆς:

Τὸ βοήθημα τῶν μελλόντων νὰ ἐξέλθουν, κατὰ τὸ ἔτος 1964, τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, ἐφημερίων καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἔχουν οὔτοι πλήρη συμμετοχὴν εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κλάδου, ἦτοι ἀπὸ 1.7.1947 θὰ ἀνέρχεται διὰ τὸν τῆς α' μισθολογικῆς κατηγορίας εἰς δρχ. 40.188, τῆς β' εἰς δρχ. 33.252, τῆς γ' εἰς δρχ. 28.356 καὶ τῆς δ' εἰς 23.256 δρχ.

Οἱ ἐξερχόμενοι, κατ' ἔτος, τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας καὶ λαμβάνοντες βοήθημα ἀνέρχονται, κατὰ μέσον ὄρον, εἰς 170. Ἀποτελεῖται δὲ τὸ βοήθημα ἐκ τόσων μηνιαίων μισθῶν, ὅσα τὰ ἔτη συμμετοχῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸν Κλάδον Ἀρωγῆς.

Τὰ ἔσοδα τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς, ἀποτελούμενα ἐκ τῆς εἰσφο-

ρᾶς τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τὰ ἐξοδα αὐτοῦ, ἀποτελούμενα ἐκ τῶν ἐφ' ἅπαξ βοθημάτων τῶν ἐξερχομένων, ἔχουν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὡς ἐξῆς:

*Ἔτη	*Ἔσοδα	*Ἐξοδα	Περίσσευμα
1957	1.203.222	519.400	+ 683.822
1958	2.450.914	3.115.447	— 664.533
1959	2.628.249	2.239.215	+ 389.034
1960	3.062.392	2.907.940	+ 154.451
1961	3.107.094	2.743.490	+ 373.604
1962	3.308.000	3.184.562	+ 133.438
1963	3.920.969	3.089.338	+ 831.631

γ) Κλάδου Ἀσθενείας:

Αἱ παροχαὶ τοῦ Κλάδου τούτου συνίστανται εἰς τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν (εἰς γ' θέσιν) καὶ τὰς συμπαρομαρτούσας παρακλινικὰς θεραπείας. Εἰς 3.200 περίπου δύνανται νὰ ὑπολογίζωνται ἐτησίως αἱ περιπτώσεις τῶν νοσηλεύσεων, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 6 ἑκατ. δραχμῶν τοῦλάχιστον.

Ὁ Κλάδος Ἀσθενείας, χρηματοδοτούμενος ἐκ μόνης τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένων, τυγχάνει διαρκῶς ἐλλειμματικός, τὰ δὲ ἐλλείμματά του, διογκωθέντα ἔτι πλέον, ἀφ' ἧς (1961) ἡ περίθαλψις ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν τέκνων, ἄνευ μάλιστα εἰσφορᾶς τινος (ἀντιπαροχῆς), καλύπτονται πάντοτε ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ Κλάδου Συντάξεων. Οὕτως ὁ Κλάδος Ἀσθενείας ἐμφανίζεται:

*Ἔτη	*Ἔσοδα	*Ἐξοδα	Περίσσευμα	*Ἐλλειμμα
1948/1949		165.153		165.153
1949/1950		1.249.900		1.249.900
1950/1951		2.248.757		2.248.757
1951/1952	972.115	2.861.793		1.889.678
1952/1953	1.558.294	3.442.499		1.884.205
1953/1954	2.707.629	2.958.484		250.855
1954/1955	2.584.178	2.839.529		255.351
1955/1956 (18μηνον)	4.539.539	4.324.413	215.126	

1957	3.055.288	3.123.858	68.570
1958	3.151.734	3.287.713	135.979
1959	3.514.500	3.719.013	204.513
1960	3.851.657	4.570.942	719.285
1961	4.748.253	5.955.533	1.207.280
1962	5.055.447	5.697.573	642.125
1963	5.216.697	7.246.912	2.030.215

Είναι φανερόν, ότι, διά τῆς συνεχοῦς ἀπομυζήσεως τῶν περισσευμάτων τοῦ Κλάδου Συντάξεων, συνεπεία τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, ἡ βελτίωσις τῶν συντάξεων ἐμποδίζεται, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον, λόγω τοῦ ἀσταθμῆτου τῶν ἐξόδων νοσηλείας, ἀγνωστον καὶ ἀπροσδιόριστον καθίσταται τὸ μέγεθος τῶν ἐτησίων ἀνοιγμάτων τοῦ Κλάδου τούτου τῆς Ἀσθενείας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ἡ περιουσία τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1963 εἶχεν ὡς ἐξῆς:

Λογαριασμοὶ Ἐνεργητικοῦ:

	Δραχμαὶ
1. Ταμεῖον Κεντρικοῦ, Τοπικῶν καὶ Τράπεζαι	10.632.261
2. Χρεώγραφα	11.247.888
3. Ἀκίνητα (μεῖον ἀποσβέσεις)	20.782.663
4. Ἐπιπλα καὶ ἐγκαταστάσεις (μεῖον ἀποσβέσεις)	272.577
5. Δάνεια ἐνυπόθηκα καὶ ἀπλᾶ	13.839.034
6. Δημόσια Ταμεία, Λ/σμός εἰσπράξεως ἐκ κρατῆσεων καὶ ἕτεροι χρεωστικοὶ Λογαριασμοὶ	3.194.600
7. Διάφοροι πόροι βεβαιωμένοι	475.563
Σύνολον Ἐνεργητικοῦ	<u>60.444.589</u>

Λογαριασμοὶ Παθητικοῦ:

1. Ἑλληνικὸν Δημόσιον (Λ/σμός κληρικοσῆμου)	4.984.948
2. Διάφοροι πιστωτικοὶ Λογαριασμοὶ	2.265.045
	<u>7.249.993</u>
3. Κεφάλαια:	
α) Κλάδου Συντάξεων	46.915.787
β) » Ἀρωγῆς	6.278.809
	<u>53.194.596</u>
	<u>60.444.589</u>

Παρά τὸ συμμετρικόν, ἐκ πρώτης ὄψεως, τῆς συνθέσεως τῆς περιουσίας, τὰ διαθέσιμα τοῦ Ταμείου εὐρίσκονται κάτω τῶν κανονικῶν ὀρίων. Τὰ διατεθέντα, τελευταίως, εἰς τὴν οἰκοδόμησιν ἐνὸς τουριστικοῦ περιπτέρου εἰς τὴν ἀκτὴν Ἀγ. Κοσμᾶ Καλαμακίου, ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως, τὰ διατεθέντα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς χορηγήσεις δανείων καὶ τὰ ἀποδοθέντα εἰς τὸ Δημόσιον ἐκ ποσοῦ 15 ἑκατ., ὀφειλόμενα αὐτῶ ἐκ προϊόντος ἀξίας κληρικοσήμευ γάμων καὶ διαζυγίων (ν. 3559/55), ὑπεβίβασαν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, τὸν βαθμὸν ρευστότητος τῆς περιουσίας κάτω τοῦ πρέποντος, τοῦτο δὲ ἠνάγκασε τὴν Διοίκησιν τοῦ Ταμείου νὰ ἀναστείλῃ, ἐπὶ τι διάστημα χρόνου, τὴν χορήγησιν δανείων, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπένδυσιν.

Σκέψις καὶ ἐπιθυμία μόνιμος τῆς Διοικήσεως τοῦ Ταμείου τυγχάνει ἢ βελτίωσις τῶν παροχῶν καὶ ἰδίως τῶν συντάξεων· τοῦτο ὅμως δέον νὰ γίνῃ ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ Ταμείου.

Ἄς μὴ λησμονῆται, ὅτι ἡ ἀσφάλισις ἀποτελεῖ πρόνοιαν διὰ τὸ μέλλον καὶ ἡ πρόνοια βασίζεται εἰς τὴν ἀποταμίευσιν τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων ὡς αὐταί, κατὰ τὰς δεδομένας πιθανότητας, θέλουσιν ἐξελιχθῆ καὶ διαμορφωθῆ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐπομένως ἡ περίσσεια τῶν ἐσόδων ἐνὸς ἔτους δὲν δύναται νὰ ἀποτελῇ ἔνδειξιν ἀσφαλῆ περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ἰδρύματος. Ἀντίθετος ἀπόψις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀνάληψιν ὑποχρεώσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκπλήρωσις θὰ καθίστατο, μετ' οὐ πολὺ, ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατος.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ διότι ἐκρίθη ἀδιανόητον ὅπως ἡ οικονομικὴ θέσις τοῦ Ἰδρύματος στηρίζεται εἰς προχειροὺς καί, κατὰ συνέπειαν, ἀβασίμους ὑπολογισμοὺς καὶ δοθέντος, ὅτι ἡ, πρὸ ἐπταετίας περίπου, καταρτισθεῖσα ἀναλογιστικὴ μελέτη, μὴ ληφθεῖσα τότε ὑπ' ὄψιν, ἔπαυσεν ἤδη, λόγῳ παρελεύσεως τοῦ χρόνου, νὰ θεωρῆται ἰσχύουσα, τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου ἀπεφάσισεν, ὅπως ἐνεργηθῆ νέα ἀναλογιστικὴ μελέτη πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πραγματικῆς οικονομικῆς θέσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ πρὸς καθορισμὸν τοῦ ὕψους τῶν παροχῶν.

Ἀνεξαρτήτως τούτων, ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου, ἐπιφυλασσομένη νὰ λάβῃ πλέον ὀριστικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ θέματος τῶν συντάξεων μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀναλογιστικῆς μελέτης, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως αἱ συντάξεις βελτιωθῶσι, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀπὸ τοῦδε, ἀπεφάσισεν ὅπως, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν διαγραφόμενων ἐκ τῶν ἐνδείξεων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους, προβῆ εἰς τὸν καθορισμὸν ὡς κατωτάτου

όριου μηνιαίας συντάξεως, ἀντὶ τοῦ σήμερον ὑφισταμένου ποσοῦ σῶν 500 δρχ., τοῦ ποσοῦ τῶν 600 δρχ.

Εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ἐμπίπτουν 1.833 περιπτώσεις συνταξιούχων ἐπὶ συνολικοῦ ἀριθμοῦ 3.250.

Ἐπίσης ἀπεφάσισεν, ὅπως, διὰ τοὺς ὑπολοίπους συνταξιούτους (νέου ὑπολογισμοῦ), τοὺς συνταξιοδοτηθέντας μετὰ τὸ ἔτος 1951, γίνῃ ἡ δέουσα ἀναπροσαρμογή, κατόπιν τῆς χορηγηθείσης, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ε., ἀξήσεως τῶν μισθῶν κατὰ 50/ο ἐπὶ ἰσοπόσῳ μειώσει, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυροῦσας διατάξεις, τοῦ παρεχομένου, σὺν τῇ συντάξει, ἐπιδόματος.

Εἰδικῶς διὰ τὸν Κλάδον Ἀσθενείας καὶ ἐπειδὴ ὡς διαπιστοῦται ὁ Κλάδος οὗτος, παρὰ πᾶσαν προσπάθειαν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ὀργανώσεως, εἴτε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς βελτιώσεως τῶν πόρων του, δὲν θὰ δυναθῇ νὰ φθάσῃ, ὑπὸ ἐποψίαν παροχῶν, ἄλλους ἀσφαλιστικούς Ὄργανισμούς μισθοβιῶτων, οἵτινες, ἐκτὸς τῆς νοσοκομειακῆς, παρέχουσι καὶ τὴν ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου, ἐν τῇ μελέτῃ τῶν δυνατῶν λύσεων, ἀναγκάζεται νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν τῆς περιθάλψεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου εἰς τὸ σύστημα τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους τοιαύτης.

Ἐχει δὲ ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου βασίμους ἐλπίδας, ὅτι τὴν λύσιν ταύτην, δυναμένην νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν Ἐφημεριακὸν Κλῆρον πληρέστερον, θὰ θελήσῃ νὰ ἐνστερνισθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας, ἀναγνωρίζουσα οὕτω καὶ εἰς τὸν Κλῆρον τὸ δικαίωμα, ὅπως οὗτος ἀπολαμβάνῃ τῆς περιθάλψεως τῆς ὑγείας του εἰς ὁ μῆτρον τὴν ἀπολαμβάνει καὶ ὁ τελευταῖος μισθωτός.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου πιστεύει, ὅτι, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀνάληψις παρὰ τοῦ Κράτους τῆς νοσηλείας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐντασσομένου τούτου εἰς τὸ σύστημα περιθάλψεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, θὰ ἦτο δυνατόν τὸ TAKE, ὀργανούμενον ἐπὶ νέων ἀρχῶν, νὰ ἐξασφαλίσῃ σύνταξιν πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους, ἀνταξίαν πρὸς τὴν ὑψίστην πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Κλῆρος παρέχει πρὸς τὸ Ἔθνος.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Ἁγίων Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκογενεὰς ὑμῶν πᾶσαν παρὰ Θεοῦ εὐλογίαν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Γ Ν Ω Μ Ο Λ Ο Τ Η Σ Ι Σ

T.A.K.E.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10.3.1964

Νομικὴ Ὑπηρεσία
Ἄριθ. Πρωτ. 3548

Πρὸς

Τὸν κ. Δ/ντα Σύμβουλον τοῦ TAKE
Τμῆμα Γραμματείας — Προσωπικοῦ

Ἀποκρινόμενοι ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2708/64 ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ διατυπουμένου ἐρωτήματος, ἂν νομίμως ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἢ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀδείας τοῦ Β.Δ. 551/1963 πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν αὐτοῦ ὑπαγομένων ἐξωκκλησίων, δοθέντος ὅτι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 296883 τῆς 25.1.64 ἐγγραφοῦ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Κράτους διατυποῦται ἡ ἄποψις ὅτι δὲν δικαιοῦνται οἱ ὡς ἄνω τοῦ ἐπιδόματος τούτου καθόσον δὲν συνδέονται μετὰ τῶν Ναῶν «διὰ σχέσεως ἐργασίας Δημοσίου Δικαίου», ἔχομεν τὴν τιμὴν ἐπὶ τοῦ προκύψαντος τούτου ζητήματος νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν τὴν γνώμην μας ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ιδρύσεώς της μεριμνῶσα διὰ τὴν ἐξύψωσιν καὶ εὐπρέπειαν ἐν γένει τῶν εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς ἀνηκόντων, εἴτε λειτουργῶν ταύτης ἐπιτελοῦντων τὰ τῆς θείας λατρείας, εἴτε ἀπλῶς βοηθητικῶν καὶ ὑπηρετικῶν ἔτι ἐν τοῖς Ναοῖς προσώπων καὶ ἐπιζητοῦσα νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν σεβασμὸν πρὸς πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα συλλήβδην ὠνόμασεν αὐτὰ κληρικούς, ὡς λαχόντας τὸν κλῆρον τῆς Ἱ. Διακονίας, διακρίνασα ὅμως ὡς Ἱερατικούς μὲν ἢ Ἱερωμένους κληρικούς, τοὺς ἐπιτελοῦντας τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ πρὸς τοῦτο χειροτονουμένους, ὡς ἀπλοὺς δὲ κληρικούς τοὺς λοιποὺς, ἀναγνώστας, ψάλτας, νεωκόρους κλπ. μὴ χειροτονουμένους (Ἀποστ. Κανὼν ΓΜ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Ἱ. Συνόδου, Κανὼν ΚΔ τῆς ἐν Τρούλλῳ ΣΤ' Οἴκουμ. Συνόδου, Κανὼν ΛΓ καὶ ΟΖ τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἴκουμ. Συνόδου, Καταστατικὸς Νόμος Σ τοῦ 1852 «Περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων».

Ἄπαντα τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἀδιακρίτως, κατὰ τ' ἀνωτέρω καὶ τὰ κρατοῦντα ἐν τε τῇ Ἐπιστήμῃ καὶ τῇ Νομολογίᾳ ἀναγνωρίζονται ὡς Ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοὶ καὶ ἀσκοῦσι δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἢ ἔννομος δὲ σχέσις ἥτις παράγεται διὰ τοῦ διορισμοῦ

αὐτῶν εἰς τὰς θέσεις ταύτας δὲν ἀποτελεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου διεπομένην σύμβασιν τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἰδρυομένη διὰ μονομεροῦς ἐξουσιαστικῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Δημοσίου Δικαίου (πρβλ. Γνωμ. Εἰσ. Ἀρ. Πάγου 1333/1907 Θέμις ΙΗ σελ. 608 καὶ 38 τοῦ 1940 ΕΕΝ 1940 σελ. 421, Ν.Ν. Σαριπόλου, Μελέται «Περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων» σελ. 40, Ἡλ. Κυριακοπούλου Δίκαιον τῶν Πολιτικῶν Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων 1954 σελ. 33, Ἀν. Χριστοφιλοπούλου», Ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» σελ. 29).

Ἡ ἀποφιν αὕτη ἦτο ἡ ἐπικρατεστέρα ἐν τῇ Νομολογίᾳ μέχρι τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἰ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὅτε κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Α.Ν. τούτου ἐν ἄρθρῳ 2 διαλαμβανομένην, οἱ Ἰ. Ναοὶ ἀποτελοῦσι Ν.Π.Δ.Δ. Καὶ ναὶ μὲν ἐκ μόνης τῆς τοιαύτης ιδιότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ συνδέουσα τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους ὡς σχέσις δημοσίου δικαίου, ἐκ τοῦ ἄρθρου ὅμως 64 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ὀρίζεται ὅτι οἱ ψάλται καὶ νεωκόροι διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ὅτι ἀσχεῖται ὑπὸ τούτου κατ' αὐτῶν πειθαρχικῆ ἐξουσία καὶ ὅτι οὗτοι ὡς ἀποτελοῦντες τὸν κατώτερον κληρὸν τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων κειμένας διατάξεις, ἐν συνδυασμῶ καὶ πρὸς τὸ ὅλον νομοθέτημα, ἐπιδιδῶξαν νὰ ρυθμίση, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος τὰ τῆς λειτουργίας καὶ ὀργανώσεως τῶν Ἰ. Ναῶν, συνάγεται ὅτι εἶναι τῶ ὄντι σχέσις δημοσίου δικαίου ἡ συνδέουσα τοὺς ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους μετὰ τῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν.

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια παγίως πλέον ἀκολουθοῦν τὴν ἀποφιν ταύτην μετὰ τὸ ἄρθρον 64 τοῦ ἀ.ν. 2200/40, δεχόμενα ὅτι ἡ σχέσις δι' ἧς προσλαμβάνονται εἰς τοὺς Ἰ. Ναοὺς οἱ ψάλται καὶ νεωκόροι ἐμπίπτει εἰς τὴν σφαιρὰν τοῦ δημοσίου δικαίου (Ε.Α. 940/41, 1793/59 Πρωτ. Ἀθ. 4352/46, 6429/51, 9738/1954, 15282/57 καὶ 20962/59). Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐπίσης, μετὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ἀκολουθοῦν τὴν ἰδίαν ταύτην ἀποφιν, παγίως δέχεται ὅτι αἰτήσεις ἀκυρώσεως ἱεροψάλτου ἢ νεωκόρου διώκουσα τὴν ἀκύρωσιν πράξεως Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ὡς ὑπαλλήλου Νομικοῦ Προσώπου Δημ. Δικαίου, ἀρμόδιος εἰσάγεται ἐνώπιον αὐτοῦ πρὸς ἐκδίκασιν συμφώνως τῶ ἄρθρῳ 5 παρ. 3 τοῦ ν.δ. 3830/58 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3713/39 (πρβλ. Σ. Ε. 1832/52, 1220/54, 1246/57, 1851/59, 211, 212, 213 καὶ 214/61).

Τέλος προκειμένου περί τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ TAKE τελούντων Παρεκκλησίων καὶ Ἐξωκκλησιῶν, ἀπασχολουμένων ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς δραστηριότητος αὐτῶν, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν κατ' ἀπόσπασιν εἰς τὸ TAKE ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ὑπηρετούντων πρὸς κάλυψιν διαρκῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, γίνεται δεκτὸν παγίως, ὅτι οὗτοι ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καθίστανται ὑπάλληλοι τοῦ TAKE συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου (Σ.Ε. 1851/59, 262/63, Ἐφ. Ἀθ. 1793/60, καὶ Γ.Ν.Σ.Κ. 249/59).

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων τὸ TAKE κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 περ. α' τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 551/63, ὀρίζοντος ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μὴ διεπομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου 1811/51 τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ., νομίμως κατέβαλε πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους τὸ ὑπὸ τοῦ Δ/τος τούτου προβλεπόμενον ἐπίδομα, ὅπερ ὀφείλει καὶ ἐφεξῆς νὰ καταβάλλῃ. Τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐγγράφῳ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Κράτους ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀνυπόστατα ὡς νόμῳ ἀνεπέριστα.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Προϊστάμενος τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας
Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ TAKE ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὁρθόδοξου

Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Α.Κ.Ε.)

Ἀθῆναι τῆ 8-5-1964

Δ/νσις Οἰκον. Ὑπηρεσιῶν

Τμῆμα Ἐσόδων

Γραφεῖον II

Ἀριθ. Πρωτ. 5956

Ἀριθ. ἐγκυκλ. 23

Περίληψις : «Κοινοποιεῖται ἡ ὑπ' ἀριθμ. 34/1964 Π.Υ.Σ. περὶ ἀυξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν ἐφημερίων κατὰ 5 ο/ο».

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ

Ἐ π ε ἰ γ ο υ σ α

Π ρ ὶ ς

- 1) Τὰς Ἱ. Μητροπόλεις καὶ
- 2) Ἀπαντα τὰ Τοπικὰ TAKE

Κοινοποιούντες ὑμῖν κατατέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 81 RONEO (ἀριθ. πρωτ. 94606/25-4-64) ἐγκύκλιον τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους περὶ κοινοποιήσεως, τῆς ὑπ' ἀριθμ. 34/10-4-64 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, περὶ ἀυξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν ἐφημερίων κατὰ 5 ο/ο ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1964, παρακαλοῦμεν, ὅπως λάβητε ὑπ' ὄψιν, ὅτι, κατὰ τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου ἕως καὶ Μαΐου ἐ.ἔ. καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, θὰ διενεργηθοῦν ὑπὲρ τοῦ TAKE καὶ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» αἱ κάτωθι κρατήσεις :

- 1) Ἐφ' ἅπαξ διαφορὰ προσαυξήσεως ὑπὲρ TAKE (βλ. στήλην 3),
- 2) 10 ο/ο ἐπὶ τῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως ὑπὲρ TAKE (βλ. στήλην 4),
- 3) 1 ο/ο ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἐπὶ τῆς αὐτῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως (βλ. στήλην 5).

Αἱ μισθοδοτικαὶ κατάστασις τοῦ μηνὸς Μαΐου θὰ συνταχθῶσι ὡς συνετάγησαν καὶ αἱ τοιαῦται τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου ἕως καὶ Ἀπριλίου, ἤτοι ἄνευ τῆς ἐκ 5 ο/ο προσαυξήσεως.

Ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου ἐ.ἔ. καὶ ἐφεξῆς θὰ συντάσσωνται, μετὰ τῆς δοθείσης προσαυξήσεως καὶ τῶν ἐν τῷ συνημμένῳ πίνακι ἀναγραφομένων, κατὰ μισθολογικὴν κατηγορίαν, κρατήσεων (βλ. στήλας 9 καὶ 10).

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος
Καθηγ. Π. ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ

	Μισθός μέχρι τῆς 31-12-63 άνευ επίδομ. άαρ. βίου	Μισθός άπό 1-1-64 άνευ επίδ. άαρ. βίου	Εισφ. ύπερ TAKE	
			Διαφορά μισθοῦ ύπερ TAKE	10 ο/ο επί διαφοράς προσαυξ. άπό 1 Ιαν. έως Μάϊου 1964 καί επίδιαφ. δώρου Πάσχα
	1	2	3	4
Έφημέριοι Α' Κατηγορίας				
α) με βασ. μισθ. άνευ πολ.	1720	1806	86	47
β) μετά επίδ. πολ. 10 ο/ο	1892	1987	95	52
γ) μετά επίδ. πολ. 20 ο/ο	2064	2167	103	56
Έφημέριοι Β' Κατηγορίας				
α) με βασ. μισθ. άνευ πολ.	1380	1449	69	38
β) μετά επίδ. πολ. 10 ο/ο	1518	1594	76	41
γ) μετά επίδ. πολ. 20 ο/ο	1656	1739	83	45
Έφημέριοι Γ' Κατηγορίας				
α) με βασ. μισθ. άνευ πολ.	1140	1197	57	31
β) μετά επίδ. πολ. 10 ο/ο	1254	1317	63	34
γ) μετά επίδ. πολ. 20 ο/ο	1368	1436	68	37
Έφημέριοι Δ' Κατηγορίας				
α) με βασ. μισθ. άνευ πολ.	890	935	45	25
β) μετά επίδ. πολ. 10 ο/ο	979	1028	49	27
γ) μετά επίδ. πολ. 20 ο/ο	1068	1122	54	29

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΝ

1 ο/ο ὑπὲρ περιόδ. 'Εγκλησία ἐπὶ τῆς διαφ. προσ. ἀπὸ 'Ιαν. ἕως Μάτιον.	Νέος μισθὸς ἐφημ. ἀπὸ 1ης 'Ιαν. 1964 ἀνευ ἀναρ. βίου	'Ἐπίδομα 57 ΠΥΣ	Σύνολον ἀποδοχῶν	10 ο/ο ἀπὸ 'Ιουν. καὶ ἐφεξῆς	1 ο/ο ὑπὲρ περιόδ. («'Εγκλησία») ἀπὸ 'Ιουνίου καὶ ἐφεξῆς
5	6	7	8	9	10
4	1806	300	2106	211	21
5	1987	300	2287	229	23
5	2167	300	2467	247	25
3	1449	300	1749	175	17
4	1594	300	1894	189	19
4	1739	300	2039	204	20
3	1197	300	1497	150	15
3	1317	300	1617	162	16
3	1436	300	1736	174	17
2	935	300	1235	124	12
2	1028	300	1328	133	13
3	1122	300	1422	142	14

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν
Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25—4—1964

Ἐπεῖγον

Ἀριθ. Πρωτ. 94606

ΡΟΝΕΟ 81

Π ρ ὶ ς

- 1) Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, Γεν. Δ/σιν Ὁρησκευμάτων
- 2) Ἱεράς Μητροπόλεις
- 3) Δημόσια Ταμεῖα
- 4) Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον

Θ Ε Μ Α : Κοινοποιήσις ὑπ' ἀριθ. 34/1964 Π.Υ.Σ. «περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Ἐφημερίων κατὰ 5 ο/ο».

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσωμεν ὑμῖν τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 10ης Ἀπριλίου 1964 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 63 τῆς 22-4-64 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα λάβητε γνῶσιν.

Διὰ τῆς κοινοποιουμένης Πράξεως αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. κατὰ 5 ο/ο τὰ ἤδη ὑφιστάμενα ὄρια τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν ἐνοριακῶν καὶ συναδελφικῶν Ναῶν κ.λ.π. οἵτινες μισθοδοτοῦνται δυνάμει τοῦ Α.Ν. 536/1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εἰς βάρος τοῦ χρηματιστικοῦ λογ/σμοῦ «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τοῦ Ἐφεμεριακοῦ Κλήρου».

Αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω Πράξεως προκύπτουσαι διαφοραὶ ἀποδοχῶν τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου—Ἀπριλίου 1964 θὰ ἐνταλθῶσι ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης δι' ἰδίων μισθοδοτικῶν καταστάσεων.

Κατόπιν τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς κοινοποιουμένης Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αὐξήσεως ἐκ 5 ο/ο ὁ βασικὸς μηνιαίος μισθὸς τῶν Ἐφημερίων διαμορφοῦται ὡς ἀκολουθοῦσι :

Ἐφημέριοι	Α'	Κατηγορίας	Δραχ.	1.806
»	Β'	»	»	1.449
»	Γ'	»	»	1.197
»	Δ'	»	»	935

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ι. ΤΡΑΚΑΣ

Πρᾶξις ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 10ης Ἀπριλίου 1964 «Περὶ αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν Ἐφημερίων».

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν :

- 1) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθρου 21 τοῦ Α.Ν. 1502/1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν τακτικῶν δημοσίων Ὑπαλλήλων κ.λ.π.» καὶ 2) Σχετικὴν εἰσηγήσειν τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργῶν, ἀποφασίζει :

Τὴν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1964 αὐξήσιν κατὰ 5 ο/ο τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν ἐφημερίων τῶν μισθοδοτουμένων δυνάμει τοῦ Α.Ν. 536/1945 εἰς βάρος τοῦ χρηματιστικοῦ λογ/σμοῦ «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν μισθῶν Ἐφημεριακοῦ Κλήρου».

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Τὰ Μέλη

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1964

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Γ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΕΞΑΙΡΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΣ 1 ο/ο ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὁρθοδόξου
Ἑφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος
(Τ.Α.Κ.Ε.)

Ἀθῆναι τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1964

Διεύθυνσις Οἴκον Ὑπηρεσιῶν
Τμῆμα Ἐσόδων
Γραφεῖον Β
Ἀριθ. Πρωτ. 4869
» Ἐγκ. 22

Περίληψις : «Περὶ κοινοποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4869/64 γνωμοδοτήσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ TAKE».

Ἐ γ κ υ κ λ ι ο ς

Π ρ ὸ ς

Ἀπάσας τὰς Ἰ. Μητροπόλεις

Ἐχομεν τὴν τιμὴν, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 106/9-12-63 ἐγκυκλίου μας, νὰ κοινοποιήσωμεν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 4869/13-4-64 γνωμοδοτήσιν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ TAKE καὶ νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 184/63 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγηθὲν εἰς τοὺς ἐφημερίους ἐπίδομα 15ημέρου ἀδείας, ἐξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς κρατήσεις, πρὸς τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστογέννων καὶ Πάσχα ἐπίδομα, ἐξαίρεται ὅπως καὶ ταῦτα τῆς ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κρατήσεως τοῦ ποσοστοῦ 1%.

Ὅθεν, παρακλιόμεν ὑμᾶς, ὅπως, πρὸς συμφηρισμὸν τοῦ ἀχρεωστήτως παρακρατηθέντος ποσοστοῦ 1% ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἐπὶ τοῦ χορηγηθέντος ἤδη ἐπίδοματος ἀδείας 1963, ἐπέστητε τὴν ἄνω ἀχρεωστήτως γενομένην ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ κράτησιν, ἐκ τῆς στήλης τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργηθησομένης κρατήσεως, κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως τῶν ἐφημερίων, τοῦ πρώτου ἀμέσως προσεχοῦς μηνός.

Ὁ Διευθὼν Σύμβουλος
Καθηγ. Π. ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

Ἀνακοίνωσις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. πρὸς τοὺς μετόχους αὐτοῦ.

Ἀνακοινούται ὅτι ἐξαντληθείσης τῆς ἐγκριθείσης διὰ τὸ ἀ' ἐξάμνηνον τρέχοντος ἔτους πιστώσεως διὰ τὴν χορηγήσιν δανείων, νέαι αἰτήσεις δὲν γίνονται δεκταί. Αἱ ἐκκρεμούσαι αἰτήσεις θέλουσι κριθῆ κατὰ τὸ δευτερον ἐξάμνηνον ἐ.ἔ. καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς τυχὸν χορηγηθησομένης νέας πιστώσεως.

Ἀνακοίνωσις πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Προκειμένου νὰ ἐκπονηθῇ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀναλογιστικὴ μελέτη πρὸς ἐξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ταμεῖου καὶ προσδιορισμὸν τοῦ ὕψους τῶν συντάξεων καὶ λοιπῶν παροχῶν, θέλει ἐνερ-

γηθῆ ἀπογραφή τῶν ἐν γένει ἡσφαλισμένων αὐτοῦ, διὰ τῆς συμπληρώσεως παρ' ἑκάστου ἐνὸς σχετικοῦ δελτίου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον:

α) διὰ τοὺς μισθοδοτούμενους παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐφημερίους :

Τὸ ἀπογραφικὸν δελτίον θὰ παραδοθῆ εἰς ἕκαστον παρὰ τοῦ Δημ. Ταμείου τοῦ καταβάλλοντος τὸν μισθὸν τοῦ ἐφημερίου, κατὰ τὴν πρώτην προσεχῆ πληρωμῇν.

Ἐφοῦ τὸ δελτίον συμπληρωθῆ, μετ' ἀκριβείας, θὰ ἐπιστραφῆ καὶ πάλιν εἰς τὸν Δημόσιον Ταμίαν ὅστις, μετὰ τὴν συγκέντρωσιν πάντων τούτων, θὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ Κεντρικὸν Τ.Α.Κ.Ε.

β) Διὰ τοὺς λοιποὺς ἡσφαλισμένους, ἤτοι τοὺς ἐφημερίους τοὺς μὴ μισθοδοτούμενους παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀλλὰ παρὰ Ναῶν, Ἰδρυμάτων κ.λ.π., τοὺς δικόνους, τοὺς ἱεροψάλτας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, τὸ δελτίον ἀπεστάλη παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ εἰς ἕκαστον. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁ ἀπογραφόμενος πρέπει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ μέσῳ τοῦ ἀρμοδίου τοπ. Τ.Α.Κ.Ε.

γ) Διὰ τοὺς συνταξιοδοτούμενους τοῦ TAKE τὸ δελτίον ἀπεστάλη εἰς ἕκαστον, μέσῳ τῶν Τοπ. TAKE, συμπληρούμενον δὲ παρὰ τῶν ἰδίων δέον νὰ μᾶς ἐπιστραφῆ, μέσῳ τοῦ ἀρμοδίου Τοπικοῦ TAKE, καὶ πάλιν.

Ἐπιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν ἀπογραφομένων, ὅπως συμπληρώσουν μετὰ προσοχῆς τὰ ἀπογραφικὰ δελτία καὶ τὰ ἐπιστρέψουν ἐγκλίρωσ, κατὰ τὸν ὀριζόμενον ὡς ἀνωτέρω τρόπον καὶ χρόνον.

Διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡσφαλισμένος ἢ συνταξιούχος δὲν λάβει δελτίον πρὸς συμπλήρωσιν ἕνεκα ἀλλαγῆς διευθύνσεως ἢ οἰονδήποτε ἄλλον λόγον, δέον ν' ἀπευθυνθῆ καὶ ζητήσῃ τὸ ἐντυπον ἀπὸ τοῦ Τοπικοῦ TAKE τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Δι' οἰανδήποτε ἀπορίαν περὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν δελτίων δέον νὰ ἐρωτᾶται παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τοῦ τόπου ἢ τὸ Τοπικὸν TAKE.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ ἀσκησις τῆς ἀγάπης κατὰ τὰ ὀρθόδοξα λειτουργικὰ κείμενα. — Φωτίου Κόντογλου, Τί εἶνε ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τί εἶναι ὁ Παπισμὸς. — Θ. Σπεράντσα, Ἡ Κλείσοβα. — Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ἀθ. Καλύβα, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ἡ σωτικὴ δύναμις. — Συμβουλὴς πρὸς τοὺς νεονύμφους τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Ἀπόδ. Θεοδόση Σπεράντσα. — Ἀρχιμ. Προκ. Παπαθεοδώρου, Πλεῖστον καὶ καθαρώτερον φῶς στὴν νεολαίαν μας. — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας», Μέρος τέταρτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἀπὸ τοὺς («Ἀριθμοὺς) ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρως. Ἀπόδ. Θεοδόση Σπεράντσα. — Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Οἰκογένεια. — Βασ. Ἡλιάδη, Τὸ ὑπὸ δῖωξιν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὁ σκληρὸς ἀντίχριστος πρωθυπουργὸς διώκτης του. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Ἐυεργετὸν» ἢ «Συναγωγῆ ἡθικῶν διδασκαλιῶν». Ἀπόδ. Ἀνθίμου Θεολογίτη. — Βασ. Μουστάκη, Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή. — Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ TAKE. — Γ. Σταυροπούλου, Προισταμένον Νομικῆς Ἱηρησίας TAKE, Γνωμοδότησις. — Ἐγκύκλιοι καὶ ἀνακοινώσεις τοῦ TAKE.